

SLOVENIJA IN NAŠA ZAŠČITA

Pred kratkim se je izvedelo, da je naš zaščitni zakon spet v kotu. To vsekakor izzveni kot posmeh in žalitev slovenske narodne skupnosti v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Predsednik poslanske zbornice Violante je menda sam vzel z dnevnega reda za februar to vprašanje, nato pa ga potisnil še neznano kam... Sam je nato v pismu predsednika obeh krovnih organizacij to obžaloval.

Nedvomno smo priča stari in za slovenski narod kruti burki, ki - kot pravi Ivan Cankar - traja že nad tisoč let. Slovenci se kar naprej izigravajo, in to s strani tega ali onega visokega organa italijanske republike. Medtem ko najvišji predstavniki parlamenta in vlade zagotavljajo, da bo do razprave prišlo v najkrajšem času, pa ugotavljamo, da z zaščito ne gre ne naprej ne nazaj. Vsak vzrok je dober za odlog parlamentarne razprave. Enkrat je to finančni proračun, drugič zakon o *par condicio* (enake možnosti), tretjič izgovor, da določeno ministrstvo še ni poslalo v zbornico potrebne dokumentacije o finančnem kritju zaščitnega zakona itd. S tem pa gremo lahko *ad infinitum*.

Vlogo manjšin je na splošno omenil tudi predsednik republike Ciampi med svojim tržaškim obiskom (v pozdravnem nagovoru državnemu poglavju je to izrekel tudi tržaški župan Illy). Medtem je v Ljubljani prišlo do obiska slovenskih manjšinskih predstavnikov v slovenskem parlamentu. Sam predsednik državnega zbora Janez Podobnik se je odločno zavzel za to, da vendar le pride do odobritve zakona in to čimprej. Skrajni čas je že, da se neha s sprenevedanjem in odlaganjem, ki lahko povzročijo, da do odobritve zakona sploh ne bi prišlo v tej zakonodajni dobi.

Novi (in že prvi) slovenski zunanji minister Dimitrij Rupel bo 8. marca na obisku v Rimu. Pri tem je tudi v nekem intervjuju govoril o zaščiti Slovencev v Italiji in zahteval premik z mrtve točke. Pripomnil pa je, da problem slovenskega manjšinskega zakona ne bo bistveno vplival na zelo dobre odnose z Rimom. Kaj naj temu rečemo? Kako more šef slovenske diplomacije tako pilatovsko obiti naše manjšinske zahteve? Spomnimo naj samo na čas, ko je Avstrija postavila za svoje odnose z Italijo na prvo mesto prav južnotirolsko manjšinsko vprašanje in je zadevo celo ponesla v Glavno skupščino OZN!

Slovenija je danes vsa v prizadevanju za vstop v Evropsko unijo in v NATO. Težave in problemi pa se postavljajo tako na severu (glej Haiderjeva Koroška!) kot na zahodu nerešena vprašanja z Italijo, zlasti problem naše zaščite. Pa še odprta vprašanja s Hrvaško. Po Tudjmanovi smrti in novem političnem vodstvu v Zagrebu (tako predsednik Mešič kot predsednik vlade Račan) se sicer obetajo novi odnosi s Slovenijo. Dobro, da je vsaj vzhodna meja Slovenije z Madžarsko zaenkrat brez bistvenih razpok...

Slovenija ima danes gotovo velike notranje in zunanje probleme, s katerimi se mora soočiti. Ne pozabimo tudi, da je dosedanji slovenski veleposlanik pri OZN (dvakrat je tudi mesečno predsedoval najvišjemu organu organizacije, to je Varnostnemu svetu) postal pomočnik glavnega tajnika OZN Kofija Anana in s tem dosegel najvišje mesto v svetovni diplomaciji. Vse to daje naši matični državi gotovo velik ugled, pa tudi odgovornosti. Upamo, da bo Slovenija znala vse to pravilno oceniti in zato tudi v mednarodnih odnosih igrati primerno vlogo. Tudi za rešitev manjšinskega vprašanja Slovencev v Italiji.

Škoda, da nismo poslali kakega slovenskega pevca na festival v Sanremo, kjer bi lahko izpostavil našo zaščito (po vzoru drugih političnih tem)...

ANDREJ BRATUŽ

PO OBISKU PREDSEDNIKA REPUBLIKE

NEIZPOLNJENA PRIČAKOVANJA

DRAGO LEGIŠA

FOTO KROMA

"V tej združeni Evropi, ki ni le gospodarska ali politična stvarnost, ampak v prvi vrsti Evropa vrednot, ne smemo dopuščati prizanesljivosti in še manj nostalgij po ideologijah sovraštva." Tako je dejal predsednik republike Ciampi v prostorih tržaške prefekture, kjer sta ga med drugimi poslušala predsednik deželne vlade Furlanije-Juljske krajine Antonione in tržaški župan Illy. Slednja sta ob tem "stisnila ustnice kot ob trzaju na obrazu", je napisal dopisnik milanskega dnevnika *Corriere della sera* in še pristavil: "Po takšnem govoru ne bo mogel nihče več govoriti o množični psihozi, o nerazumevanjih ali napačnih razumevanjih; kdor je podprl Haiderja, je prekoračil prepovedan prag, državni poglavar pa je vse opomnil, da se je treba vrniti na pravo pot." Tako torej dopisnik milanskega dnevnika.

Ob tem bi skoraj rekli, da je predsednik Ciampi obiskal Trst predvsem zato, da bi ob aferi Haider "naredil red v hiši", saj je znano, da je deželni svet Furlanije-Juljske krajine, kjer imata večino Pol sboščin in Severna liga, s posebno resolucijo izrazil solidarnost koroškemu deželnemu glavarju Haiderju, ob

tej priložnosti pa je tudi župan Illy tako govoril, kot da bi Haiderju dejansko dajal potuho. Zato je državni poglavar imel za potrebno, da se naredi "red v hiši", saj bi bilo zares čudno, če bi v severovzhodnem predelu Italije predstavnik pomembnih institucij govorili povsem drugačen jezik kot najvišji

predstavniki Evropske zveze. Že bližnja prihodnost pa bo pokazala, v kolikšni meri so bila predsednikova izvajanja uspešna.

Obisk državnega poglavarja v Trstu ocenjujemo seveda predvsem z našega manjšinskega zornega kota. V tem pogledu pa moramo priznati, da nas je globoko razočaral. Čeprav je sovpadal s trenutkom, ki je za našo slovensko manjšino v Italiji zelo kočljiv, nismo iz predsednikovih ust slišali niti besedice o naših problemih. Razprava o zakonskem predlogu za zaščito naših pravic je bila spet odložena, zato bi pričakovali vsaj zagotovilo, da se bo zadeva premaknila z mrtve točke. To se nam zdi predvsem zato čudno, ker ga je pred kratkim na Kvirinalu obiskala številna slovenska delegacija in je gostitelj, kot smo bili obveščeni, o naši zaščiti tako govoril, kot da bi jo dejansko že imeli. Obisk Rižarne in brezna pri Bazovici ni novost, saj so se tamkajšnjim žrtvam že poklonili prejšnji predsedniki. Za nas predstavlja gotovo prijetno presenečenje obisk predsednikovega vojaškega atašeja v Gonarsu, kjer je bilo eno izmed koncentracijskih taborišč v Italiji za tako imenovane "ribelli" (upornike) iz raznih predelov od italijanske vojske zasedene Jugoslavije, tudi in predvsem iz "ljublanske pokrajine". Morda je predsednik Ciampi s tem dejanjem posredno odgovoril na vabilo, ki ga je med drugimi prejel od Slovenske skupnosti, naj se namreč ustavi tudi pri spomeniku na bazovski gmajni in na strelišču na Opčinah,

kjer so bili ustreljeni predvsem Slovenci iz Primorske, ki so se upirali fašistični raznarodovalni politiki in ki so tedaj bili državljani Italije. Obisk v Gonarsu prav gotovo ni zadovoljiv odgovor na pravkar omenjeno vabilo, četudi ga cenimo.

Predsednik Ciampi si je na kratko ogledal Zavod združenega sveta v Devinu, ki ga obiskujejo dijaki iz kar 72 držav, med njimi tudi iz Slovenije in Hrvaške. Tudi tu niti besedica o naši manjšini, čeprav ga je vsaj posredno nanjo opozoril domači župan in se je pred odhodom tudi rokoval z učenci slovenske osnovne šole, ki bi zaslužili, da bi jim rekel vsaj "dober dan" v njihovem jeziku. (Zanimivo je, kako se je tudi italijanska deželna televizija RAI skrbno izogibala vsemu, kar bi moglo kazati na slovensko prisotnost v tem kraju).

Državni poglavar si je ogledal tudi raziskovalno središče na Padričah, o stanju tržaškega gospodarstva pa sta govorila predvsem župan Illy in predsednik Antonione. Ciampi je o Trstu dejal, da je "italijansko mesto, odprto proti Vzhodu", sosednjih držav, kot sta Slovenija in Hrvaška, pa ni omenil.

Pozornost pa je vsekakor zbudil predlog, ki je pred sklepom predsednikovega obiska prišel iz ust Illyja, po katerem naj bi postavili pri Trstu spomenik žrtvam vseh totalitarizmov, katerim bi se na prvi dan pomladi (21. marca) vsako leto poklonili trije predsedniki prizadetih republik in sicer Italije, Slovenije in Hrvaške. S Kvirinala v Rimu pa je že prišlo pojasnilo, da predlagana slovesnost nikakor ne more nadomestiti že ustaljenih prazničnih in spominskih dni, kot je na primer 25. april, ki je praznik osvoboditve. Župan pa naj ne bi govoril o gradnji spomenika, temveč le o spominski svečanosti, ki naj se prireja vsako leto na prvi spomladanski dan.

1

ČETRTEK
2. MARCA
2000

02 PRVIČ V GONARSU

NAROČNINE 2000

ENOLETNA ZA ITALIJO IN SLOVENIJO 70.000 LIR
ENOLETNA ZA TUJINO 110.000 LIR
ENOLETNA PO LETALSKI POŠTI 140.000 LIR

NAŠIM NAROČNIKOM PRIPOROČAMO,
NAJ ČIMPREJ PORAVNAJO NAROČNINE
IN TUDI PRIDOBIMO NOVE NAROČNIKE.

02 Janez Povše
"ODPUSTIMO VSEM REVNIM..."

03 Jurij Paljk / intervju
MSGR. KAZIMIR HUMAR

05 Martin Marussi
TISTI DEČEK

06 Iva Koršič
SVETEL UTRINEK V MRAČNI STVARNOSTI

07 Peter Szabo
POLITICALLY CORRECT

08 OBČNI ZBOR SKLADA MITJA ČUK

10 PREŠEREN IN MLADI

13 Miran Mihelič
Z ROKO V ROKI

15 Erik Dolhar
SLOVENSKI ŠPORT DOŽIVLJA VRHUNSKO...

16 Poročilo s potovanja
Z NOVIM GLASOM PO EGIPTU

MED OBISKOM PREDSEDNIKA CIAMPIJA V TRSTU

PRVIČ V GONARSU

Vojaški svetovalec predsednika Ciampija, admiral Sergio Biraghi, je v četrtek, 24. februarja, položil venec ob grobnici v Gonarsu, kjer je med drugo svetovno vojno bilo eno izmed italijanskih koncentracijskih tabo-

rišč za t.i. "upornike" z ozemlja Jugoslavije, ki ga je zasedla italijanska vojska. Med interniranci je bilo zlasti veliko Slovencev iz t.i. Ljubljanske pokrajine.

2

ČETRTEK
2. MARCA
2000

BOJ PROTI TIHOTAPCEM IN VOLITVE V ITALIJI

POLITIKA IN VEST

Italijanski notranji minister Bianco je poslal v Apulijo nadaljnjih 1.900 policistov, orožnikov in finančnih stražnikov, da bodo lahko "prečesali" vsako ped tamkajšnjega ozemlja ter končno "ukrotili" tihotapce s cigaretami. Gre namreč za pravo "industrijo", od katere živi na tisoče ljudi. Tihotapci so celo bolj opremljeni in oboroženi kot redne varnostne sile, tako da so slednje dejansko nemočne.

Medtem se v Kalabriji nadaljuje krvavo obračunavanje med mafijskimi tolpmi, ki tekmujejo za oblast na svojem "ozemlju". Število pobitih gre v stotine. Parlament pa še vedno okleva in ne more odobriti ukrepov, ki bi omogočili učinkovitejši boj zoper organizirani kriminal.

V strankarsko-političnem življenju gre do koncu prizadevanja za izbiro kandidatov ter za oblikovanje zavezništva na deželnih volitvah

16. aprila letos. Hude težave so tako v levosredinskem kot desnoredinskem taboru. Zdi se, da je v slednjem propadla zamisel o skupnem nastopu *Polu svoboščin* s Pannellovimi radikali.

"Kristjan se za nobeno ceno ne more odpovedati svoji vesti. Nikdar ne bo sklepal kompromisov na račun vrednot, saj se o vrednotah ne moreš pogajati." Tako je dejal škof Riboldi, ki je znan po svojih odločnih in pogumnih nastopih zoper organizirani kriminal na jugu države, ko so tudi nekateri kristjani, ki politično pripadajo *Polu svoboščin*, skušali opravičiti sporazum z radikali, češ da gre za zavezništvo, ki naj omogoči uspeh na volitvah. Kaj pa naj rečemo o avstrijski ljudski stranki, ki se je povezala s Haiderjevimi svobodnjaki samo zato, da je dobila mesto zveznega kanclerja?

HAIDER
ODSTOPI

Predsednik avstrijske Svobodnjaške stranke (FPÖ) Jörg Haider je odstopil. Ob sklepu dolgega zasedanja strankinega vodstva na Dunaju je izjavil, da noče biti "v napoto delu osrednje vlade", zaradi česar zapuša strankino predsedniško mesto. Tako imajo avstrijski svobodnjaki od ponedeljka, 28. februarja, predsednico. Ta je Susanne Riess-Passer, ki je namestnica zveznega kanclerja Schüssla. Zaradi znane izjave štirinajstih držav članic EZ ob vstopu FPÖ v osrednjo vlado so se avstrijski predstavniki znašli v zelo nerodnem položaju, saj dejansko niso mogli več imeti rednih stikov s svojimi kolegi v raznih organih EZ. Haider je dejal, da želi biti le "svetovalec" strankinega vodstva ter se odslej povsem posvetiti delu koroškega deželnega glavarja. Poznavalci razmer v Avstriji pravijo, da je verjetno njegova gesta v resnici le diplomatski umik pred naskokom na mesto avstrijskega zveznega kanclerja.

OTTO VON HABSBURG O SLOVENIJI IN MANJŠINAH

EDINOST V RAZLIČNOSTI

Zadnja številka *Družine* (27. februar) prinaša na 17. strani daljši pogovor z najstarejšim sinom zadnjega avstrijskega cesarja Karla I. in cesarice Zite, z dr. Ottom von Habsburgom, ki se je na povabilo predsednika državnega zbora republike Slovenije dr. Janeza Podobnika med 16. in 19. februarjem mudil v Sloveniji. Takrat se je z dr. Ottom von Habsburgom, ki je bil v tridesetih letih velik nasprotnik nacizma, kasneje med ustanovitelji Panevropske unije, skoraj dvajset let evropski poslanec, pogovarjal Bogomir Štefanič ml. Ker je dr. Otto von Habsburg med pogovorom povedal marsikaj zanimivega, nekaj njegovih misli objavljamo tudi mi.

V Sloveniji ste se srečali s številnimi sogovorniki iz političnega življenja. Kaj je bilo vaše temeljno sporočilo v teh pogovorih?

Zame je trenutno najpomembnejše naslednje - tisti, ki predstavljajo Slovenijo v tujini, od poslancev do pogajalcev v pogovorih z Evropsko zvezo - naj za božjo voljo puščajo vašo notranjo politiko doma. To vam govorim iz dvajsetletne izkušnje evropskega parlamentarca. Pri tem sta vam lahko za zgled dve državi, najprej Španija, ki je že v zvezi, in Madžarska, ki se za vstop pogaja. Pri sprejemanju Španije sem bil tudi sam v pogajalski skupini, in vedno znova sem lahko ugotavljal, kako so bile vse španske stranke v tujini lojalne do svoje vlade, čeprav so se v notranjepolitičnih razpravah doma krepko kresala različna mnenja. In temu nihče ne nasprotuje, saj je to sestavni del demokracije. Navzven pa je potreben skupen nastop, zlasti v prizadevanju za vstop vaše države v EZ. To je tisti nauk, ki ga "pridigam" v vseh

je sedaj naša realnost. Če jo bomo hoteli spremeniti z neko popolno homogenostjo, bomo, po mojem prepričanju, postali kulturno nerodovitni. Različnost preprosto moramo obdržati, in to na vseh ravneh. Sam se zelo zavzemam tudi za položaj manjšin v posameznih državah. Navdušen sem nad ureditvijo v Sloveniji, kjer v parlamentu sedita predstavnik

pogovorih. Negativen zgled za to pa je Avstrija. Ves prah, ki se danes dviga okoli nje, je pravzaprav posledica tega, da je vse preveč strank avstrijskih politikov notranjo politiko nosilo iz države.

Dovolite za sklep še nekoliko osebno vprašanje. Zakaj se v procesu evropskega povezovanja tako odločno zavzimate posebej za majhne države, kot je Slovenija?

Zato, ker se čutim zavezane ohranjanju različnosti. To je naša posebnost, ki jo prinašamo iz zgodovine in

madžarske in italijanske skupnosti. To bi morali imeti povsod. Naše vodilo mora skratka biti edinstvo v različnosti. Na treh področjih moramo biti enotni: v zunanji, varnostni in finančni politiki. Vse druge odločitve pa moramo, kolikor se le da, prenesti na nižje ravni, na občine, pokrajine itd. Izogniti se moramo centralizaciji, kajti ta praviloma samo jemlje in posveča pozornost zgolj središču. Decentralizacija pa omogoča ohranjanje pristnega evropskega življenjskega sloga, kulturni razvoj in raznolikost, ki je znamenje vitalnosti.

POVEJMO NAGLAS JANEZ POVŠE

"ODPUSTIMO VSEM REVNIH
NJIHOVE DOLGE..."

Jubilejno leto nam ponuja izredno priložnost. Kot je že pred časom dal jasno pobudo Janez Pavel II., tako se dandanes zdi, da se je razviti svet v misli na revne v sebi premaknil. Celo popevski festival v Sanremu je postal izvrstna priložnost za promocijo problema nerazvitih in lačnih. Da ne govorimo o svetovni zvezi "Jubilee 2000", ki je v razvitem svetu doslej zbrala že 17 milijonov (!) podpisov, pri čemer se človek vpraša, kako da nismo bili o tej akciji obveščeni že prej. Gre za črtanje dolgov 52 državam, kar znaša 354 milijard ameriških dolarjev. Gre torej za pobudo, ki želi dobesedno uresničiti smisel in poslanstvo jubilejnega leta, namreč odpuščanje, odpuščanje v vseh pomenih te besede. Gre preprosto za željo pomagati, in sicer najprej tistim v dobesednem pomanjkanju kakor tudi nam v razvitem svetu, ki se le s človekoljubnostjo lahko rešimo svojih stisk in osmislimo svojo civilizacijo.

Podatki o zlu revščine, v kolikor jih natresemo le nekaj, so namreč strašljivi. Za revno je priznana tista država, kjer letni dohodek na bivalca ne presega 600 tisoč lir ali 50 tisoč lir na mesec! Lakota pobije vsak teden (!) 134 tisoč otrok, 7 milijonov afriških otrok je na robu preživetja, skratka številke se zdijo neverjetne in vendar so resnične. Na drugi strani podatek, ki nas nemara še bolj zade-

va v živo, saj naj bi brezupno stanje revnih v svetu rešilo že 0,3% letnega dohodka bogatih držav. Je mogoče, da nismo sposobni niti tako skromne darežljivosti?

Jubilejno leto je torej izredna priložnost, da se zavemo marsikje krute resničnosti tega sveta ter da se nanjo s svojimi dejanji odzovemo. Jubilejno leto lahko postane leto dobrih dejanj, ki bodo delovala v prid sočloveka kjer koli na naši zemeljski obli. Podatkom o strašljivem stanju velikega števila ljudi se ne bomo mogli več izogibati, čež prag naše hiše bodo stopili v dnevno sobo. V kolikor zanje ne bomo hoteli nič vedeti, bomo služili svojim vse večjim potrebam in se kljub izobilju počutili vse revnejše in vse bolj ogrožene ter iskali izgovore, zakaj ne pomagamo. Lahko pa se bomo zavedeli, da je napočil čas, ko se želimo dvigniti na višjo raven božje in s tem tudi človeške etike ter na ta način premagamo zlo v svetu pa tudi obrtnost zgolj vase in strah zase.

Jubilejno leto je izredna priložnost. Nemara nikdar doslej v zgodovini še nismo imeli tako lepe možnosti, da kot posamezniki odločno nekaj storimo za prav vse človeštvo. Te priložnosti nikakor ne bi smeli zamuditi, saj se z njo odločamo za večjo ali manjšo človečnost, od tega pa je bistveno odvisna smer naše prihodnosti.

NOVI
GLASUREDNIŠTVO
IN UPRAVA:

GLAVNI UREDNIK: ANDREJ BRATUŽ
ODGOVORNI UREDNIK: DRAGO LEGIŠA
IZDAJATELJ: ZADRUGA GORIŠKA MOHORJEVA, PREDSEDNIK DR. DAMIAN PAULIN
REGISTRIRAN NA SODIŠČU V GORICI 28.1.1949 POD ZAPOREDNO ŠTEVILKO 5
TISK: TISKARNA BUDIN / GORICA
NOVI GLAS JE ČLAN ZDRUŽENJA PERIODIČNEGA TISKA V ITALIJI - USPI
IN ZVEZE KATOLIŠKIH TEDNIKOV V ITALIJI - FISC
LETNA NAROČNINA: ITALIJA in SLOVENIJA 70.000,
INOZEMSTVO 110.000 LIR, ZRAČNA POŠTA 140.000 LIR
POŠTNI TEKOČI RAČUN: 10647493
CENA OGLASOV: PO DOGOVORU

34170 GORICA, RIVA PIAZZUTTA 18
TEL 0481 533177
FAX 0481 536978
E-MAIL noviglas@tmedia.it
34133 TRST, ULICA DONIZETTI 3
TEL 040 365473
FAX 040 775419
E-MAIL nglasts@tin.it

INTERVJU / MSGR. KAZIMIR HUMAR

NA MLADIH JE PRIHODNOST

JURIJ PALJK

Gospod Humar, ste eden najbolj zvestih in rednih sodelavcev Novega glasa, saj nam še danes pridno nosite svoje zapise. Kdaj ste začeli pisati in se dejansko ukvarjati s časnikarskim poklicem?

Do tega je prišlo čisto slučajno, predvsem zaradi potrebe in danih razmer. Skupno z msgr. Francem Močnikom sva bila prisotna, ko smo takoj po vojni na Goriškem ustanovili najprej časopis Slovenski Primorec. On je takrat napisal uvodnik, ki smo mu ostali potem vedno zvesti, tudi takrat, ko smo potem skupaj s Tržačani ustanovili Katoliški glas. Menim, da sedaj tudi Novi glas nadaljuje po tej poti.

Zanimivo je tudi to, da vi nikdar niste bili odgovorni ali glavni urednik pri tedniku. Kako to?

G. Humar se nasmehne: "Res je, da nisem bil nikdar glavni in ne odgovorni urednik, saj zase rad rečem, da sem bil vedno le sodelavec, sotrudnik. Posebno sem to rad delal predvsem takrat, ko ni bilo drugih, ki bi lahko to počeli. Ko je bilo potrebno nekoga nadomeščati, sem vedno vskočil in pisal, oblikoval v tiskarni strani, skratka: delal vse tisto, kar je potrebno pri časniku delati, da izide."

Vsa ta leta pa ste redno pisali, mar ne?

Posebno veliko sem pisal v začetku v Slovenski Primorec in kasneje v Katoliški glas, ki smo ga ustanovili skupaj s Tržačani. Takrat se nam je zdelo pametno, da združimo moči, ker so to narekemale razmere. Premalo nas je, da bi se že delili.

Bili pa ste tudi aktivno soudeleženi, ko je šlo za združitev Katoliškega glasa in Novega lista pri nastanku današnjega Novega glasa.

Ja, to pa združitev sem zelo rad podprl. Brez dvoma sem bil zanj in sem še danes prepričan, da je bila odločitev pravilna. Velika večina tistih, ki smo dolga leta delali pri Katoliškem glasu, nas je prišla v leta. Po domače povedano: postarali smo se in pojavile so se potrebe po novih, mladih močeh. Prav je, da se starejši umakemo in pustimo mlajšim, naj vodijo naprej tednik Novi glas. Skrbeti je namreč potrebno, da mlajši rod prevzame odgovornost, saj smo mi zares opešali.

Sami o sebi pravite, da ste opešali, a mi z veseljem ugotavljamo, da še vedno ostajate naš sodelavec, ki je vsakodnevno obveščen o vsem, kar se pri nas in po svetu dogaja.

Ja, to pa rad povem, da vsak dan berem časnike, saj jih redno kupujem. Od slovenskih časnikov vsak dan berem redno Primorski dnevnik in seveda komaj čakam, da dobim v roke Novi glas, za katerega še vedno lahko rečem, da ga vsak teden v celoti preberem.

Zares čisto vse?

Ja, prav vse preberem, od začetka do konca, in si seveda ustvarim svoje mnenje. Vesel sem, ker ste mladi pridni in ste ostali zvesti slovenskemu narodu in vrednotam, ki jih prinaša krščanstvo, zlasti še danes. Prepričan sem, da bomo Slovenci v zamejstvu obstali kot na-

Msgr. Kazimir Humar je v ponedeljek, 28. februarja, dopolnil častitljivih 85 let. Ob visokem življenjskem jubileju mu v uredništvu in upravi Novega glasa iskreno čestitamo tudi v imenu naših bralcev. Odločili smo se, da mu ob tej priložnosti pripravimo daljši intervju, na katerega je rad pristal, pa čeprav je, skromen, kot je, najprej rekel, naj raje naredimo pogovor s kakim mlajšim človekom, kajti: "Sedaj je vaš čas. Na mladih je prihodnost!"

rod, če bomo ostali zvesti krščanstvu, Kristusu, kakor nam priporoča tudi papež Janez Pavel II.

Lepo bi bilo, če bi nam povedali, kako je prišlo do vaše odločitve za dubovniški poklic.

Za to odločitev lahko skoraj rečem, da je bila zares vmes Božja Previdnost. Nekega dne je prišel namreč k nam domov v Vrtojbo tedanji vaški župnik Franc Švara, ki je mojim staršem rekel: "Zakaj ne bi poslali vašega Mirka v semenišče v Gorico?" Takrat je oče rekel: "Kdo bo pa vse to plačeval?" Vedeti morate namreč, da je bilo takrat šolanje drago. G. Švara je očetu zagotovil, da bo že on vse uredil, kar se plačevanja tiče, in tako sem proti vsakemu pričakovanju odšel v Gorico v semenišče. To je bilo leta 1928. Prvotno je bilo namenjeno, da bom šel v druge šole. V Gorici sem namreč obiskoval italijansko šolo, tako imenovano "avviamento commerciale", nekakšno šolo za trgovec, sem šel v semenišče in postal duhovnik. Novo mašo sem pel leta 1940, in sicer deset dni potem, ko je Italija stopila v vojno na Hitlerjevi strani.

S katerimi dubovniki-sodobniki ste največ sodelovali, se največ družili takrat in pozneje, po vojni?

To je bila skupina tedanjih duhovnikov v Gorici: tu je bil dr. Franc Močnik, nato dr. Alfonz Čuk, Franc Kodrič iz Vrtojbe, Alfonz Brbuč iz Šempetra; ne smem pozabiti msgr. Alojzija Novaka. V zakrestiji stolne cerkve v Gorici smo razmišljali o tem, kako bi Slovenci prišli do tednika, našega časopisa. Takoj po vojni je msgr. Novak vložil pri zaveznikih prošnjo zanj, takrat je tu v Gorici bila namreč še cona A. Zavezniki so naši prošnji za časnik ugodili in tako smo začeli s Slovenskim Primorcem. V začetku je bil glavni pobudnik in urednik msgr. Novak, kmalu pa je pritegnil k sodelovanju še msgr. Mirka Brumata, ki je postal odgovorni urednik in tudi glavni sodelavec časnika.

Kot dubovnik ste še danes tesno povezani z Gorico, Goriško in vso stvarnostjo v zamejstvu. Če se ozrete nazaj, gotovo vidite tudi veliko sprememb v družbi in Cerkvi, sprememb, na katere ste se kot dubovnik vedno odzivali z evangelijem v roki. Katere so bile največje spremembe, ki so vam najbolj ostale v spominu?

Najprej moram omeniti povojno razočaranje nas Slovencev, da

je cona A spet prišla pod Italijo, da smo spet postali italijanski državljani. Tega razočaranja se ne da opisati, ker smo pričakovali nekaj popolnoma drugega, pa čeprav smo obenem vedeli tudi to, da državna meja loči države in ne narodov. A dejstvo je, da smo z žalostjo v srcu ugotovili, da smo ostali in spet postali manjšina v Italiji, da smo žal še vedno manjšina, ki še danes nima pravno urejenih narodnih pravic. Italija tako zavlačuje s to zaščito, da je res sramota, in niti ne razumem, zakaj to počno. Po toliko letih in letih obljub še danes nimamo zaščitnega zakona za našo narodno manjšino! Samo malo dobre volje bi bilo potrebno in bi lahko že zdavnaj rešili ta problem! Pri Italijanih gre pač vse počasi in tudi naklonjeni nam niso preveč... Glede sprememb v Cerkvi: seveda ne morem mimo II. Vatikanskega koncila, ki nam je prinesel morda največje spremembe, saj smo pri bogoslužju opustili latinščino in se oprijeli živih jezikov. Tedaj smo začeli maševati v slovenskem jeziku in to je bilo v veliko pomoč tudi pri ohranjanju slovenskega jezika pri nas v Gorici in seveda tudi drugod. Začeli smo imeti slovenske maše v stolnici in drugod v mestu. Spominjam se, da se nas je vedno zbiralo veliko pri slovenski maši v goriški stolnici, kjer sem jaz maševal. Zdi se mi, da smo bili takrat versko veliko bolj zavzeti, kot pa smo danes. Če je bil ateizem na oblasti v matični domovini do padca berlinskega zidu, do osamosvojitve Slovenije, tega seveda pri nas ni bilo, a je naša družba postajala vedno bolj brezbržna in tudi vernost je upadala. Danes je stanje pač tako, kakršno je. Dejstvo je, da nismo več versko tako zavzeti, kot smo bili nekoč. Povsod opažam neko apatičnost v naši potrošniški družbi. Ljudje premalo mislijo na Boga in na posmrtno življenje. Vsi živijo samo za danes in za to, da se dobro imajo, da uživajo... Premalo, odločno premalo pa ljudje mislijo, tudi naši slovenski verniki (!), na prihodnost in na posmrtno življenje. To se opaža tudi pri mašah za slovenske vernike, saj pri njih ni take udeležbe, kakršno bi si kot človek in duhovnik želel.

Ste predstavnik slovenskih primorskih dubovnikov, ki so ostali zvesti tako slovenskemu narodu kot Kristusu. Kako se spominjate najtežjih časov?

Jaz sam pravzaprav nisem doživljal najtežjih časov, ki so bili za slovenske duhovnike pod fašizmom. Ko sem postal duhovnik, fašizma ni bilo več, a slovenski duhovniki smo še vedno pomagali tako na narodnostnem kot tudi na socialnem in šolskem področju. Takoj po vojni sem skrbel tudi za Rožno dolino, kjer sem v takratni prvi slovenski šoli poleg verouka učil tudi druge predmete, predvsem pa slovenski jezik.

Dejstvo je, da imamo pri nas vedno manj mladih dubovnikov. Kako si predstavljate prihodnost slovenske Cerkve pri nas, če bo v prihodnosti še manj slovenskih dubovnikov?

Cerkev, vsi v Cerkvi in tudi jaz računamo na laike, ki bodo v prihodnje imeli še bolj pomembno vlogo kot danes, pa čeprav so že danes živo prisotni v vsaki župniji in tudi v škofiji, saj ima vsaka žup-

nija svoj dejavni pastoralni svet, kot obstaja tudi škofijski pastoralni svet. Laiki vedno bolj pomagajo duhovnikom pri delu, pa naj gre za poučevanje verouka ali pa za druga opravila, vedno več je tudi bralcev v cerkvi pri sv. maši. Mislim, da ni več daleč čas, ko bodo laiki v cerkvi pri sveti maši razlagali Božjo besedo, pridigali. Ne samo brali berila, ampak prav pridigali! Ponekod so to uredili s stalnimi diakoni, ki so prav zato poklicani, da pomagajo duhovnikom, ki se vedno bolj posvečajo le tistemu, za kar so poklicani, se pravi: podeljevanju zakramentov in zlasti obhajanju svete maše.

Ko pribajate k nam v uredništvo po že pregovorno strnih stopnicah na Placuti, se vedno radi nasmehnete in rečete:

"Ja, ja, gospodje, mi smo stari in vi ste mladi. Prav je, da našo skupno barko sedaj peljete naprej vi." Čeprav vas imamo v uredništvu za prijetnega mladeniča, pa si vas upamo vseeno vprašati, kako gledate na svet in današnjo družbo pri 85 letih.

Msgr. Humar se prešerno zasmehuje in čez čas odgovori: "Vse življenje sem bil optimist, vedno sem si pravil: »Če danes ne gre, bo morda šlo jutri boljše!« Danes se oziram nazaj in vidim, da vse lepo napreduje, kar smo duhovniki sejali pred mnogimi leti. Mlajši rod je prevzel stvari, ki smo jih mi začeli, in danes dobro vodi, pa naj gre za časopis ali pa za Katoliški dom ali tudi za drugo. Prav je tako. Bogu sem hvaležen, da danes rojeva sadove vse tisto, kar smo pred leti sejali; upam, da bo tako tudi v prihodnje."

Sami ste rekli, da starost prinese s seboj tudi izgubo moči, morda osamljenost in prevečkrat tudi bolezen. Kako rešujete te probleme dubovniki na Goriškem?

Hvala Bogu imamo za duhovnike v Semeniški ulici duhovniško skupnost, kjer nas že živi nekaj starejših duhovnikov. Skupaj živimo in si pomagamo. Hvaležni moramo biti Bogu ter drug drugemu in pa seveda škofiji, ki je poskrbela za nas, starejše duhovnike. Materialno smo preskrbljeni in to je zelo dobro, saj prinaša starost s seboj žal tudi bolezen in onemoglost. A kaj bi o tem! Sam raje gledam tiste mlade, ki zgladno živijo, ki nadaljujejo z našim delom.

Kaj bi svetovali mlademu človeku, ki je na pragu življenja?

Kot sveti oče poziva vse mlade, naj bodo zvesti Cerkvi, svojim koreninam in evangeliju, tako tudi jaz svetujem mladim isto. Dajo naj veliko na svoje slovenske temelje, a naj ostanejo tudi zvesti Kristusu, kajti Kristus je pot, resnica in življenje. Kristus je namreč tista pot, ki nam daje notranji mir, a nas tudi spravlja s sosedi in bližnjimi. Mladim, ki ustanavljajo nove, mlade družine, svetujem, naj ostanejo zvesti Kristusu, ki je rekel: "Kar je Bog združil, tega naj človek ne loči!" Mladi naj se zavedajo, da je družina temelj naše družbe in je od nje odvisna naša prihodnost. Zato naj najprej skrbijo za svojo družino, naj spoštujejo svojo ženo ali moža, naj skrbijo za otroke. Če bodo tudi v prihodnje mladi skrbeli, da bodo temelji njihovih družin sloneli na evangeliju, potem se nam za prihodnost ni bati!

3

ČETRTEK
2. MARČA
2000

KRISTJANI IN DRUŽBA

DEVETDESETO PASTORALNO POTOVANJE JANEZA PAVLA II.

SV. OČE NA GORI SINAJ

SVETOPISEMSKA RAZMIŠLJANJA
OB BOGOSLUŽNIH BERILIH
V LITURGIČNEM LETU B

ŽLAHTEN IZBOR BOŽJE BESEDE,
NEDELJO ZA NEDELJO

VILJEM ŽERJAL

9. NAVADNA NEDELJA

"Pazi na sobotni dan in ga posvečuj" 5 Mz 5, 12-15

"Ne padaj na kolena pred drugim bogom" Ps 80

"Bog... je zasijal v naših srcih" 2 Kor 4, 6-11

"Ali se sme v soboto delati dobro?" Mr 2, 23-28; 3, 1-6

Čez nekaj dni bo pepelnica ali začetek sv. postnega časa. V nas že odmevajo Jezusove besede: "Pomazili si glavo in umij si obraz" (Mt 6, 17), da ne bo videti na zunaj našega posta. Kristjani namreč pojmujejo post kot nekaj veselega, dasi ni sam sebi namen, marveč nas globlje upodablja v Kristusa in ker je "Bog... zasijal v naših srcih" (2 Kor 4, 6).

Tudi nedelja je dan veselja, zahvale za vse Božje dobrrote, ki so: življenje, zakon, družina, narod, jezik, kultura, delo, blagostanje, počitek, razvedrilo, več stika med družinskimi člani, več zavzetosti za bolnike, celo za politiko, molitev, vero, Božjo besedo.

Jezuitski pater grof von Tattenbach F. je kot upokojenec leta 1970 obiskal sorodnico v Kostariki. Ker je bil zelo socialno čuteč človek, ga je prevzelo revno življenje ljudi. Tedaj se je ustavil v tisti srednjeameriški državi in začel uresničevati posebno zamisel, ki jo je v sebi premeleval ter predvsem priporočal Bogu. Začel je, dejansko iz nič, učiti ljudi brati in pisati. Poslužil se je radija. Izuril je fante in dekleta, ki so bili nepismeni, da so učili po radiu druge. Poleg njih je sedel pater, tako da so se sami naučili tega, kar so drugim naročali.

4

ČETRTEK
2. MARCA
2000

Nato se je podal v Gvatemalo, kjer je zdaj cvetoča šola, državno priznana, ker je po 20 letih delovanja vsestransko dvignila ljudstvo iz zaostalosti. Šoli se imenujeta ICER/IGER (Instituto Costaricense de Educacion Radiofonica/Instituto Guatemalteco de Educacion Radiofonica - El Maestro en casa). V Gvatemalo je zdaj že 40.500 učencev. Učijo v več indijanskih jezikih. Pouk so začeli in ga še povečini imajo po revnih domovih, ometanih z blatom, v zasilnih prostorih, po garažah. Oče sede v klop ali na majav stol skupaj s hčera in sinovi v večernih urah, ko se začnejo oddajati za izobraževanje. Pouku sledijo po majhnih radio sprejemnikih, držeč v rokah svinčnik in papir. Letno plačajo simbolično vsoto 1 ali 2 dolarja, da lahko rečejo, da šolo sami delno vzdržujejo. Zdaj pa so že organizirani po skupinah, ki jih vodi učitelj-orientador. Polagati morajo izpite, dobijo spričevala. Na tisoče jih je že izšlo strokovno podkovanih in odgovorno služenje skupni blaginji.

Tudi njim je zasijala luč v srcih, luč, ki je na obličju Jezusa Kristusa (2 Kor 4, 6). Trd post pri izgradnji šole, pokora, zbiranje in darovi denarnih sredstev zlasti v Evropi, vera in vztrajnost so obrodili veselje, življenje. Prebivalci Gvatemale namreč ljubijo življenje, ne poznajo splava; celo mački odmerijo, pri vsej revščini, skodelico mleka.

Nedeljo doživljajo kot dan svobode, veselja, družabnosti. Judje so praznovali soboto kot dan osvoboditve izpod sužnosti Egipčanov: Mojzes in Izraelci so zapeli Gospodu tole pesem: "Pel bom Gospodu, ker je silno vzvišen; konja in jezdeca je tresčil v morje" (2 Mz 15,1 nss. 20, 2-3.8.11).

Mož s suho roko je po ozdravljenju doživljal novo rojstvo. Izobražen človek se veseli, da se je dvignil iz nepismenosti. Kristus nas že tu pripravlja na celostno osvoboditev v nebeškem kraljestvu.

Podobno tudi naši misijonarji častno osvobajajo ljudi po svetu. Dr. Janez Evangelist Krek je krepko branil socialno dostojanstvo našega človeka.

Cerkev že od začetka, zlasti po diakonih, skrbi za potrebne človeka. Saj nas bo Jezus takole sodil: "Lačen sem bil... žejan in ste mi dali jesti ... piti" ali "Mi niste dali jesti ... piti" (Mt 25, 35 nss. 42 nss).

Mati Terezija iz Kalkute je vsako jutro črpala moč za junaško delo, ki ga občuduje ves svet, pri sv. maši. Cerkev nas vabi samo enkrat na teden, na nedeljo, k praznovanju osvoboditve izpod vsega hudega. Noben tuj bog nas ne bi smel od tega odvrti, dasi nosimo "Ta zaklad... v lončenih posodah" (2 Kor 4,7). Tak bog je lahko šport prav ob uri nedeljske maše ali lenoba in predanost samo čutnim užitkom ter brez ciljno tavanje okrog. Sicer ima tudi športnik na voljo nedeljsko praznovanje pri sobotni večerni evharistiji.

Skupno jubilejno obhajanje 2. aprila letos v Ogleju nas lahko poživi za nedeljsko praznovanje ter za načrtno in vztrajno delo za naše ljudi. Prosimo za to milost.

JURIJ PALJK

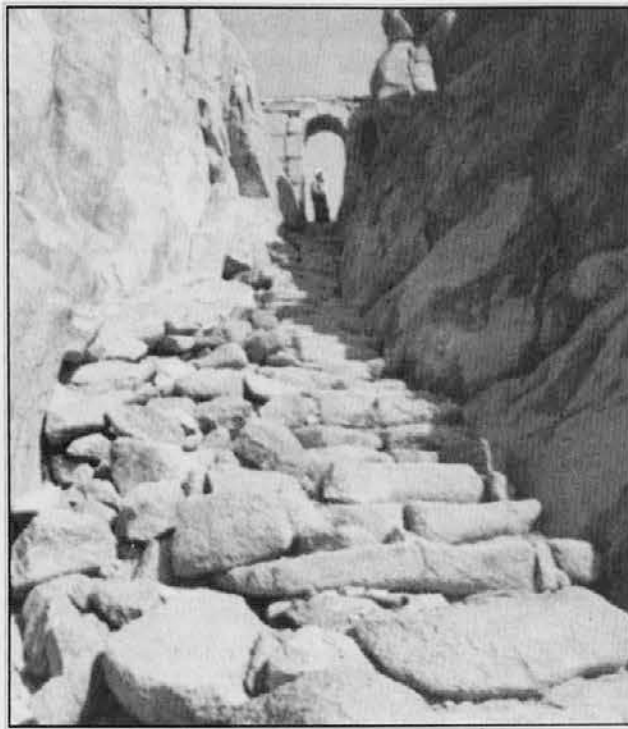
Sveti oče se je konec minulega tedna vrnil s tridnevnega odmevnega pastoralnega potovanja v Egipt, kjer je obiskal sveto goro Sinaj.

Papež Janez Pavel II. je prispel v Kairo v četrtek, 24. februarja, in je že na letališču pozdravil egiptovskega predsednika Mubaraka z besedami: "As-salamu alaikum - Mir z vami!"

Sv. oče si je silno želel že od samega začetka svojega vodenja Cerkve obiskati Egipt in za jude, kristjane in muslimane svete kraje. Na sveti gori Sinaj je hotel zbrati vidnejše predstavnike treh monoteističnih veroizpovedi, ki imajo svoje korenine v "skupnem očetu judov, kristjanov in muslimanov" - Abrahamu. Zaradi tega si je sveti oče srčno želel tudi v Abrahamovo mesto Ur, ki pa je danes v Iraku, kamor zaradi znanih notranje-političnih razmer ni mogel. Zato je "duhovno potovanje v Ur", kot je sam poimenoval bogoslužje v baziliki sv. Petra v sredo, 23. februarja, še toliko bolj služilo kot priprava na njegovo že 90. pastoralno potovanje v svet.

Sv. oče je imel namen se na sveti gori Sinaj srečati z najvišjimi predstavniki treh veroizpovedi, ki verujejo v enega in edinega Boga, kar pa mu zaradi kočljivih političnih razmer na Bližnjem vzhodu ni uspelo. Vseeno je že pred odhodom v Egipt napovedal, da bo imelo njegovo potovanje izrazito medverski značaj, saj si sedanjí papež že vrsto let prizadeva za edinstvo med kristjani in veliko boljše razumevanje med judi, muslimani in kristjani.

V Kairu sta svetega očeta sprejela na letališču predsednik Egipta Mubarak in veliki šejk Mohammed Sayed Tantawi, najvišji predstavnik sunitskih muslimanov, torej dva visoka predstavnika arabskega sveta, ki se od vedno zavzemata za mir na Bližnjem vzhodu. Ko je papež nagovoril oboje, je ponovil besede, ki jih je bil že izрек med svojima obiskoma v Sudanu leta 1993 in v Tuniziji leta 1996: "Povzročati slabo, spodbujati nasilje in spopade v imenu veroizpovedi je strašno protislujve in velika žalitev Boga. Vsi se moramo zavzemati za vedno večji dialog med veroizpovedmi, ki je znak upanja za narode sveta." Med svojim nagovorom je sveti oče pohvalil Mubarakovo zavzemanje za mir, saj je važno, "da pride dan, ko bodo vsi narodi na tem območju deležni enakih pravic in bodo zadovoljni, saj bodo videli uresničenje svojega upanja." Sveti oče je isti dan obiskal koptskega papeža Shenoudo III. in velikega šejka sunitskih muslimanov Tantara wija v mošeji Al-Azhar, kjer ga je veliki šejk zelo tople sprejel in dejal, kako si močno želi, da bi papežev

Stopničke, ki peljejo do vrha svete gore Sinaj

obisk pomenil "rast zmernega Islama".

Sveti oče je maševal v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani. Ko se je spomnil nedavnih medverskih neredov v Nigeriji, je ponovil v Kairu v športni palači, kjer ga je pričakalo dvasjet tisoč navdušenih kristjanov in predstavnikov koptov ter muslimanov. Tudi med mašo se je navezal na svoje nenehno zavzemanje za sožitje in plodno sodelovanje med kristjani in muslimani.

O LIKU DUHOVNIKA

SREČANJE SLOVENSkih ROJAKOV IZ GORIŠKE NADŠKOFIJE
V OGLEDU 2. APRILA OD 15. DO 18. UREZAKAJ
TAKO?

Marsikdo je prepričan, da je zelo duhovito udrihati po Cerkev in duhovnikih. Ali so predstavniki Cerkve najslabši ljudje? Ko duhovnik umre, mu pripravijo zelo slovesen pogreb. Če bi bil tako neumen ali hudoben, kakor nekateri duhovčijo, bi že prej pozabili nanj. Pri njegovem pogrebu razni govorniki naštevajo, kaj vse je pokojni naredil za Cerkev in ljudi.

Duhovnik nima svoje družine; vsi župljani so njegova družina. On jih ljubi, čeprav so sitni, nehvaležni, ne poslušajo, kar jim priporoča. Je vedno pripravljen pomagati po svojih močeh, vsak dan in vsako uro. S tem ni rečeno, da je brez napak. Saj živi med ljudmi in za ljudi, je sin svojega časa. Čeprav se z veseljem daruje za dobro ljudi, se mu dogaja kakor z Jezusom. Če ga vabijo na kosilo ali v bar, pravijo, kakšen požrešnej je; če se pogovarja z žensko na cesti, kdove kaj ima za bregom; če obišče bolnika, ali ne želi morda, da bi mu ta zapisal hišo? itn. Ljudje sodijo druge po sebi. Gorje svetu, če bi taki ljudje vladali! Ljudje bi morali pogosto misliti na duhovnika, da bi se naučili požrtvovalnosti in nesebičnosti. Namesto tega si izmišljujejo vse mogoče napačne, ki jih ni. Zakaj? Ker so njihove oči dremotne, megleno vidijo tudi tisto, kar je jasno. Iščejo izgovor za lastne napačne. A četudi bi bil duhovnik podoben farizejem iz Jezusovega časa, bi ga morali poslušati, toliko bolj, ker je pošten in nesebičen. Potrebno in pametno je moliti za duhovnikovo svetost, ki bi prav prišla vsem. Namesto godrnjanja mu pomagajmo! Porabimo svoj denar, umske in telesne sposobnosti za dobro vseh, kakor to dela duhovnik! Tako bo duhovnik imel zadosti sodelavcev in bo lahko veliko naredil za ljudi. Tedaj bo župnija napredovala vsestransko, ker se bodo župljani imeli med seboj za brate. Kako podlo je govoriti slabo o duhovnikih, ki se ne morejo braniti, ker jih ni zraven! Kako bi mi reagirali, če bi o nas tako slabo govorili, kakor si upamo govoriti o duhovniku! Če bi bilo res, kar pravijo nekateri o duhovnikih, zakaj se temu čudimo? Če se pa čudimo, pomeni, da duhovniki niso taki, kot jih slikajo zlobneži, in bi morali preveriti, ali je res to, kar smo slišali. Duhovniki so blagoslov za naš narod. Če bomo z njimi sodelovali, bo to samo koristilo vsem. Kritike prepustimo drugim.

RUDI BOGATEC

SV. JUBILEJNO LETO 2000

Bog Sin je prišel med nas kot človek: rodil se je v bethlehemiški štali pred 2000 leti. Z učlovečenjem nam je razodel, da nas ljubi z Očetom in Svetim Duhom. Tudi naš rod je poklical v svoje Božje kraljestvo po oglejski Cerkev ter po sv. Cirilu in Metodu. Zaradi tega hvaležno obhajamo veliki jubilej 2000. Ker je pa naša vera kot zaklad v lončenih posodah, jo kaj lahko zanemarimo in nanjo celo pozabimo. Zdaj jo pa želimo utrditi s skupnim romanjem v Oglej 2. aprila popoldne.

Spomnili se bomo namreč, da smo na zemlji romarji, a z določenim ciljem, t.j. da smo na poti k Očetu. Tako so hodili pred nami oglejski mučenci in tudi naši predniki. Odpovedali se bomo vsemu hudemu, grehu, neveri. Obnovili bomo krstne obljube. Stopili bomo skozi glavna vrata v baziliko; vrata pomenijo Kristusa, ki nas pelje v Očetov dom. Prisluhnil bomo katehezi - razlagi o Božjem usmiljenju. Spravili se bomo z Bogom in bližnjim po zakramentu sprave (pokore-spovedi). Prejeli bomo svetole-

ni odpustek. Z nadškofom bomo slovesno obhajali evharistijo ali Veliko noč pri sv. maši, kjer bomo jedli samega Jezusa pod podobo kruha zato, da bomo večno živeli in se ne pogubili. Vrnili se bomo na svoje domove z novo vero, polni zaupanja v Boga, goreči v ljubezni do Boga in do vsakega človeka.

Pridite vsi rojaki in še koga pripeljite, zlasti svoje otroke! Vsaka družina naj pošlje vsaj po enega člana molit in slaviti Boga s skupnim srcem!

Ožji odbor, ki ga sestavljajo Saša Černic, Terezika Srebrnič, Verena Čevdek, Emil Radetič, dr. Joško Markuža in g. Viljem Žerjal, **sporoča**: - Vpiši se pri svojem duhovniku takoj;

- avtobusi bodo 2. aprila odpeljali v Oglej ob 14. uri iz vsake župnije ali vasi;

- v Ogleju bo dobil vsak romar podroben spored slavlja;

- sodeluj-pomagaj pri organiziranju romanja.

Peli bodo združeni pevski zbori pod vodstvom Zdravka Klanjščka. Svojo pesem bodo zapeli tudi mladi. Preskrbljeno bo tudi za prvo pomoč.

Mašni strežniki (tudi deklice), naj se udeležijo obredov v bogoslužni obleki ali v praznji obleki. Vabljeni vsi, še posebej člani občinskih odborov, člani župnijskih pastoralnih in gospodarskih svetov, športniki, visokošolci, veroukarji s starši, katehisti, pevci, zbori, dijaki, učitelji, profesorji, vzgojitelji, birmanci, invalidi in bolniki (slednji lahko dobijo odpustek tudi doma ali po bolnišnicah), zdravstveno osebe, molitvene skupine, zakonske skupine, misijonske skupine, gibanja, redovniki/ce, duhovniki...

Po oglejskem pristanišču in po stari rimski cesti je prišel k nam tudi evangelij, blagovest o našem rešenju po Kristusu. Verjetno se je tu pojavil sv. evangelist Marko. Krščanstvo se je od nekdanj življalo v družbo, v konkretne ljudi, politike, trgovce. Prinašalo je in bo vedno prinašalo rešenje vsakemu človeku do bre volje. Izpričalo je po krvi mučencev in bo še izpričevalo ljubezen našega Boga do človeka. Bog pričakuje tudi našo ljubezen.

TISTI
DEČEK

Ko stopim v svojo domačo štandreško cerkev in zagledam na levi strani Kraljevo fresko o pomnožitvi kruha na gori blagrov, me kdaj pa kdaj spreleti vprašanje: kaj bi se zgodilo, ko bi deček, ki ga omenja Janez v svojem evangeliju, ne dal svojega kosa kruha in svoje ribe apostolom? Pod imenom deček razumemo osebo, ki je nekako prerasl obdobje poznega otroštva in stopa v kratko, a intenzivno obdobje pubertete. Če bi deček ne dal svojega kosa kruha in ribe, bi ogromna množica ljudi ostala lačna. Kakšna epizoda! Deček, še nedorasel moški s še nerazvitimi - umskimi, duhovnimi in telesnimi - močmi, je aktiven dejavnik preobrata za toliko ljudi. Zadostovalo bi, da bi se on uprl željam apostolov, naj jim da kos kruha in ribe, in cela množica bi stradala zaradi lakote. On, še tako majhen, še tako nedolžen in nemočen, skoraj izgubljen sredi tiste množice ljudi, uvidi velik dogodek, ki ga bo Jezus zdaj zdaj uresničil. Upravičeno bi se lahko zbal za svoj kos kruha in ribo, saj je bila pot do doma gotovo še dolga. Vendar zaupal je Bogu, zaupal je visokemu mladeniču z dolgimi spuščeni lasmi, ki je stal pred njim in gledal milostno v nebo. Mogoče je že velikokrat slišal o Jezusovih čudežih, zato je zaupal vanj. Morda pa ga je množica sama silila in burila vanj, naj posodi svoj prigrizek v zadovoljstvo vseh.

Ta deček je na človeški način rešil svojo množico. Podaril je svoje odprto srce, dal je vse, kar je imel, v zameno pa ni ničesar pričakoval. Ostalo je naredil Bog. Vzel je kos kruha, se zahvalil, ga blagoslovil in dal množici, da bi se ne samo duhovno, ampak tudi telesno okrepčala. Prav tako s kosom ribe.

Kaj vse zmoreta človeška in Božja roka! Samo Božja roka brez človeške nima učinka. Potreben je tudi naš doprinos, da se čudeži lahko še dogajajo. Vera je potrebna s strani človeka in ne Boga. Bog ne potrebuje čudežev. Čudežev smo potrebni ljudje.

Težko si predstavljam, da bi za trenutek postal tisti deček in bi podaril svoj obed nekemu, ki ga ne poznam. Ve-

lik je bil tisti deček, šele sedaj se tega zavedam.

Še nekaj desetletij ali kvečjemu kakšno stoletje, pa bo problem lakote v svetu rešen. Če je bil človek sposoben zgraditi toliko orožja, da uniči sedem naših zemeljskih svetov, gotovo ima v sebi tudi moč in dobro voljo, da lahko umetno ali neumetno ustvari sedem novih svetov, ki dajejo življenjski prostor za življenje celotnemu človeštvu. Vendar Bog tega čudeža ne bo naredil brez naše pomoči. Tudi tokrat bo potreben deček, ki se bo začetno odpovedal svojemu obedu v korist mnogim, v zameno pa bo dobil toliko več. Morda pa smo prav mi poklicani, da postanemo, čeprav za trenutek, tisti deček.

MARTIN MARUSSI

SVETNIK TEDNA

9. MAREC

SILVESTER ČUK

FRANČIŠKA RIMSKA,
ŽENA

Ena prvih molitev, ki jo verne matere molijo s svojimi otroki, je sveti angel. Na podlagi svetopisemskih pričevanj kristjani verujemo, da ima vsak človek svojega angela varuha, od Boga poslanega spremljevalca, ki ga ne vidimo. Nekaterim pa je bilo dano, da so svojega angela tudi videli. Med temi je bila sveta Frančiška Rimska, zakonska žena in mati, ki danes goduje. V hudih preizkušnjah, ki jih je prestajala, jo je osrčeval pogled na angela varuha. Angel jo je varoval v boju s silami teme in pomagal ji je, da je spoznavala svoje lastne napake. Če je bila preveč zaskrbljena, je angel izginil, toda brž ko se je z vsem srcem obrnila k Bogu, se ji je angel spet prikazal. Svetloba, ki je prihajala od angela, ji je tudi omogočala, da je brala v človeških srcih.

Frančiška je bila plemenitega rodu. Doma je bila iz Rima, kjer se je rodila leta 1384. Pobožna mati ji je dala s svojim spovednikom duhovnega voditelja, ki ji je petintrideset let pomagal rasti v svetosti. Že kot majhna deklica je v sebi začutila željo, da bi šla v samostan, toda oče jo je po tedanji navadi že obljubil v zakon mlademu plemiču Lorenzu Ponzianiju. Duhovni voditelj ji je svetoval, naj se očetovi volji ne upira. Po hudih notranjih bojih je le privolila v zakon. Poročila se je, ko še ni dopolnila trinajst let! Dobila je moža, ki ji je bil duhovno soroden: srčno pobožen, v preizkušnjah vdan v božjo voljo, poln spoštovanja do svoje soproge. Frančiška se je trudila, da bi zakonsko življenje združevala z resnično pobožnostjo. Njeni življenjepisci pravijo, da je vsak dan našla čas za molitev, zraven pa je bila skrbna gospodinja, svojim otrokom najboljša mati pa še blaga mati neštetim rimskim revežem ter več kot trideset let usmiljena strežnica bolnikov v rimskih bolnišnicah.

Rodila je šest otrok, od katerih so trije umrli kmalu po rojstvu, ena hčerka je umrla petletna, eden od sinov je ugasnil pri devetih letih. Starše je preživel samo sin Janez Krstnik in prav zanj je Frančiška žrtvovala svoje življenje. Ko mu je v boleznih stregla, si je nakopala neozdravljivo bolezen.

Svoja izredna dela ljubezni in usmiljenja je Frančiška opravljala v zelo žalostnih časih. Vojske, kuge in lakota so Rim strahovito prizadele. Papeži so skoraj sedemdeset let (1309-1377) bivali v Avignonu v Franciji namesto v Rimu, kjer je sedež apostola Petra. Mesto je bilo v razvalinah. Frančiška je v svoji službi vztrajala tudi zato, ker jo je, kot smo slišali, podpiral njen angel varuh. Njena palača je bila pravo gostišče ubožcev. Ko je ob nekem pomanjkanju tudi v njeni kašči zmanjkalo žita, ker ga je razdelila ubogim, ji je Bog to dobrodušnost poplačal s čudežem: nekaj dni zatem je našla predale, ki jih je bila čisto izpraznila, spet polne najlepšega žita.

Po moževi smrti je zapustila dom in se preselila k olivetankam, benediktinskim tretjerednicam, kjer je živela še štiri leta. Skupaj s svojimi duhovnimi hčerami je stregla siromakom po rimskih ulicah ter bolnikom po zasebnih hišah ali bolnišnicah. Vsi, ki so prišli v stik z njo, so jo že za življenja imeli za svetnico. Umrla je 9. marca 1440. Pokopali so jo v rimski cerkvi svete Marije Nove, kamor je najraje zahajala. Ko jo je papež Pavel V. leta 1608 razglasil za svetnico, je ta cerkev dobila ime po njej.

Sveta Frančiška Rimska je krstna zavetnica mnogih slovenskih žena in deklet, ki jim je ime Frančiška, Francka, Franka, Franja, Fani, Fanika, Fanci.

SREČANJE FISC
V VICENZI

Prejšnji teden je bilo v Vicenzi srečanje urednikov katoliških tednikov iz Treh Benečij. Sestanek sodi v že ustaljena srečanja teh medijev javnega obveščanja, ki zadevajo lep del prebivalstva dežel Furlanije-Juljske krajine, Veneta in Tridentinske-Južnotirolske. Poleg razprav o raznih tekočih zadevah in srečanjih je bil zlasti pomemben govor o vprašanju odpusta javnega dolga dežel tretjega sveta, ki je za Italijo, kot za druge države Evropske unije, aktualno vprašanje. O tem je podrobno spregovoril msgr. Dal Ferro.

Sestanka so se udeležili tudi uredniki katoliških tednikov iz naše dežele, kot so Novi glas, Voce Isontina in Vita Cattolica iz Vidma. V tem letu bo še več takih srečanj. Zlati pomembno bo junija srečanje časnikarjev ob jubilejnem letu v Rimu.

JUBILEJ NA SPLETNIH
STRANEH

Živimo v prvem jubileju telematske dobe, kot ga je sam imenoval sv. oče Janez Pavel II. že pred štirimi leti, ko se je srečal z odborom za pripravo sv. leta. To je prvi jubilej multimedialnosti. Doslej je že izšlo na stotine laserskih plošč o preteklih svetih letih, na internetu pa je mogoče najti na tisoče spletnih strani, posvečenih jubileju 2000. Navajamo naslove vsaj nekaterih: www.vatican.va (Sv. sedež), www.jubil-2000.org (osrednji vatikanski odbor za jubilej), www.chiesacattolica.it (Italijanska škofovska konferenca), www.giubileo.rai.it (jubilej na tv mreži Rai), www.romagiubileo.it (rimska agencija za jubilej), www.comune.roma.it (rimski občina), www.giubileoovie.it (poti jubileja), www.benculturali.it (kulturno ministrstvo), www.unesco.org (Unesco za mir v letu 2000).

ABONMAJSKA SEZONA SSG 1999-2000 / "POSEBEN DAN"

SVETEL UTRINEK V MRAČNI STVARNOSTI

IVA KORŠIČ

Neustavljivi beg časa in še nedokončana obnovitvena dela v tržaškem Kulturnem domu so pretekli teden prisilili, da se je del ansambla Slovenskega stalnega gledališča (ostali igralci so zaposleni s študijem druge predstave) preselil s scenografom (Marjanom Kravosom) in odrskimi delavci v Gorico. Tako so zvesti obiskovalci goriške gledališke sezone nepredvi-

deno in nepričakovano doživeli lepo presenečenje: v ponedeljek, 28., in v torek, 29. februarja, so si ogledali "goriški" premieri ali bolje rečeno predpremieri gledališke priredbe (napisala jo je Gigliola Fantoni) filmskega zelo uspešnega dela *Poseben dan - Una giornata particolare*. Leta 1977 ga je režiral Ettore Scola po scenariju, ki ga je sam napisal z Ruggerom MacCarijem. Glavna protagonistka sta bila filmska zvezda Sophia Loren in zdaj

že pokojni šarmantni Marcello Mastroianni. Kdor si je film ogledal, ga ne bo nikdar pozabil bodisi zaradi izredno občutene interpretacije obeh izvajalcev bodisi zaradi tematike, ki jo obravnava. Slovenski prevod je podpisala Ivanka Hergold, doživeto odrsko inačico je režijsko obdelal Dušan Mlakar, večkratni gost zamejskega gledališča. "Uradna" premiera uprizoritev bo v Kulturnem domu v Trstu šele 24. marca in bo morda do takrat po režiserjevi volji doživela še kako rahlo spremembo. Toda že taka, kot smo jo videli pretekli ponedeljek v goriškem Kulturnem domu, je res dograna, čeprav so zborniki epizodni prizori še šibki oz. nedodelani.

Na mračnem, temnem zgodovinskem ozadju, v katerem samovoljno vlada črna diktatura, ki posega celo v najbolj intimno jedro družine in posameznika, je ob slovesnem obisku Hitlerja v Rimu (teklo je leto 1938) že slutiti grozeče vojne oblake. V tem temačnem ozračju so režiser in glavna igralca, Lučka Počkaj in gost, svobodni umetnik Borut Veselko - to je njegov prvi nastop v SSG -, enkratno izpostavili trenutek sreče in bežen ljubezenski stik dveh po svoje osamljenih duš. Ob imenitni dvojici Počkaj-Veselko, ki ju ne zasenčita znana igralca Loren in Mastroianni, nastopajo še Gregor Gec, Vesna Pernarčič in šest mladih amaterjev, ki jih je SSG izbralo na avdiciji že v januarju: Mairim Keber, Ernesto Felletti, Igor Pison, Mira Fabjan, Jurij Verč, Ilija Bufon.

Poseben dan je predstava vredna ogleda in je v današnjem času, ko spet dvigajo svoje grebene črne sile, izredno aktualna in prav zato nam ima veliko povedati.

IŽ

BOGATA IN USPEŠNA DEJAVNOST GM

6 GLASBENE PODOBE

ČETRTEK
2. MARCA
2000

Glasbena matica je v leto 2000 stopila karseda dejavno in živahno. Po prvem abonmajskem koncertu, ki je bil 22. januarja v Kulturnem domu v Trstu in na katerem je nastopila tržaška skupina Evasion, je treba navesti tri nedavne dogodke, vezane tako na šolo kot na ustanovo.

Najprej je treba omeniti uspeh mlade harfistke Tadeje Kralj, gojenke iz razreda prof. Tatiane Donis, ki je zmagala na predtekmovanju za nastop na 29. tekmovanju mladih glasbenikov republike Slovenije. Predtekmovanje je bilo 18. februarja v Kopru, na njem pa je Tadeja Kralj osvojila 95 točk in zlato priznanje. S tem se je uvrstila tudi v finalni del vsedržavnega tekmovanja, ki bo od 24. do 26. marca v Velenju.

Glasbena matica pa se je tudi hotela pokloniti spominu na nedavno umrlega tenorista Karla Košuto. Tako je v četrtek, 24. februarja, v sodelovanju s Kulturnim društvom Vesna iz Križa priredila v dvorani kriškega doma Albert Sirk prisrčen spominski večer z naslovom *Tenorist Karlo Košuta - Glas v spominu*. Po uvodnih besedah ravnatelja GM prof. Bogdana Kralja sta o liku Karla Košute spregovorila dirigent in dolgoletni Košutov prijatelj Adi Daneu in muzikologinja Katja Kralj. S pomočjo audio in video posnetkov je bil predstavljen Karlo Košuta kot pevec in umetnik, ki se je znal živeti v svojo vlogo in jo interpretirati, pa tudi kot človek pristenega in domačega značaja.

V petek, 25. februarja, pa je bil v tržaškem Kulturnem domu na sporedu drugi abonmajski koncert letošnje sezone. Oblikoval ga je tržaški godalni orkester Laboratorio Ensemble, ki ga vodi Mauro Vidoni in ki je že pritegnil pozornost javnosti. Ob tej priložnosti sta kot solista nastopila slovenska izvajalca, in sicer pianistka Tatjana Jercog in kitarist Marko Feri.

Prvi del koncerta je bil v znamenju klasičnega repertoarja, saj sta bili na sporedu *Simfonija št. 2 v D-duru* Felixa Mendelssohna Bartholdyja in *Koncert št. 13 v C-duru* K 415 Wolfganga Amadeusa Mozarta za klavir in godalni orkester. Drugi del pa je bil posvečen opusu sodobnih skladateljev, točneje Kubanca Lea Brouwerja

- občinstvo je prisluhnilo izvedbi njegovega *Elegičnega koncerta za kitaro št. 3* - in Argentinca Astorja Piazzolle, ki je z dvema tangoma za godalni orkester (št. 1 - *Coral* in št. 2 - *Canyenque*) zaključil koncertni večer.

V NEDELJO, 5. MARCA

PRAGA MOZART ORKESTER V GORICI

Igrive melodije - Melodie giocose je naslov obetavnega koncerta, ki bo v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici to nedeljo, 5. marca, z začetkom ob 19. uri; na njem bodo nastopili znani Praga Mozart Orkester pod dirigentsko palico Damiana Binettija ter solopcevi Simona Šaturova (sopran), Dalibor Tolaš (bariton) ter Evgen Šokalo (bas).

Praga Mozart Orkester izvaja izključno Mozartovo glasbo in uspešno nastopa po vsem svetu. Glasbeniki se predstavljajo v oblekah, ki so bile v modi v času Mozartovega življenja. Na nedeljskem koncertu v centru Bratuž bo orkester izvajal najbolj priljubljene in poznane uverture in melodije iz naslednjih oper: *Don Juan*, *Čarobna piščal* in *Figarova svatba*. V

spored so koncertanti vključili še serenado *Haffner* in simfonijo KV 550 št. 40. Dirigent Damiano Binetti vodi praški orkester, ki nosi Mozartovo ime, od leta 1997 in je tudi vodja praških madrigalistov. Morda naj za kroniko povemo še to, da je bil Wolfgang Amadeus Mozart zelo navezan na zlato Prago, saj je češki prestolnici posvetil opero *Don Juan* in simfonijo KV 550 št. 40, ki jo bodo lahko goriški poslušalci slišali. Za glasbenike Praga Mozart Orkestra velja, da izvajajo Mozartovo glasbo z veliko zavzetostjo in s primernim, spoštljivim odnosom do skladateljevega izvrstnega sloga. Obeta se torej imeniten glasbeni večer! Vstopnice lahko rezervirate na tel. št. 0481 531 445.

PREJELI SMO

KNJIGE V SAMOKOLNICI MALO DRUGAČE

Najprej naj povem, da je knjiga zelo zanimiva in poučna. V njej bralce naše skupnosti zve marsikaj, predvsem to, da v Evropi ni sam, da ni član neke skupnosti, ki se edina bori za svoj obstoj, da obstajajo razni načini boja proti asimilaciji, ki jih mi morda nismo vajeni, za tamkajšnje razmere pa učinkoviti. Hkrati zve tudi, da so mnogi drugi načini zanikanja prebivalcev, ki niso večinskega jezika.

Vse lepo in prav? Zatakne se prav tam, kjer g. Brezigar primerja evropske narodne manjšine z našo. V teh primerjavah se zdi namreč, da pisec knjige najmanj pozna prav svoje ljudi. Na srečo je takih primerjav zelo malo, nekaj pa vendarle.

Najbolj zbode v oči trditev, da smo vsi tržaški Slovenci priseljenci, sicer pravi avtor, četrte ali pete generacije. Potemtakem smo priseljenci vsi, ne samo Slovenci, ker je imel Trst leta 1700 le nekaj tisoč prebivalcev.

Na tržaški občini so na razpolago dokumenti, ki pričajo, da so Slovenci bili v Trstu davkoplačevalci že v srednjem veku. Da so Lonjerci, recimo, bili lastniki in so obdelovali zemljo kjer je danes Akvedoto, torej, kjer se danes nahaja središče mesta; g. Brezigar bi moral to vedeti, preden nekaj takega napiše.

Imeti za priseljence tiste okoličane, ki so se z roba mesta pravzaprav priselili na svojo zemljo, se mi zdi res

pretirano. Ne moremo imeti za priseljence ljudi, ki so se priselili v mesto iz bližnjega naravnega zaledja, kot sta Kras in Vipavska dolina. Izmislimo si današnjo mejo in bomo videli, kako je v resnici Sežana blizu, da za nekaj kilometrov od tržaške občinske meje nima smisla govoriti o kakšni priseljenosti, ker taka meja obstaja samo zadnjih petdeset let.

Očitek nekaterim tržaškim Slovincem, da jim ni prav, če kdo od večinskega naroda omenja in počasti Prešerna, je zelo tvegana trditev, eni in drugi so izjeme, posamezniki. Res je, da italijanske knjige, ki govorijo o Slovencih, tiskajo samo tukajšnje slovenske založbe, med temi tudi ZTT.

Izdajanje knjig v italijanščini, ki govorijo o Slovencih, pomeni nuditi v spoznanje ne samo Prešerna, ampak vse, kar je z njim povezano. Volja in skrb, da nas someščani druge narodnosti spoznajo vsaj toliko, kolikor jih poznamo mi, sta torej samo naši, kljub vsej naši revščini. Da citiram Borisa Pahorja, ki je pred nekaj leti napisal: tisti, ki nima nič, mora skrbeti za tistega, ki ima vse.

Ni pa vse tako črno, kot kaže. Zelo posrečena se mi zdi misel, da dati manjšini vse, kar zahteva, pomeni jo zapisati smrti, ker bi se v uživanju teh pravic polenarila in seveda izumrla; zelo pomirjujoča misel. Nam s te strani ne preti nobena nevarnost, ker nam niso še dali nič in pri vseh besedah in obljubah tudi nič nam ne bodo dali, tako da smo res na dobrem.

Ostali bomo še naprej zelo borbeni v naših zahtevah, bolje rečeno, naše zahteve bodo ostale le pobozne želje, na vseh vekov veke.

ALEKSANDER FURLAN

7. ŠTEVILKA PASTIRČKA

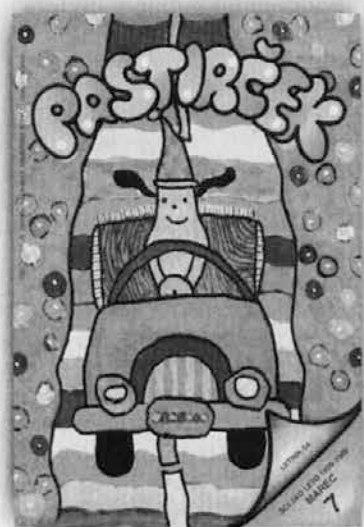
PUST IN POMLADNO VZDUŠJE

Kratki mesec februar se je poslovil, marčna številka Pastirčka je pa že zagledala beli dan in se veseli bližajoče se pomladi, ki že drhti in se smeji iz pisanih Pastirčkovih strani. Njo slavijo pesmica *Pomladna* Stanislave Hiršel-Malmenvall, otroška igrice v verzih V. T. Arharja *Pozdravljena, pomlad!*, v kateri nastopajo zvonček, trobentica, sonček, snežak in kos; pomladni cvetki s svojim cvetenjem, sonce z zlato metlo in kos s svojim veseljem živžganjem bodo prepodili zimo in z njo se bo poslovil tudi beli možiček sredi prebujenega travnika. Tudi *Zgodba o dveh bukvah* Marize Perat pripoveduje o pomladi, ki je zapustila svoj dvorec in šla preko trat, poljan, gozda... in vse se je ob njenem rahlem dotiku prebudilo; pravljica pa govori še o dobrohotnem prijateljstvu med mlado in staro bukvijo. Polne pomladne radosti so tudi rubrike, ki ponujajo dopolnjevalke za male in večje Pastirčkove prijatelje, in vabijo, da otroci sežejo po mavričnih barvah in jih čim lepše po svoje dopolnijo.

Mlajši bralci priljubljene revije bodo našli pomenljivo basen o nečimrni opici in si po navodilih lahko izrezali smejočega se opičjega mladička. Njihovi mlajši bratci in sestričke pa bodo pobarvali miško in odkrili, kaj najraje je ta siva živalica. Prvošolci bodo pomagali Alenki nabirati in poimenovati rožice, ostali šolarji pa opraviti dela na vrtu.

Na prvi strani je pesmica *Pust in šeme* Ivanke Zavادلj; misli se iskrijo v brezskrbnem pustnem praznovanju, a opozarjajo tudi na skorajšnji začetek postnega časa.

Pozorni obiskovalci Goriškega vrtljaka bodo brez težav odgovorili na vprašanja Gledališkega kviza o pred-

stavah *Rdeča kapica* in *Cipek in Capek*. Srečnega izžrebanca čaka lepa nagrada, ki jo deluje Kulturni center Lojze Bratuž.

Detektiv Muc, ki izpod peresa Janeza Povšeta že drugo leto zabava bralce s svojimi dogodivščinami, si tudi tokrat veselo vije brčice, ker je enaintrideset otrok nadaljevalo njegovo razburljivo zgodbo. Najbolj mu je bil všeč razplet Gregorja Nanuta iz OŠ F. Erjavca iz Štandreža.

Pastirčkov časnikar meseca je Poljanka Doljak, četrtošolka OŠ I. Gruden iz Šempolaja, častno izkaznico ji bo podelil urednik Pastirčka g. Marjan Markežič za njen prispevek *Narobe zgodba*.

Pastirčkove strani ponujajo poleg navedenega še mnogo zabavnega pa tudi poučnega branja: *Iz knjige življenja, Varno na poti in Lučke v srčku* Zlate Volarič. Ne manjkajo niti *Packove spake*, ki so tokrat prav pustne; Superkuharhari vabi na sadje s smetano, knjižna polica Ane Rupil pa k branju junaških podvigov Asterixa in Obelixa.

Štiri središčne strani so polne najrazličnejših dopisov in risbic živahnih Pastirčkovih bralcev.

IK

»JE, KAR JE«

POLITICALLY CORRECT

Morda bo zvenelo malo "kmečko" in neuglajeno, toda ne prenašam politično korektno govornice. Če me kdo ima za bedaka, naj mi to pove v obraz in z jasnimi besedami, ne pa za hrbotom in ne z omiljenimi izrazi! Naj se postavi za svoje besede, prevzame odgovornost zanje in za posledice, ki bodo sledile!

Res moram priznati, da se je dokončno izoblikovalo nasprotovanje politično korektni govornici. Zakaj? Ker je bolj žaljiva od neposredne. V ponedeljek zjutraj sem še pil kavo in gledal televizijo ter znova v popolnosti okusil neumnost nekaterih italijanskih novinarjev. Neki televizijski voditelj, ki se ima za novinarja, je rekel, da mu je bila na Sanremo Jenny B. všeč, ker so mu tudi sicer všeč barvasta dekleta (ragazze di colore). Sam je mislil, da je s tem izrazom dovolj fin, nehoti pa je povedal toliko rasiističnega, da je groza. Moram se zahvaliti prijatelju črnca iz Rima, ki me je podučil, kako rasiističen je izraz di colore. V ZDA so v petdesetih letih črnice imenovali nigger in velja izraz še vedno za zaničljivega. Kasneje so jim pravili black, črni in je morda bilo malo bolje. Še naslednji izraz je coloured, barvasti, v nasprotju z belimi in danes se uporablja tudi African American, češ Američani afriškega izvora. To naj bi bilo politično najbolj korektno. Zanimivo je, da ameriški novinar vpraša črnca, kaj si afriški Američani mislijo o nekem vprašanju, pa mu črnc odgovori, da: "Mi, črni...". In morda je ta izraz najmanj zaničljiv. Preprosto priznava dejstvo. Ko je neki prijatelj iz Nove Gorice preživel tri mesece v Zambiji, je vprašal nekoga Afričana, kakšni se mu zdijo ti Slovenci, ki so v Zambiji. Odgovoril je: "Beli." Preprosto priznavanje dejstva in nič rasiističnega.

Politično korektno izražanje skuša zamolčati neki problem, skuša ga omiliti ali skriti pod preprogo, ne pa se z njim neposredno soočiti in ga po možnosti rešiti. Italijanski novinar je pevko posplošil v kategorijo barvastih deklet, ki so mu všeč. Ona o sebi mu nič ni pomenila. Postavil jo je v neizrazito množico, v pleme in mi s tem, da je rekel, da so mu barvasta dekleta všeč, priklical v spomin trgovce s sužnji, ki so jim na dolgih potovanjih z ladjami iz Afrike v Ameriko prav tako bila barvasta dekleta všeč. In novinar je hotel biti fin. Kot če človeku rečemo: "Vi ste idiot!" Če ga že imaš za idiota, zakaj ga vikaš!

Če uporabljam politično korektno izraze, pravim, da moj odnos do te stvarnosti ni čist oziroma ni iskren. Jaz pravim črnc v slovenščini in "nero" v italijanščini, ker imam kar nekaj prijateljev iz Afrike, ki so me tako naučili. In zame so nekateri slepi in gluho-nemi in ne slabovidni ali slušno prizadeti, ker vem, da jih ne zaničujem in da sami o sebi tako pravijo. Jih bom bolj spoštoval, če bom uporabljal drugačen izraz? Dosedanje izkušnje so mi vedno dokazale le nasprotje.

Nekajkrat sem že v našem okolju zasledil izraz nazionalità slava ali še slabše idioma slavo. Večinoma so ljudje te izraze uporabljali v bolj uradnih dokumentih ali okolju, da bi pač zveneli bolj uglašeno in uradno. Najprej izražajo s tem izredno mero neznanja. Kaj ko bi jih mi preprosto začeli imenovati za Italce, ki govorijo neki neo-romanski jezik? Vsakemu bi se moralo poroditi naslednje vprašanje: Zakaj imaš ti pravico biti Italijan, ki govori italijansko, jaz pa le neki splošni Slovan, ki govori neki slovanski podjezik in ne Slovenec, ki govori slovensko? Ali morda, pa bodimo politično korektni, zaradi tvojega pomanjkljivo dokončanega šolanja ali umsko počasnejšega delovanja?

PETER SZABO

S PRISPEVKOM LJUBITELJA SLOVENSKE KULTURE DR. BRUNA BRESCHIJA

USTANOVA ZA PONATIS DEL IZ ZAČETKOV OBLIKOVANJA NAŠEGA KNJIŽNEGA JEZIKA

Predsednik slovenske države Milan Kučan je 23. februarja na posebni slovesnosti odlikoval s častnim znakom svobode republike Slovenije dr. Bruna Breschija, upokojenega zdravnika iz Gradeža. To je sin slovenske matere in italijanskega očeta ter je, kot je sam poudaril, čustveno in kulturno zelo navezan na slovenski narod, državo in kulturo. Predvsem ga zanimajo začetki, ko se je slovenski knjižni jezik šele oblikoval. Posebej ga je pritegnil sloviti pridigar pater Janez Svetokriški s svojim opusom Sacrum promptuarium v petih knjigah. Da je bilo to delo iz obdobja slovenskega literarnega baroka dostopno tudi današnji javnosti in vsem, ki se ukvarjajo s Svetokriškim, je v celoti finančni ponatis vseh petih zvezkov Promptuariuma, s čimer je tudi postal prvi, večji tuji donator v slovenski kulturi.

Janez Svetokriški, Sacrum promptuarium IV, Ljubljana 1700

Ljubitelj slovenske kulture iz Gradeža pa bo svojo zavzetost pri odkrivanju in ovrednotenju del iz obdobja oblikovanja slovenskega knjižnega jezika nadaljeval. Dr. Breschi je namreč med obiskom v Ljubljani v Slovenski akademiji znanosti in umetnosti podpisal dokument o ustanovitvi ustanove-fundacije za financiranje nadaljnjih ponatisov del iz 17. in 18. stoletja. Sam je v ustanovo prispeval pet milijonov tolarjev, prispevek SAZU pa znaša 500 tisoč tolarjev. S temi sredstvi bodo izdali zbornik o lanskem simpoziju o Janezu Svetokriškem v Vipavskem Križu, pripravljajo pa tudi ponatis dveh knjig pridig patra Rogerija Ljubljanskega (1667-1728) in knjig očeta Marka Pohlina (1735-1801), ki je skoraj neznan, čeprav je s svojimi deli spodbudil val pisateljevanja v slovenskem jeziku.

M.

TRŽAŠKI SLOVENCIM OBISKALI KAPELO REDEMPTORIS MATER V APOSTOLSKI PALAČI

MED VZHODOM IN ZAHODOM

V soboto, 26. februarja, se je tridesetčlanska skupina članov in prijateljev Društva slovenskih izobražencev in Slovenske prosvete iz Trsta mudila v Rimu, kjer si je ogledala vatikansko kapelo Odrašenikove Matere (Redemptoris Mater), ki jo je z mozaiki okrasil letošnji Prešernov nagajenec p. Marko Ivan Rupnik. Kapela, o kateri smo obširno poročali že v prejšnjih številkih, je v osrčju vatikanske Apostolske palače, v neposredni bližini papeževnega stanovanja. Tržaški gostje so se tja podali seveda v spremstvu p. Rupnika (ob vstopu v palačo so se za kratak čas srečali tudi s slovenskim veleposlanikom pri Svetem sedežu Karlom Bonuttijem), saj drugače vstop tudi ni možen.

Umetnik je skupini Tržčanov podrobno orisal teološko in umetniško zasnovano kapele, ki je morala na izrecno željo papeža Janeza Pavla II. simbolizirati tako vzhodna kot zahodna pljuča krščanstva. Tako je p. Rupnik z Vzhoda črpal tradicionalno umetnostno zvrst, se pravi mozaik, z Zahoda pa umetniški jezik. Kapela, ob vstopu v katero ti kar zastane dih, je zasnovana kot telo, osnovano na križu, ki se spušča proti vsem štirim stenam in sredi katerega je mozaik Kristusa Pantokratorja. Stene pa krajšo štiri velike teme vzhodne teologije, ki jih je izbral p. Tomaž Špidlik:

glavno steno, kjer je oltar, krasi tema nebeškega Jeruzalema, delo ruskega mozaicista Aleksandra Kornooukova; ostale tri stene je izoblikoval p. Rupnik s sodelavci, na njih pa so upodobljeni učlovečenje Boga (Kristusov prihod na zemljo), povišanje oz. "poboženje" človeka (Kristusov vnebohod) in paruzija oz. Kristusov drugi prihod na zemljo. Ostalo opremo kapele (škofovski oz. papeški stol, krstilnico, ambon, križ in oltar) je izdelal moravski umetnik Otmar Oliva.

P. Rupnik je moral odgovarjati na številna vprašanja tržaških rojakov. Večine vprašanj zaradi stiske s prostorom, pa tudi na izrecno umetniško željo, da se določene anekdote ne zapišejo, ne moremo posredovati. Vsekakor je zanimivo že to, da

PREDSTAVITEV KNJIGE V TOLMINU

SAŠA VUGA 70-LETNIK

Dne 10. februarja so v tolminskem muzeju pripravili imenitno prireditev in srečanje s pisateljem Sašo Vugo, ki letos praznuje 70-letnico. O avtorju in njegovem delu so spregovorili Marta Filli, založnik tretje izdaje Vugove knjige Škorenjček Matevžek Branko Lušina iz Nove Gorice in pa avtor sam. O pravljici Škorenjček Matevžek, ki je alegorična pripoved za odrasle, je povedal, da je nastala iz sovraštva, porojenega iz bolečine. V njej opisuje dogodke iz preteklosti in prizadevanja za dobrobit domovine. Dogajanje je postavljeno v kraje ob Soči, avtorju domače.

Knjigo je za prvo izdajo leta 1955 ilustriral slikar Gvido Birolla, prav tako tudi drugo izdajo iz leta 1975 in sedanjo, tretjo izdajo, ki vsebuje nekaj popravkov. Spremembo besede je tudi tokrat napisala Berta Golob.

Pisatelj Saša Vuga je za svoj obširni knjižni opus prejel leta 1998 Prešernovo nagrado. Za svoj značilni slog, ki je za bralca zahteven, je moral seči v globine filozofije in osebne izpovedi.

Literarno srečanje v Tolminu je bilo hkrati tudi prva predstavitev ponatisa knjige. Avtorju so ob jubileju izrekli čestitke Silvester Gaberšček, državni sekretar za kulturo, Julijan Šorli, župan občine Tolmin, Tomaž Pavšič in delavci muzeja, s pristrčno pesmijo pa so mu nazdravili pevci iz rodnega Mosta na Soči.

ADA KLINKON

DR. BOGDAN NOVAK 80-LETNIK

Daljši zapis prof. Jožeta Velikonje v Ameriški domovini, ki jo žal zelo nedredno prejemamo, nas je opozoril, da je v lanskem oktobru obhajal 80. obletnico rojstva dr. Bogdan Novak. Kdor pripada na Tržaškem in Goriškem starejši generaciji, se slavljence gotovo spominja predvsem zato, ker je sodil v tisto skupino izobražencev iz osrednje Slovenije, ki so odločilno prispevali, da so se obnovile ali na novo ustanovile slovenske šole vseh vrst in stopenj v od angloameriške vojske zasedeni Coni A na Primorskem in se nato v Coni A Svobodnega tržaškega ozemlja še izpopolnile in utrdile. Slavljence je dalje s svojimi prijatelji imel važno vlogo pri postavljanju temeljev slovenskega kulturnega in prosvetnega dela v skladu z demokratičnimi in krščanskimi vrednotami, ki tisti čas niso bile pri nas le zamolčane, temveč tudi zanikane in celo teptane.

Zaradi novih razmer, ki so nastale na začetku 50. let na Tržaškem, so Novak kot mnogi njegovi prijatelji morali v tujino, da si zagotovijo prihodnost. Bogdana Novaka je pot zanesla v ZDA, kjer je ob delu za vsakdanji kruh našel čas za študij zgodovine, tako da je na univerzi v Chicagu doktoriral z disertacijo o Trstu. Nastala je tako znamenita knjiga Trst 1943-1954 - politični, etnični in ideološki boj. Na to knjigo so kmalu postali pozorni tudi italijanski založniki in je delo izšlo leta 1973 pri znani milanski založbi Mursia. Knjiga je doživela še eno izdajo in mimo nje ni mogel in ne more nihče, kdor proučuje tisto obdobje zgodovine Trsta, ki je toliko let po drugi svetovni vojni bilo v središču pozornosti mednarodne javnosti.

Dr. Bogdanu Novaku, ki je tudi zvest naročnik in pozoren bralec našega tednika, ob pomembnem življenjskem jubileju iskreno čestitamo in mu želimo še mnogo zdravja z zagotovilom, da ga tako na Goriškem kot na Tržaškem marsikdo ni pozabil.

SPLETNA STRAN DAMJANE BRATUŽ

Naša rojakinja, pianistka ter glasbena pedagoginja dr. Damjana Bratuž, ki živi in uspešno deluje v Kanadi, predava pa po vseučiliščih in prestižnih glasbenih ustanovah po vsem svetu, je prisotna tudi na internetu na naslovu <http://www.trybus.net/~bratuž>, naslov njene elektronske pošte pa je dbratuž@julian.uwo.ca. Objave na internetu sicer so še "v nastajanju", saj je v načrtu poglobljen oris njene kurikuluma, programov, esejev, v angleščini, italijanščini in slovenščini. Pod fotografijo dr. Bratuž, ki je pred nekaj leti postala Music Professor Emeritus na univerzi v ontarijskem Londonu, lahko beremo besede predsednika iste univerze, ki opisuje poslanstvo pianistke kot "dar, ki je podelil izreden poduk celotni generaciji mladih kanadskih pianistov". Naj še povemo, da je pedagoginja zlasti med mlajšimi rodovi kanadskih glasbenikov znana tudi kot Doctor B. Da je zelo priljubljena, govorijo pričevanja oseb, ki so jo spoznale, in samih gojencev. Na straneh interneta npr. beremo: "Ona mi je dala razumeti, da ni mogoče ločiti glasbe od življenja..." ali "Marsikdo od nas je imel mentorja, ki mu je spremenil življenje, nekoga, kate-rega modrost in skrb sta v bistvu preobrazila njegov način razmišljanja, občutenja in gledanja na svet. Zame in za mnogo drugih študentov glasbenikov v zahodni Kanadi je bil ta mentor dr. Damjana Bratuž."

POMEN SKUPNEGA NAPORA ZA DOSEGO BOLJŠIH RAZMER

MATJAŽ RUSTJA

Na Pomorski postaji v Trstu je v soboto, 26. februarja, potekal pokrajinski kongres Slovenske kulturno-gospodarske zveze. Bil je že tretji pokrajinski kongres, saj sta bila prva dva v Dolini in Zgoniku. S "tržaškimi" kongresom SKGZ se torej zaključuje priprava na deželni kongres, ki bo v soboto, 18. marca, v Gorici. Na sobotnem kongresu so delegati izvolili novega predsednika in novi odbor, predstavili so seznam tržaških delegatov za deželni kongres in določili člane tržaške pokrajine v razne organe Zveze.

Poleg delegatov se je odzvalo vabilu SKGZ veliko število uglednih gostov, ki so tudi aktivno posegli v debatne teme kongresa. Predsednik Branko Jazbec, ki ga je kongres po debati ponovno potrdil na krmilu tržaške SKGZ, se je v razčlenjenem poročilu zaustavil ob najbolj perečih in aktualnih problemih slovenske manjšine v Italiji. Na prvem mestu je bil govor o zaščitnem zakonu, saj "smo mislili, da bo poslanska zbornica že odobrila dolgo in potrpežljivo pričakovani zakon; kljub nespodbudnim izkušnjam iz preteklosti smo bili optimisti in smo se žal uštehi. Danes torej ni mogoče soočenje o besedilu, ki bi imelo imprimatur ene veje parlamenta." Javno soočenje o zakonu ni bilo torej možno, kljub temu pa je Jazbec iznesel nekaj misli o samem zakonu in o izvajanju slednjega v mestnem središču in okolici. "Zasnova predloga zaščitnega zakona je taka, da bo v veliki meri od Slovencev samih, od njihovega "povpraševanja" oziroma od njihovih zahtev po uporabi slovenske odvisno, koliko in kje ter s kakšno intenzivnostjo se bo zakon izvajal." O zakonu pa je zaključil z mislijo, da "gledamo na vprašanje zaščite naše narodne skupnosti tudi kot na priložnost za Trst, obžalujemo, da zakonski predlog napreduje

tako počasi in s stalnimi zastoji, saj se postopno približujemo tisti kritični točki, ko postaja perspektiva dokončne odobritve v tej mandatni dobi parlamenta vse težje dosegljiva, če ne že dvomljiva." Skrbi pa vzbujajo tudi črni oblaki sovraštva, ki kalijo sožitje in mir v Evropi. Na take pojave smo mi Slovenci upravičeno zelo občutljivi in pazljivo spremljamo izjave oblasti." Pojav haiderizma nima korenin le v zgodovini. Razložiti ga je mogoče v kontekstu tega, kar marsikoga danes teži in bega. To je strah pred prihodnostjo. "Jazbec je nato razčlenil gospodarske smernice in težnje mesta, katere nujno vodijo v krajevno in čezmejno sodelovanje. Evropa in novi izzivi, matica in enkratna pozicija naše manjšine na stičišču dveh svetov, nam dajejo nepopovljivo priložnost. Gospodarstvo igra torej pomembno vlogo v prizadevanju za ohranitev naše skupnosti in za uporabo jezika v vsakdanosti.

Predsedniško poročilo ni moglo mimo šolske problematike, ki nas opozarja po potrebi načrtovanja učinkovitejših pedagoško-didaktičnih prijemov. Vprašanje kvalitete naših šol je iz dneva v dan vse bolj pod vprašajem, saj upada število šolo-obveznih otrok, pa tudi kulturne in jezikovne značilnosti šolske populacije se spreminjajo. Zato je Jazbec predlagal Forum za šolstvo, ki naj ga sestavljajo organizacije civilne družbe za spremljanje reforme šolskega sistema in za prilagajanje vzgojnih in izobraževalnih vsebin našim potrebam. Poročilo je Jazbec zaključil z ugotovitvijo, da je potreben "napor vseh nas, da dosežemo boljše pogoje za delovanje na vseh področjih, ki so temeljnega pomena za obstoj in razvoj naše narodne skupnosti". To bo uspelo z nadaljevanjem in širitvijo sodelovanja med krovnicima organizacijama SKGZ in SSO.

PRIHODNJO NEDELJO V ROJANU

POČASTITEV 35-LETNICE RADIJSKEGA PRENOSA SLOVENSKE MAŠE

Dne 7. marca leta 1965 je začel veljati sklep drugega vatikanskega koncila, da se v bogoslužju uporablja narodni jezik. Prav istega dne, bila je nedelja, je bil prvi prenos nedeljske maše v slovenskem jeziku po tržaškem radiu iz cerkve v Rojanu. Od takrat je minilo 35 let. Prenos nedeljske maše po radiu so toplo pozdravili bolniki, starejši ljudje, ki niso mogli več v cerkev, in tudi ljudje, ki so bili

nujno zadržani. Nedeljske maše po radiu so bili zelo veseli tudi onstran meje, ker do sprememb pred desetimi leti ni bilo nič verskega ne po radiu in ne po televiziji. Ravno iz Slovenije je prišlo največ pisem z izrazi priznanja in zahvale.

V nedeljo, 5. marca, ob 9. uri, bo škof Evgen Ravignani v Rojanu daroval zahvalno sveto mašo.

SZ

DVAJSET LET USPEŠNEGA DELA NA SOCIALNEM PODROČJU

Prejšnji ponedeljek, 21. februarja, je imel na Opčinah svoj redni občni zbor Sklad Mitja Čuk. Na dnevnem redu so bila običajna tri poročila, določanje letne članarine in razno.

Predsednica Stanka Čuk je spomnila, da ima Sklad Mitja Čuk za seboj že dvajset let plodnega delovanja. Leto 1999 pa je bilo zelo intenzivno in zato še ni bilo mogoče primerno obeležiti dvajsetletnice Sklada. V novembru so se spomnili obletnice smrti malega Mitje z občuteno mašo v openski župni cerkvi, na kateri so sodelovali mladi pevci zbora Ladjica iz Devina pod vodstvom Olge Tavčar.

Preteklo leto je bilo pri Skladu prenatrpano z drugimi skrbmi predvsem zaradi nerednega financiranja in vprašanja prostorov; z ozirom na to, da je Sklad zelo tesno povezan z Vzgojnozaposlitvenim središčem Mitja Čuk, je skušal reševati tudi prostorske in finančne probleme tega središča. Odborniki so našli mesto za dejavnosti Sklada že leta 1988 v stavbi na Proseški ulici na Opčinah. Uspelo jim je jo odkupiti, potem pa so vlagali prošnje in čakali na ugodno priložnost in na prispevek, ki bi jim omogočil popravo sedeža. Po dolgih letih so lani končno prejeli pozitiven odgovor na prošnjo iz leta 1996. Kasneje pa so se stvari zapletle in so morali v zvezi s tem prispevkom rešiti nekaj problemov. Zdi se, da bo stvar le prispela do cilja in da bo treba sedaj misliti na kritične razlike, ki presega deželni prispevek za gradnjo.

Poročilo se je nato dotaknilo odnosov s krovnicima or-

FOTO PETER CVELBAR

ganizacijama in delitve sredstev iz Slovenije, ki so po za- slugi SSO-ja v zadnjih letih ustreznejša. "Dejstvo je, da nam je doslej namenila finančno podporo le ena od krovnic organizacij, SKGZ pa še nič, kljub temu da je Sklad že vrsto let član tudi te organizacije." Sklad je namreč zaradi svojih statutarjih zahtev včlanjen že vsa leta v obe krovni organizaciji. Predsednica je pozvala zato obe, naj bi se konkretno in primerno hitro zavzeli za kritične primanjkljaje Sklada, ki izvira iz štiriletja, ko Sklad ni bil deležen nikakršne pomoči iz matice, sanacija tega primanjkljaja pa bi bila potrebna zlasti sedaj, ko se bo moral Sklad truditi za priliv novih sredstev, namenjenih popravilu sedeža, kajti predstavnikom naše skupnosti ni v čast, da se po 20 letih uspešnega delovanja na področju sociale, kulture in izobraževanja, "nekateri še obotavljajo pri koraku, ki bi pomagal ustaliti Skladov finančni položaj." Dvajsetletna Skladova pomoč otrokom se izraža na različne načine: tudi z nepo-

sredno finančno pomočjo za zimovanja ali za nakup šolskih pripomočkov, tako prizadetim otrokom kot tistim, ki jim vsaj navidezno nič ne manjka in jih mogoče ovirajo le začasne učne, vedenjske ali družinske težave. Sklad pomaga otrokom na Tržaškem, Goriškem in na Videmskem. Na Goriškem predvsem z neposredno pomočjo in s poletnimi središči, največkrat v Sovodnjah, načrtujejo pa še nova; na Videmskem pa zlasti z vzgojno posvetovalnico v dvojezični šoli v Špetru, kamor zahajata logopedinja in psihologinja. V letu 1999 je bila svetovalnica na vrsti enkrat, v letu 2000 pa že dvakrat tedensko.

Škrat je lani doživel 10. leto izhajanja in izboljšal svoj videz z naslovnico v barvah. Do nekoliko nerednega izhajanja pa je prišlo zaradi že omenjenih težav. Sklad je uspešno sodeloval z različnimi društvi in ustanovami, tudi lani mu je bila naklonjena Zadruga kraška banka z Opčin.

Statutarne spremembe so nastale lani predvsem na os-

novi zakonskega odloka št. 460 iz leta 1997. Odslej je naziv Sklada Associazione-Sklad Mitja Čuk ONLUS. S tem v zvezi je orisala novosti tajnica Sklada Jelka Cvelbar, ki je tudi omenila, da lahko darovalci odslej odbijejo svoj dar Skladu od davčne prijave, če ta prispevek dodelijo s položom po pošti ali po banki.

Tudi prihodnje delovanje Sklada bo prežeto s skrbstveno dejavnostjo, neposredno finančno pomočjo, vzgojno in izobraževalno dejavnostjo, zlasti v popoldanskem času, novost pa bo razpoložljivost Skladovih učilnic in računalnika za univerzitetne študente ob dopoldnevih. Nadaljevale in okrepile se bodo dejavnost poletnih središč na Tržaškem in Goriškem, vzgojne svetovalnice na Opčinah in v Špetru. Dovolj razmaha bo imela tudi kulturna dejavnost, ki se bo letos s štirimi koncerti in dvema razstavama vezala predvsem na praznima 20. obletnice Sklada. Škrat, ki stopa v svoje enajsto leto, ima tudi že izdelan uredniški program.

DRUŠTVO SLOVENSkih IZOBRAŽENCEV / RAZGOVOR O RUSIJI

ZA "TRETJI RIM" JE ŠE VEDNO ZNAČILEN IMPERIJSKI ZNAČAJ

Društvo slovenskih izobražencev je v ponedeljek, 28. februarja, posvetilo svoje redno tedensko srečanje Rusiji. Gost večera je bil namreč Anton Rupnik, prvi namestnik generalnega direktorja tajništva Srednjeevropske pobude v Trstu, sicer pa slovenski diplomat, v preteklosti pa dopisnik ljubljanskega dnevnika *Delo* v Moskvi. Srečanje je potekalo ob predstavitvi Rupnikove knjige *Tretji Rim, Rusija nekoč in danes*, ki je izšla lani pri Znanstvenem in publicističnem središču v Ljubljani.

Zgodovinar prof. Jože Pirjevec, ki je delo predstavil, je med drugim dejal, da je knjiga *Tretji Rim* po eni strani tradicionalna zgodovinska knjiga ruske državnosti od začetkov do današnjih dni, po drugi pa gre avtor tudi v podrobnosti ter v etnične in religiozne komponente te ogromne dvocelinske državne tvorbe. Avtor Anton Rupnik

FOTO KROMA

se je po Pirjevčevih besedah skušal vživeti v rusko stvarnost, zbral je ogromno gradivo, še posebej ga je zanimalo dvajseto stoletje, ki ga je v Rusiji zaznamovala komunistična oblast. Rupnik nam dovolj, da razumemo alkimijev odnosov med ruskim in ostalimi neruskimi narodi, njegovo delo pa je zelo pomembno za naš intelektualni prostor prvič zato, ker take knjige še nismo imeli, drugič zaradi osebne pristopa, tretjič

pa zato, ker predstavlja priročnik tistemu, ki bi si želel se približati tej problematiki. Po besedah Antona Rupnika tudi današnja Rusija, po razpadu Sovjetske zveze, ohranja imperijski značaj, kar se najbolj odraža v miselnosti. Rusi so stoletja živeli v ekstenzivnosti, navajeni so na prostranstvo, niso preveč navezani na domačo zemljo oz. na ožjo ali t.i. "malo domovino" (pri tem se razlikujejo od Ukrajincev in tistih Rusov, ki

so se naselili v Sibiriji), večkrat polemizirajo zlasti s katoliškim (manj s protestantskim) zahodnim svetom, ki da je vedno delal proti Rusiji, imajo ogromen državni aparat itd. Sicer pa je sedanja Ruska federacija v bistvu ohranila sovjetsko strukturo in se lahko reče, da je prava asimetrična federacija republik. Kljub vsem spremembam pa je, kot že rečeno, ohranila imperialni značaj in imperialno politiko, ki po Rupnikovem mnenju vodi v neizogiben proces razpadanja imperija, kar pomeni, da si moramo pričakovati v prihodnjih dveh desetletjih zelo dramatične dogodke.

Svoja izvajanja je Rupnik poglobil v daljši razpravi, ki je trajala do poznih večernih ur in ki se je dotaknila tudi nekaterih sedanjih bolečih točk ruskega (in svetovnega) dogajanja: v prvi vrsti je treba tu omeniti sedanjo vojno v Čečeniji in vprašanje ruskih manjšin zunaj meja Ruske federacije, predvsem v baltskih državah.

IŽ

KRAŠKI PUST 2000

VSE NARED ZA TRADICIONALNI PUSTNI SPREVOD

"Vse pripravljeno je zdaj, naj začne se drendaj", vabi veseljake in maske Kraški pust 2000. Letos je pustnemu času odmerjen prvi teden v marcu, ko bo med množico pustnih pobud izstopal letos že 33. Kraški pust. Na tradicionalni sobotni pustni dogodek sta opozorila podpredsednik organizacijskega odbora Igor Malalan in odbornica Živka Persič, ki sta na tiskovni konferenci predstavila vse pobude letošnjega Kraškega pusta.

Veselje in razposajenost bosta izbruhnila že v petek, 3. marca, ko se bosta ob 18. uri kralj in kraljica sprehajala po openskih ulicah v iskanju najlepše izložbe trgovin. Ob 21. uri bo v Prosvetnem domu na Opčinah defile pustnih mask, ob koncu pa še nastop mednarodne plesne skupine X2C Ballet (na sliki), ki se bo predstavila z odlomki najlepših muziklov. Nastop skupine je letošnja novost, organizatorji vabijo zato čim večje število mask, da se najprej pomerijo na odru, potem pa burno ploskajo gostujoči skupini.

Sobotni dan je že 33 let zapisan sprevodu vozov in skupin, ki bodo startale ob 14.

uri s Pikelca. Publiki in žiriji združenja zamejskih zdravnikov se bo predstavilo kar deset vozov in devet skupin. Po glavni openski ulici bodo veseljačili vozovi iz Šempolaja (Čuvajte naravo-življenje sveta), Prečnika (Nemirna mlada leta), Križa (Ma ka zaščita), z Opčin (Vesoljski kaos), iz Praprota (Vzeti ali ne vzeti... ta je problem), Bazovice (V novem tisočletju... bo ali ne bo?), Podlonjerja (Vsi zmešani za reklamo), Repentabra (Millennium bug-čudne živali), Medje vasi in Stivana (Od astrov do obeliskov), Lokve v Sloveniji (Zemljevid Slovenije). In naslednje skupine: skavtska skupina Carpe diem klan, Trst (Millennium bu...al

ne bu?), ŠD Polet, Opčine (Alica v čudežni deželi), CRN Sklad Mitja Čuk (Cirkus), KD France Prešeren, Boljunec (Compagnia de mucha alegria), Združene kraške vasi (Euro), Villaggio del fanciullo, Opčine (Pancho Villa detto Opicina ed il Ratto della Carlotta), Brišče (En liter in arošto... vse je a pošto), Padriče in Gropada (Luna... puhna), Mačkolje (Zamrznjena manjšina). Izven konkurence bodo sodelovale še skupine iz Zagraja, skupina brazilskih ritmov Unidos da berimbau in žonglerji Rototrans iz Humina.

Pobuda pa ne bi uspela tako široko, če bi ne imela pokroviteljev. Že drugo leto or-

ganizatorji dobro sodelujejo z občinsko upravo, ki se je odločila, da bo finančno in tehnično priskočila na pomoč. Posebno gre poudariti, da bodo trije vozovi (Repen, Opčine in Lokve) nastopili tudi na Tržaškem pustu. Sežanska in tržaška občina sta pri obeh pustnih prireditvah dobro sodelovali, tudi v luči dobrososedskih odnosov, ki bodo čez nekaj let pozdravili odpravo meje. Prvič po 32. letih pa sodeluje organizacijski odbor tudi z deželno upravo, saj je ta obljubila prispevek, ki bi ublažil stroške pobude. Poleg javnih uprav moramo omeniti nenadomestljivo sponzorstvo Zadrugne kraške banke in skupino openskih trgovcev ter privatnih podjetij, ki so priskočili na pomoč 33. Kraškemu pustu. Da je Kraški pust posebnost v našem zamejstvu in da mu gre priznati avtonomnost in originalnost, je rekel sam podžupan Damiani.

Vsakemu udeležencu bodo podarili plaketo iz lesa in kraškega kamna, ki predstavlja Kraški pust skozi oči umetnika Pavla Hrovatina. Kralj Šjmc 33. in kraljica Rosana 33. naznanjata, da je vse že pripravljeno, in vabita vse, ki se še radi veselijo, na 33. Kraški pust!

MR

OBVESTILA

PUSTNI PLES v petek, 3. marca! 4. četa SZSO-TS vabi na pustni ples v prostore Marijinega doma v ulici Brandesia 27 pri Sv. Ivanu v Trstu. Zabavali se boste z magičnim ritmom glasbe, DJ Franc. Začetek plesa ob 18. uri za mlajše in od 21. ure dalje za vse klanove, voditelje in vse ostale!

MESEČNA MAŠA za edinost bo v Trstu, v Marijinem domu v ul. Risorta, v ponedeljek, 6. marca, ob 15.30. Vabi Apostolstvo sv. Cirila in Metoda v Trstu.

DRUŠTVO SLOVENSKEGA izobražencev vabi v ponedeljek, 6. marca, na predavanje o slovenski arheologiji, ki ga bo imel dr. Janez Dular ob izidu knjige *Zakladi tisočletij*. Večer bo v Peterlinovi dvorani, ulica Donizetti 3, z začetkom ob 20.30.

KLUB PRIJATELJSTVA vabi v četrtek, 9. marca, ob 16. uri v ul. Donizetti 3 na srečanje s primarijem dr. Danilom Sedmakom, ki bo govoril o knjigi Petra Kelderja *Vrelec mladosti in Tibetanske vaje pomlajevanja*.

SLOVENSKA VINCENCIJEVA konferenca vabi v barkovljansko cerkev k maši in uri molitve za duhovne poklice, mladino in družine v četrtek, 9. marca, ob 18. uri.

MOSP (UL. Donizetti 3) obvešča vse mlade, da so na razpolago informacije o prvomajskem izletu v London. 6 dni (od 27. aprila do 2. maja), v organizaciji Mavričnega mosta mladih. Cena zelo ugodna! Dodaten popust, če se prijavite do 2. 3. 2000. Informacije na tel. št. 040 370846 od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure.

MOSP (UL. Donizetti 3) obvešča vse mlade, da so na razpolago informacije o vikendskem kuharskem tečaju v organizaciji Mavričnega mosta mladih. Kraj: Dom duhovnosti v Klancu pri Kozini. Čas: 17., 18., 19. marec 2000. Cena zelo ugodna! Prijave in informacije: tel. št. 040-370846 od ponedeljka do petka od 9. do 17. ure.

KONCERTNA POBUDA / Rojan razpisuje natečaj za izvirno še neobjavljeno komorno skladbo za katerikoli instrument ali glas (s slovenskim besedilom). Natečaj je namenjen mladim (starost do 35 let) slovenskim zamejskim glasbenikom-skladateljem. Dela je treba posredovati do 30. septembra letos v dvojniki in z geslom na naslednji naslov: Koncertna pobuda / Rojan, ul. Cordaroli 29 - 34135 Rojan, Trst. Priložiti je treba v zapečateni ovojnici ime in priimek, naslov in geslo. Skladbe bo ocenila komisija treh priznanih zamejskih glasbenikov. Prva nagrada znaša 500.000 lir, druga nagrada znaša 300.000 lir, tretja nagrada znaša 150.000 lir.

PRODAJAM GRAFIKE in risbe slovenskih umetnikov: Černigoj, Jakac, Gorše, Sedej, Kravos itd. Telefonirajte na številko 040 213034 od 18. do 20. ure. Samo resni interesi!

DAROVI

ZA CERKEV v Ricmanjih: M.B., Trst, 200.000 lir; družina Kuret, Log, v spomin na pokojnega moža in očeta Milana 200.000 lir.

ZA KAPELO p. Leopolda pri Domju: V.T., Trst, 200.000 lir; Valerija Grizoni, Krmenka, 30.000 lir; Amalija Kocjančič, Domjo, 30.000 lir.

ČESTITKE

Na tržaški filozofski fakulteti je s tezo o Kosovelu diplomiral dr. **MARIJA MILIČ**. Iskrenim čestitkam ob tem študijskem uspehu se pridružuje tudi Novi glas.

SOŽALJE

Ob smrti DORE ŽIVIC

se je župnijska skupnost iz Bazovice hvaležno spominja; dobri Bog naj ji povrne vse dobro, kar ga je storila med nami; nekdanjemu župniku Marijanu in vsem sorodnikom naše krščansko sožalje.

V MLADINSKEM DOMU V BOLJUNCU DOŽIVETA PROSLAVA OB DNEVU SLOVENSKE KULTURE

V soboto, 26. februarja, je bila v dvorani Mladinskega doma v Boljuncu res lepa, doživeta in tudi množično obiskana proslava ob dnevu slovenske kulture, ki jo je priredil odbor Mladinskega doma-Boljunec. Program je bil pester in zelo bogat.

Proslavo sta uvedla domača mlada glasbenika Alenja Zobec in David Žerjal, ki sta izvedla *Arijo* Johanna Sebastiana Bacha ter Montijevo *Tzardach* za klavir in violino. Osrednja točka proslave pa je nedvomno bil nastop dekliškega pevskega terceta Ver laetum, ki deluje v okviru zborov Vesela pomlad z Opčin in ki ga vodi Rossana Paliaga. Nastop te skupine je navdušil prisotne s kakovostno izvedbo pestrega sporeda, ki je obsegal skladbe na besedilo Antona Martina Slomška, Franceta Prešerna in v uglasbitvi Pavleta Merkuja. Po

udariti je pač treba, da poteka letos poleg dvestoletnice Prešernovega rojstva tudi dvestoletnica rojstva Antona Martina Slomška. Med glasbenimi in pevskimi točkami so se skladno prepletale Prešernove poezije, ki jih je mojstrsko in doživeto podal gledališki igralec Adrijan Rustja. Literarni ustvarjalec in domači župan Boris Pangerc je v zvezi s Prešernovim življenjem tiste dobe, ko je bil slovenski jezik potisnjen ob rob mestnega in političnega dogajanja, podal nekaj misli o Prešernovem prizadevanju in o njegovih načelih za ohranitev in razvoj narodne zavestnosti pri Slovencih ter o uveljavitvi slovenskega jezika. Proslavo je zaključil tercet Ver laetum z nenadomestljivo Prešernovo *Zdravljico*, ki jo je podal res mojstrsko in navdušeno.

AS

OBČNI ZBOR SKD IGO GRUDEN IN ŠD SOKOL KLJUB VELIKIM TEŽAVAM ŽIVAHNO DELOVANJE

Slovensko kulturno društvo Igo Gruden in Športno društvo Sokol iz Nabrežine sta živahna in pomembna dejavnika kulturnega snovanja na zahodnem kraškem robu, in to kljub temu da ju pestijo velike težave, v prvi vrsti pomanjkanje dvorane in telovadnice. To izhaja iz poročil predsednika Nika Pertota, tajnice Marjane Golemac, blagajnika Ivana Marušiča in iz posegov v razpravo na občnem zboru, ki je bil v četrtek, 24. februarja, v župnijski dvorani v Nabrežini in na katerem so vzeli v pretres preteklo delovanje in izvolili nove vodstvene in nadzorne organe.

Vsekakor velja omeniti, da bo v marcu znano, katero podjetje bo obnavljalo nabrežinsko telovadnico, za popravilo katere je bil že napovedan deželni prispevek. Kar se pa tiče popravila dvorane, se ponuja tudi možnost, da devinsko-nabrežinska občinska uprava odkupi dvorano Lege nazionale v Nabrežini.

Vsekakor, mimo teh znanih težav, ki pestijo nabrežinski društvi že več let, je treba povedati, da je društveno delovanje karseda živahno in bogato. Pri tem gre omeniti dejavnost zborov (v letošnji sezoni je dirigent postal Adi Daneu) in dramske skupine, obnovitev mladinskega zbora Kraški slavček, ki ga vodi Alenka Radetič, balinarsko

sekcijo, mlade baletke, ki jih vodita Kristina Di Dio in Nataša Sirk, mlade telovadce, ki jih vodi Vanessa Mezgec, ter odmevne pobude, kot sta razstava *Kamen*, turnir 24 ur odbojke in zamejske športne igre. Za slednje velja, da gre za pobude, ki so presegle krajevni okvir in pomenijo veliko obogatitev za celotno območje, v primeru športnega društva pa so celo neobhodno potrebne, da se ŠD Sokol obdrži pri življenju. Negativno kritično oceno pa si zasluži skromno zanimanje članov društva in domačinov za poletni praznik, zato je verjetno napočil čas za nekaj novega in kvalitetnega, da ne bo prava veselica predstavljala negativno postavko v društveni bilanci, ki jo sicer bremeni pasiva v višini 6.333.309 lir.

UMRLA JE DORA ŽIVIC

V soboto, 26. februarja, je v domu za ostarele Livia Jeralla na Padričah umrla Dora Živic, sestra dolgoletnega bazovskega župnika in dekana msgr. Marijana Živica. Pokojnica se je rodila pri Sv. Ivanu v Trstu in je bila zvesta in požrtvovalna sodelavka brata, duhovnika Marijana. Ob težki izgubi izrekata uredništvo in uprava Novega glasa iskreno sožalje bratoma msgr. Marijanu in Lucijanu ter ostalemu sorodstvu.

SKAVTI IN TABORNIKI

BAKLADA OB DNEVU SPOMINA

V soboto, 26. februarja, so tudi v Trstu z baklado počastili t.i. Dan spomina na ustanovitelja skavtizma, Roberta Badena-Powella. Poleg italijanskih skavtskih organizacij so se manifestacije udeležili tudi pripadniki Slovenske zamej-

ske skavtske organizacije iz Trsta in taborniku Rodu modrega vala. Baklada se je vila od griča sv. Justa proti središču mesta, končala pa se je v gledališču Miela, kjer je bila sklepna prireditev.

PO POBUDAH "ZA PREŽIVETJE" ŠTANDREŽA

IZJAVA SOLIDARNOSTI ŠTANDREŽCEM

Podpisani člani Slovenskega zdravniškega društva, ki združuje slovenske zdravnike, zobozdravnike, farmacevte in živinozdravnike v Italiji, izražajo v tej izjavi za tisk svojo popolno solidarnost in globoko sočutje s pobudami štandreškega prebivalstva za varstvo okolja in kakovosti življenja v vasi.

Boj proti raznim oblikam onesnaževanja in proti nasilni spremembi okolja, ki onemogočajo zdravo in človeku dostojno življenje, bi moral biti dolžnost vseh ljudi. Prav zato z velikim zadoščanjem pozdravljajo neposredno prizadevanje štandreškega ljudstva in se mu pridružujejo.

Sledijo podpisi: dr. Dimitri Tabaj, dr. Dorina Tommasi, dr. Giorgio Sorč, dr. Caterina Bauzon, dr. Edi Bertossi, dr. Vesna Paulič, dr. Giuseppe Vrtovec, dr. Marco Rojec, dr. Domenico Vrtovec, dr. Marko Vrtovec, dr. Alenka Vrtovec, dr. Marjetica Vrtovec, dr. Maria Koršič, dr. Denis Conzutti, dr. Susanna Pregarc, dr. Franco Crismancich, dr. Katja Lavrenčič, dr. Vasja Jarc, dr. Mario Gergolet, dr. Borut Spacal, dr. Goran Rustija, dr. Bernardo Spazzapan, dr. Giuseppe Antonič, dr. Federico Mirko Spazzapan, dr. Rebecca Rinelli, dr. Giovanni Cej.

PREŠERNOVA PROSLAVA V ŠTANDREŽU

Z združenimi močmi sta društvi Štandrež in Oton Župančič priredili v petek, 25. februarja, v župnijski dvorani v Štandrežu živahno Prešerno vo proslavo, ki so se je udeležili res številni vaščani, od najmlajših do najstarejših.

Prijetno prireditev je uvedlo kakih 50 otrok osnovne šole Fran Erjavec s pesmimi in recitacijami, v katerih so skrbno naštudirani šolarčki pokazali, kaj jim pomeni največji slovenski pesnik in kaj pripadnost štandreški skupnosti. "Ljubiti Prešerna pomeni ljubiti vse, kar je lepo in dobro..." Za otroki je z nekaj rodoljubnimi pesmimi nastopil moški oktet Sraka, ki ga v glavnem sestavljajo vaščani. Tudi mešana pevska zbor Štandrež pod vodstvom Tiziane Zavadlav in Oton Župančič pod taktirko Anastazije Purič sta samozavestno odpela nekaj skladb in tako popestrila večer. Vmes je nekaj misli o slovenskem kulturnem prazniku nanizal Dimitri Brajnik, ki je - tako je rekel - šele med študijem proč od rojstne vasi spoznal, kako rad ima svoje kraje, slovensko kulturo in jezik. V njem so se prebudila žlahtna čustva do domače zemlje in kmečke kulture, ki ju globlje čeniš šele tedaj, ko ju opazuješ od daleč. Prek Prešerna, Gregorčiča, Grad-

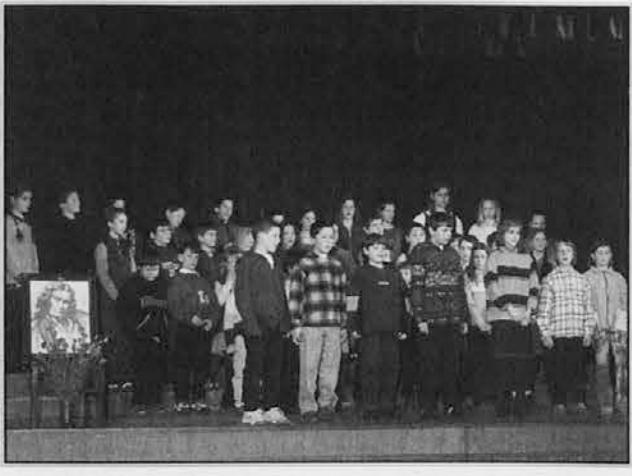

FOTO BUMBACA

nika, Cankarja pa tudi Toneta Kralja je ugotovil, kako so slovenska kultura in sploh vrednote vezane na zemljo. V tem trenutku bolj kot kdajkoli prej je pomembno, da damo tej zemlji pravi pomen, da je ne zanemarjamo, ne ogrožamo in ne pustimo, da jo drugi ogrožajo. Brajnik se veseli bogatega in plodnega kulturnega življenja na vasi, snovanja, ki sloni na ljubezni do jezika. Temu moramo ostati zvesti, kajti "drevo brez zemlje in korenin usahne".

Lepo je bilo videti na vaški proslavi veliko ljudi vseh generacij, zlasti mladih obrazov. Tudi občasni živčav najmanjših ni skalil prazničnega vzdušja. Tudi te je treba počasi in smiselno uvajati, kot to hvaljevredno že delajo učiteljice vaške šole, že od mladih nog

pa so učenci prvega, tretjega in petega razreda recitali nekaj Prešernovih pesmi, drugi in četrtošolci pa so prebrali pravljico o malem junaku Binetu Brvincu. Besedni umetnik je šolarje pohvalil, ker so dobro prebrali dodeljene vloge, predvsem pa prepričljivo podali razne zvoke, ki jih slišimo v naravi. Še sam je otrokom povedal, kako se je začela in tudi klavirno končala njegovo "igralska pot", ko je bil v vrtcu in je igral v igrici *Sedem kozličkov*. Tako dobro se je skrtil v uro, da ni hotel iz nje. Ta dogodek opisuje v knjigi *Kratki časi*, ki jo je predstavil malčkom. S sabo je prinesel še drugi dve knjigi svojih pravljič. Otroci so ga obsuli z vprašanji o njegovem literarnem delu in hoteli izvedeti čim več. Prijazno je odgovarjal in jim razkril, da je začel pisati že pred približno 40 leti, da so mu najbolj pri srcu pravljice, v katere se rad zateka, da stisko lahko spremeni v svetlobo; da je čas pisanja odvisen od navdiha in da sam piše samo v slovenskem jeziku, ker človek najbolje izraža svoja čustva v maternem jeziku, v katerem tudi sanja, da pa so njegove knjige drugi prevedli... Če bi mogli, bi ga otroci verjetno še dolgo pridržali in ga še spraševali o tem in onem, a morali so se od njega posloviti. Isti popoldan so se šolarji peš odpravili v Štmaver, kjer so si v nekdanji osnovni šoli ogledali razstavo *Lesene podobe* umetnika Slavka Pahorja.

10 ČETRTEK 2. MARCA 2000

KATOLIŠKA KNJIGARNA / PREDSTAVITEV KNJIGE BORISA PATERNUJA

SLOVENSKA POEZIJA V PREJŠNJEM STOLETJU

FOTO BUMBACA

V petek, 25. februarja, je bila v prostorih Katoliške knjigarnice v Gorici predstavljena najnovejša knjiga priznanega literarnozgodovinskega raziskovalca Borisa Paternuja z naslovom *Od ekspresionizma do postmoderne*.

Knjiga je zbirka esejev, ki so nastali v osemdesetih in devetdesetih letih in obravnavajo razvoj slovenske poezije v 20. stoletju, saj zaobjemajo paleto pesnikov, kakor so Kosovel, Vodušek, Kocbek, Balantič, Udovič, Minatti, Krakar, Kovič, Strniša, Zajc, Makarovičeva, Grafenauer, Šalamun, Jesih, pa še šest tržaških pesnikov, vključenih v posebno poglavje. To so Marko Kra-

vos, Marija Mijot, Vinko Beličič, Miroslav Košuta, Ace Mermolja in Alenka Rebula Tuta. Ves ta sklop literarnozgodovinskega raziskovanja spada v prvi del knjige. Drugi del zajema nekaj zanimivih študij o jeziku, ki so že izšle posamično v različnih publikacijah.

Petkov večeru je uvedla prof. Lojzka Bratuž, ki je na kratko spregovorila o uglednem gostu in spomnila prisotne, da je bil prof. Paternu že večkrat med nami; zadnjič je predstavil italijanski prevod svoje monografije o France-tu Prešernu ob 150-letnici pesnikove smrti. Prof. Adrijan Pahor pa je na petkovem večeru podrobno razčlenil sestavo študije *Od ekspresionizma do postmoderne* in se zaustavil pri pomenu obravnavanih pesnikov v slovenski književnosti. Nato je o knjigi spregovoril avtor sam, ki je v prisrčni akademskosti razložil osebna gledanja na pojav razvoja slovenske književnosti in njene tipologije. Ob koncu se je razvila kratka debata, ki pa se je na bolj sproščeni ravni nadaljevala ob kozarcu in prigrizku. Zagotovo lahko trdimo, da je ta izbor esejev prof. Paternuja obogatil slovensko literarno vedo za učen in tehten priročnik, ki obravnava slovensko poezijo v prejšnjem stoletju.

ALENKA SAKSIDA V KULTURNEM CENTRU

V torek, 29. t.m., je komisija za mednarodne odnose pri novogoriški občini, ki jo vodi Alenka Saksida, obiskala Kulturni center Lojze Bratuž v Gorici in se sestala s predstavnikoma Sveta slovenskih organizacij. Na razgovoru so poglobili razna vprašanja sodelovanja med Gorico in Novo Gorico in se zaustavili pri pobudah ob tisočletnici prve pisne omembe Gorice. Predstavnikoma obeh delegacij so soglašali, da je treba v tem okviru primerno ovrednotiti slovensko prisotnost v Gorici tudi s skupnimi pobudami.

GORIŠKI VRTILJAK / SEZONA 1999/2000

TRI PREDSTAVE ZA TRI ABONMAJE

Pred dvema tednoma je Goriški vrtljak, dopoldanska abonmajska ponudba za šolarje vseh stopenj, ki jo že tretje leto pripravlja KC Lojze Bratuž v sodelovanju s PDG Nova Gorica in od lani tudi z goriškim Kulturnim domom in s SSG Trst, je v treh zaporednih jutrih privabil v veliko dvorano Kulturnega centra Bratuž svoje male in velike abonente.

V torek, 15. februarja, je SSG za abonma *Moje gledališče* odigralo višješolcem delo Bertolta Brechta *Malomeščanska svatba* v režiji Jaše Jamnika. Jamnikova interpretacija Brechtovnega dela je naletela pri odrasli publikli na marsikatero ostro kritiko, a tudi mladih ni posebno navdušila, čeprav je morda režiser mislil, da se bo z njo še najbolj približal mladostni generaciji abonmentov. Goriški dijaki so jo sprejeli precej ravnodušno in odhajali iz dvorane s približno enako izpraznjeno dušo kot premierski in drugi odrasli gledalci. Režiserjeva posodobljena vizija Brechtovnih protagonistov jih ni prav nič vznemirila, saj so sorodnih podob že naveličani gledati, ker so z njimi nasičeni že skoro vsi mediji in taka ali drugačna zabavišča. V gledališkem hramu si tudi oni želijo gledati kaj bolj žlahtnega, saj jih

je v letošnji ponudbi GV najbolj pritegnila drama A. Millerja *Vsi moji sinovi* v "klasični" zamisli režiserja Zvoneta Šedlbauerja. Zelo pa so jih zabavali tudi čudoviti igralci PDG z Ionescovo *Plešasto Pevko* v režiji Vita Tauferja, ki je močno izpostavila groteskno plat avtorjeve dramske zamisli.

V sredo, 16. februarja, se je Goriški vrtljak dvakrat zavrtel, najprej za malčke iz vrtcev in osnovnošolce iz doberdobskega ravnateljstva ter za približno petdeset otrok iz špertske dvojezične šole, nato pa še za goriške šolarje. Gledališka skupina Mak iz Deskel, ki jo sestavljajo mladi iz zadnjih razredov osemletke in deluje v Kulturnem društvu Svoboda v Desklah, je pod mentorstvom Mojce Petelin in režiserske roke Emila Aberška - njegova je tudi domiselna scena - naštudirali igro s petjem *Cipek in Capek* Wilhelma Buscha v prevodu Jožeta Hudečka in z igrivo glasbo Radovana Kokošarja. Mladi gledalci so se prijetno počutili v družbi dveh pobalino, ki sta prav rada ponagajala odraslim vaščanom, predvsem peku, ki je imel tako vabljive slaščice in dišeči kruh, učitelju - v pipo sta mu nabasala smodnik - in botri Špeli; tej sta ukradla pečenko.

Pek ju je kaznoval tako, da ju je zamesil v štruci, ker sta mu jedla testo. Obljubila sta, da bosta pridna, a naši navihani malčki jima niso verjeli.

V četrtek, 17. februarja, pa je bilo na vrsti jutro, posvečeno petošolcem in nižješolcem, ki so s svojimi spremeljvalci prisostvovali nenavadni, a imenitni glasbeni uri s člani New swing Quarteta. Dare Hering-prvi tenor, Oto Pestner-drugi tenor, Tomaž Kozlevčar-bariton in Marjan Petan-bas so jim razkrili čar ritma črnske duhovne glasbe. Na prijeten in duhovit način so jih vodili po zgodovinski poti gospelov in spiritualov, jim razložili izvor teh vsebinsko globokih in versko občutenih pesmi, v katere so črnski sužnji izlivali svoje hrepenenje, radost, upanje. Dijaki so sproščeno in veselo sodelovali s pevci, ritmično ploskali, peli in seveda bučno zaploskali simpaticičnim izvajalcem, ki so ob koncu svojega "šolskega koncerta" povabili na oder mladenko. Javila se je Tjaša iz Štandreža; ker je pravilno odgovorila na vsa vprašanja, si je prislužila kaseto z zadnjimi posnetki New swing Quarteta.

Tokrat so kritični najstniki prvič v letošnji sezoni res zadovoljni zapuščali dvorano Kulturnega centra Bratuž, ki je bila prizorišče vseh treh ponudb Goriškega vrtljaka.

NASLEDNJA BO 27.3.

PREDZADNJA OTROŠKA URICA V FEIGLOVI KNJIŽNICI

V ponedeljek, 21. februarja, je veseli živčav spet odmeval v mladinski sobi Feiglove knjižnice v Gorici.

Drobni otroški obrazki - najmlajši je bil štirimesečni Ivan v naročju mame, knjižničarke Luise - so kot ponavadi posedli na mehke blazinice in poslušali pravljico, ki jo je tokrat sicer nekoliko pretho in prehitro - trema je pač za začetniške sila neprijetna stvar - prebrala Erika Stiligoj, dijakinja petega razreda pedagoškega liceja Simon Gregorčič iz Gorice.

Junak pravljice zgodbe je bil zajček Hopek, ki je hotel videti, kakšna je zimska pokrajina, nazadnje je pa sladko zaspal v domeku, kamor ga je varno pospremila mamica.

Ob koncu so otroci prejeli list, na katerem je bil narisana Hopek, in ga po svoji domišljiji dopolnili. Zadnja pravljica črna urica bo 27. marca ob 17. uri; otroci, oglasite se v čim večjem številu, saj vas vsakokrat čakajo tudi ilustrirane knjižice, ki si želijo, da jih nesete domov in z njimi odpotujete v neskončno deželno pravljico!

USPEŠNO PRIKRITA DOHODNINA

IVA KORŠIČ

Trmasta vztrajnost, srčna ljubezen do slovenske besede in navdušenost nastopanja na odrskih deskah so člane Odra 90 pripeljale do častivredne prve okrogle obletnice delovanja edine ljubiteljske dramske skupine v goriškem mestu, ki ustvarja v SKPD Mirko Filej. Mladi izvajalci so jubilejno sezono okronali v nedeljo, 27. februarja, ko so v veliki dvorani KC Lojze Bratuž v nizu ponudbe *Iskrivi smeh na ustih vseh* premiersko uprizorili komedijo sodobnega francoskega dramatika Jeana-Jacquesa Bricaireja *Dohodnina* v režiji Darka Komaca. Tekoči slovenski prevod Aleša Bergerja dovolj jasno kaže na subtilnost komičnega besedila, ki mu mora gledalec sicer pazljivo slediti, če želi najti v njem trenutek za kratek smeh. Plačevanje davkov je silno huda stvar za vsakega državljan in kateri še najbolj pošten davkoplačevalec si ne bi želel vsaj enkrat delno prikriti nekaj dohodkov? Nekaj napotkov, kako prelisičiti državo, nam da s svojo včasih malce pretirano domišljijo v nemo direktor reklamne agencije Paul - dosledno je njegove značajske poteze zarisal Kazimir Černič, ki je že deset let gonilna sila skupine -, kateremu pri zapletanju, a tudi razpletanju štrn krepko pomaga predani strežaj Ferdinand, ki ga je dognano s simpatičnimi namigi na posebnosti v njegovi osebnosti opisal Robert Cotič. S to svojo šele tretjo vlogo je potrdil, da mu je igranje res pri srcu in da bo na tej poti lahko pokazal še veliko ustvarjalne fantazije. Pri zategovanju vozlov, s katerimi naj bi ogoljufali posrednika države, pikolovskega davčnega inšpektorja Lamberta - najprej

strogega izvajalca svojega poklica, nato nekoliko okornegega "snubca", je posebil Jordan Figli - priskočijo na pomoč Paulova prijateljica Martine - v vlogo se je kot ponavadi s pozorno pažnjo na jasnem jeziku vživela Katja Sfiligoi, ki se je tudi prepričljivo prelevila v izmišljeno hromo Paulovo mater -, stvardesa Barbara, Paulova ljubica - s svežim nastopom in elegantno držo jo je odigrala Tamara Kosič, dobra oblikovalka že marsikaterega lika -, in manekenka Ingrid, ki se tako verodostojno preda vlogi, da se s

Paulom vplete v resnično ljubezensko razmerje. Dekle je tokrat bolj sproščeno kot sicer zaigrala Urška Petrovič. Robert Valentinič je bil študent Krikri, ki se raje predaja rolkanju kot študiju. Ljubljansko obarvan žargon, ki ga Berger polaga v usta mladeniču, bi režiser lahko zamenjal s kakšnimi bolj "primorskimi" izrazi; le-ti bi bili za mlade v zamejstvu bolj učinkoviti.

Vsekakor moramo iskreno pohvaliti vse izvajalce, ki so se z zanosom oprijeli te ne ravno lahkotne igre. Le-ta ni situacijskih komičnih iz-

bruho, ki bi neposredno prevzeli gledalca. Dosledno so jo speljali do konca, čeprav se vsebina v Komačevi režiji zamisli nekoliko preveč lagodno plete čeli dve uri; ob pospešenem notranjem ritmu bi gotovo dosegla večjo iskrivost.

Pri uprizoritvi so v zaodru sodelovali Adrijan Feri, ki si je zamislil primerno "fino" sceno prizorišče; kulise sta izdelala Alojz Maraž in Matjaž Pintar; slednji je poskrbel še za luči. Šepetala je Marjana Marini, Emanuela Mažgon je izbrala oblačila, maskerka je bila Angela Persoglia; jubilejno brošuro s podatki o sodelujočih režiserjih in dosedanjih predstavah ter s fotografijami, je uredil Robert Cotič.

Nedeljska pretežno mlajša publika, ki je napolnila dvorano, in vsi, ki spremljamo gledališko dogajanje na Goriškem, želimo oblikovalcem Odra 90, da bi jim bilo dramsko nastopanje še nadalje v veliko zadoščenje, da bi svojo novo odrsko postavitev poneli na običajne zamejske, a tudi druge odre, imeli z njo čim več uspeha in da bi še naprej častili privlačno muzo.

SREČANJE S KLAVDIJO VONČINA

Z MEJE NA VZHODU

Goriška pokrajina je 25. februarja v okviru srečanj *Ženski glasovi, med dejanjem in besedo* gostila goriško pesnico in pisateljico Klavdijo Vončina, rahločuten ženski glas. Marjeta Kranner je za uvod pozdravila zbrane, med katerimi je bilo kar nekaj pesničnih znancev, ki so njenim drobnim, a dragocnim knjižicam že odmerili posebno mesto v

srcu in na knjižni polici. Podpredsednik pokrajine Vittorio Brancati je povedal, da so predstavitev goriških knjižnih del vedno pogostejše, kar kaže na ustvarjalnost in literarno žilico domačinov, o Vončini pa poudaril, da je cenjena v vsej državi. Pozdrav je prinesla tudi predstavnica založbe Ibskos iz Empolija, pri kateri so izšle vse knjige Klavdije Vončina, tudi zadnja, *Confine orientale - Meja na vzhodu 1945-1991*. Ob italijanski sta slovensko izdajo omogočila goriška Kmečka banka in novogoriški Hit. "Knjiga nam je bila preprosto rečeno všeč", je poudarila založnica, "saj je zgodba ženske, ki ima v sebi hvalevredno sposobnost, da ne ločuje sveta le na dobro in zlo".

Igralka Nikla Panizon je prebrala nekaj odlomkov iz

knjige, tako tudi zgovorne uvodne vrstice o vzrokih za pisanje življenjepisa dela. V nadaljevanju je Gabriella Ziani vodila pogovor s književnico. V knjigi se na gosto prepletajo kraji, osebe, doživlja, misli, trenutki vtisi. V pretehtani pripovedi je zasebna zgodba slovenske družine usodno spletena z zgodovino, ki je vsem skupna. Kakor v poziciji tako tudi v prozi Vončina z malim - z izbranimi besedami - pove veliko. *Meja na vzhodu* je napisala z nežno roko, kot da bi šlo za akvarel, z neprikrito srmežljivostjo, na dnu pripovedi je nostalgija brez moreče otožnosti po minuli mladosti. Še posebno zgovorne so bile pisateljicine misli o razlogih za pisanje in lastnem slogu. Vsakomur je dano, da se v njenih spominih in podobah mestoma prepozna, med njenimi vrsticami je prijazen prostor, da tudi rahločuteči bralec zapiše lastno zgodbo.

IDE

PREDSTAVITEV KNJIGE BOJANA BREZIGARJA

MOZAIK MANJŠIN

V Kulturnem domu v Gorici so v četrtek, 24. februarja, predstavili knjigo Bojana Brezigarja *Knjige v samokolnici*. Po uvodnih besedah Igorja Komela je Ace Mermolja primerno uokviril delo, ki je izšlo lani pri ZTT-ju skupno z *Jadranskim koledarjem*.

Brezigar kot človek, ki veliko potuje in se že dobrih 20 let ukvarja s problematikami narodnih manjšin v Evropi (kot znano je od leta 1998 tudi predsednik Evropskega urada za manj razširjene jezike), je želel skicirati mozaik nekaterih evropskih manjšin in njihovih življenj skozi zgodbe in srečanja z "malimi" ljudmi, tistimi, "ki se morajo spopadati z oblastjo, a ki imajo vendar neke življenjske cilje". Pri tem odpira avtor vprašanje različnih pojmovanj identitete, vprašanje prihodnosti številnih manjšinskih skupnosti, ki govorijo - tudi s prodajanjem knjig v samo-

kolnicah od vrat do vrat - o volji po preživetju. Veliko Evropejcev živi namreč na obrobju, kamor ne vodijo turistični vodniki. Sam avtor je povedal, da je s peresom prek anekdot in osebnih izkušenj slikal drugačno Evropo in drugačne, navadne ljudi, ki prostovoljno delajo v tišini dan za dnem, da bi lastni jezik in življenje lastne skupnosti le ne tonila v pozabo. Za ohranitev manjšine so pomembni tudi politiki, a predvsem iznajdljivi ljudje, ki z domišljijo in zastojnim delom vztrajno ohranjajo svoje korenine. "Evropa ni le Bruselj ali Pariz. Evropa je veliko bolj kompleksna..."

Po izčrpnih predstaviti se je med prisotnimi razvila plodna razprava, v kateri so udeleženci petkovega večera z avtorjem izvedeli marsikaj novega in zanimivega o naporih, uspehih in neuspehih nam podobnih Evropejcev.

DD

OBVESTILA

ACM - GORICA vabi k maši za cerkveno edinost v ponedeljek, 6. marca, ob 16.30 v Zavodu sv. Družine. Na razpolago bo ekumenski zbornik *V edinosti*.

ZVEZA SLOVENSKE katoliške prosvete vabi na sejo odbora, ki bo v četrtek, 9. t.m., ob 20.30 v Kulturnem centru Lojze Bratuž.

SCGV EMIL Komel obvešča, da bo zadnje *Srečaje z glasbo* v sredo, 15. marca, ob 20.30 v veliki dvorani Kulturnega centra L. Bratuž. Večer *Hommage a Bach* je posvečen velikemu mojstru ob 250-letnici njegove smrti. Njegove *Goldberg variacije* bo izvajal mladi, a že uveljavljeni pianist Ramin Bahrami. Predprodaja vstopnic na sedežu Centra, tel. 0481 532163, vsak dan od 14. do 18. ure.

DRUŠTVO TRŽIČ gostuje v Občinskem gledališču v Trziču dramsko skupino PD Štandrež s komedijama: Karl Valentin - *Selitev* in Robert Anderson - *Jaz sem Berto* v režiji Janeza Starine. Nastopata Božidar Tabaj in Majda Zavadlav. Sreda, 8. marca 2000, ob 20.30.

V GALERIJI ARS v Katoliški knjigarni razstavlja Viljem Cigoj. Fotografiska razstava z naslovom *Vipavski križ* bo na ogled do 11. marca po urniku knjigarn.

ČETRTOVI FILMSKI VEČERI. Kinoatelj predstavlja v pomladanski sezoni *Gorica Kinema 2000* dvanajst novih filmov. Dne 2. marca bo film *Rosetta* belgijskih bratov Luca in Jeana Pierra Dardenna, dne 9. marca *Samurajeva zgodba* režiserja Jima Jarmusha, dne 16. marca pa *Happy Texas* Marca Illseya. Projekcije bodo v goriškem Kulturnem domu ob 20.45. Ob 20. uri bo pred vsako četrtkovo projekcijo tematsko srečanje, priložnost za razmislek in poglobitve. Letos veljajo za ogled posebej ugodni pogoji: članska izkaznica je zastonj, cena vstopnice 10.000 lir, abonma za dvanajst večerov pa stane 50.000 lir in vključuje tudi lepo darilo.

ČESTITKE

Dramska družina SKPD F. B. Sedej čestita ODRU 90 ob 10-letnici delovanja in mu želi še veliko gledaliških uspehov.

SOŽALJE

Zveza slovenske katoliške prosvete izreka družini Terpin iskreno sožalje ob izgubi dragega moža in očeta CIRILA.

Uprava Katoliškega tiskovnega društva in Katoliške knjigarnice izreka ob nenadni izgubi CIRILA TERPINA družini iskreno sožalje.

DAROVI

ZA ŠZ Olympia: v spomin na Cirila Terpina Ida in Agata Komjanc 100.000, druž. Simon Komjanc 100.000 lir.

ZA OBNOVITEV cerkve na Peči: M.Č.O. 5.000; Berta Tomsič 20.000; N.N. 50.000 za cvetje; Zora Devetak Malič 40.000; zlatoporočenca Marija in Pepko po 100.000 za MPZ Rupa-Peč in za CPZ s Peči.

ZA CERKEV v Rupi: Jožica in Anton Koršič ob 40-letnici poroke 115.000 lir.

ZA CERKEV na Vrhu: Zora Devetak Malič 25.000 lir.

ZA CERKEV v Gabrjah: Zora Devetak Malič 15.000 lir.

ZA SLOVENSKE misijonarje: Anton Breclj 100.000 lir.

■ POTOVANJE Z NOVIM GLASOM V BOLGARIJO OD 8. DO 15. JUNIJA

Potovanje z letalom in avtobusom bo obsegalo ogled Sofije, Plovdiva, Burgasa, Varne, drugih zgodovinskih mest in samostanov. Peljali se bomo po Dolini vrtnic do obale "zlati peski" ob Črnem morju in nato na severni del. Vpis se začneja takoj, akontacija 300.000 lir; drugo po programu, ki ga dobite na upravi Novega glasa v Gorici in Trstu. Udeleženci potovanja morajo imeti veljaven potni list. Starejšim osebam in bolnim potovanje odsvetujemo!

KULTURNI CENTER LOJZE BRATUŽ ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE

ISKRIVI SMEH NA USTIH VSEH

Niz veseloiger ljubiteljskih odrov

Četrtek, 2. marca, ob 20.30: Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež, režija Emil Aberšek, strokovno vodstvo Janez Starina; Marjan Marinc: **POROČIL SE BOM S SVOJO ŽENO**

Ponedeljek, 6. marca, ob 20.30: Srečanje z Iztokom Mlakarjem

PREDSTAVE BODO V VELIKI DVORANI KULTURNEGA CENTRA LOJZE BRATUŽ V GORICI.

SLOVENSKA SKUPNOST

prireja srečanje in pogovor z državnim podtajnikom in valdostanskim poslancem v rimskem parlamentu

LUCIENOM CAVERIJEM

Kulturni center Lojze Bratuž, četrtek, 9. marca, ob 20.30

GALERIJA ARS - KATOLIŠKA KNJIGARNA
Vljudno vas vabimo na predstavitev knjige
Veselke Šorli Puc

ZGODBE Z REPOM IN GLAVO

Ob prisotnosti avtorice bo o knjigi spregovorila prof. Marija Cenda Klinc. Odlomke iz knjige bo brala Matejka Peterlin.

Petek, 10. marca 2000, ob 18. uri - Katoliška knjigarna na Travniku 25

Koncertna sezona 1999/2000

IGRIVE MELODIJE

SIMONA ŠATUROVA, sopran
DALIBOR TOLAŠ, bariton
EVGEN ŠOKALO, bas

PRAGA MOZART ORKESTER

DIR. Damiano Binetti

Velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž, nedelja, 5. marca 2000, ob 19. uri.

REZERVACIJA VSTOPNIC - tel. 0481 531445

OD ČEPLESISČA DO LIVKA

PUST BREZ MEJA

Minulo nedeljo, 27. februarja, je bil v Beneški Sloveniji pustni karneval, ki je spet dokazal, da se ljudje tudi v teh krajih znajo zabavati, če imajo le priložnost za to. In še to je pust pokazal, da zabava nima in ne pozna meja, saj so praznovanja potekala ob na ta dan posebno odprti meji.

Za skupno pustno rajanje so se odločili prebivalci Sovodnja na eni strani in prebivalci Livka na drugi strani meje, pustni sprevod pa je šel čez mejni prehod pri Polavi. Za obmejni in čezmejni pustni sprevod so se odločili na obeh straneh meje in so ga letos tudi prvič organizirali. Več o samem pustnem običaju in drugem, kar se tudi tiče pusta, je pred začetkom zabave povedala Antonella Kromac; ta je tudi predstavila vsako pustno skupino, ki se je udeležila sprevoda. Pustni sprevod sta svečano odprla predsednik Združenja za turistični razvoj Nediških dolin Nino Ciccone in predstavnik organizatorjev z livško-kobariške strani Pavel Sivec.

Vesele pustne šeme so najprej razkazale svoje čare po vasi Čeplesišče, nakar so odšle čez mejo v Livek. Na praznik so prišli tudi priljubljeni lafarji, pustne maske s Cerknega, Posočja, z Vrsnega, Lige, iz Zage in od drugod, medtem ko so se izmed beneških

Slovencev dobro odrezali prebivalci Sovodnja, Idrijske doline, Srednjega, Marsina, Ronca in Matajurja. Udeležene skupine prvega čezmejnega pusta v Beneški Sloveniji so prejele spominske diplome, ki jim jih je izročil kobariški župan Pavel Gregorič.

OBVESTILO

TRINKOV KOLEDAR. Kulturno društvo Ivan Trinko vabi na predstavitev letošnjega *Trinkovega koledarja*, ki bo v petek, 3. t.m., ob 18.30 v knjižnici Ivan Trinko v Čedadu, ulica IX Agosto 8.

MORŠČANSKI PUST BRANKA DREKONJE

Od 1. marca so v prostori novogoriškega Primorskega dramskega gledališča maske, fotografije in videoposnetki pustnih sprevodov zadnjih desetih let v vasi Morsko pri Kanalu ob Soči. Tamkajšnje pustovanje ima dolgoletno in še danes živo tradicijo. Vsako leto v Morskem pokažejo drugo "pustno" zgodbo, za katero črpajo iz najbolj aktualnega dogodka. V lanskem letu pa so "ustvarili" nov pustni lik, imenovan Zdravko, ki predstavlja živčnega vaškega posebnega iz Levpe, za katerega trdijo, da prinaša spremembo vremena. Pustni sprevod obišče vse hiše v vasi, saj jim prinaša po tradicionalnem verovanju srečo. Jedro pustovanja se dogaja v središču vasi, "na Gorici". Zadnje desetletje daje morščanskim maskam avtorski pečat samostojni kulturni delavec in slikar Bruno Drekonja, katerega maske so sodobne, slogovno različne, a hkrati zanj značilne. Pripravil je celo serijo mask, narisal njihove osnutke in jih kasneje tudi izdelal. Sodeloval je pri scenariju zgodbe, narisal skice za kostume in scenске elemente, ki so jih nato izdelali vaščani. Nastalo je 11 nepozabnih pustovanj, parodij aktualnih dogodkov. Razstava bo na ogled do 11. t.m.

GORIŠKA KRONIKA

SREČANJE Z GLASBO, POSVEČENO BENEŠKI LJUDSKI PESMI

MOJSTRSTVO ENOSTAVNOSTI LJUDSKEGA DUHA

TATJANA GREGORIČ

Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel v Gorici je že tretji večer svojih letošnjih Srečanj namenil osebnosti, ki s svojo ustvarjalnostjo bogati naš kulturni prostor. Po večerih z manj znanim opusom Danila Fajglja in skladbami Alojza Ajdiča je v sredo, 16. februarja, velika dvorana Kulturnega centra Lojze Bratuž gostila tržaškega skladatelja Daniela Zanettovicha. Priznani glasbenik je namreč v izjemnem bogastvu beneških ljudskih motivov poiskal navdih za svoja nova kompozicijska snovanja in jih strnil v zbirko *Nediški zvon*. Pesmi Nediških dolin za zbor in orkester s tolkali je izdal Slovenski center Emil Komel in izbor skladb iz nove publikacije na goriškem Srečanju zaupal izkušenemu dirigentu Hilariju Lavrenčiču. Nedvomni strokovnjak ustvarjalnosti za zbor je med skladbami (v glavnem štiriglasnimi) premišljeno izbral tri za ženski sestav (*Častito, Nediška fara, Koleda*) in samo eno za moški sestav (*Tan gor jedna gora*), saj se že ob prvem branju Zanettovichovih priredb lahko pridružimo oceni Lavrenčiča, da se pesmi po barvi mnogo bolj prilagajajo ženskim glasovom kot moškim. Na prvi vtis zelo enostavne pesmi, v katerih je skladatelj uspel ohraniti estetski učinek ljudskega duha, so v resnici mnogo bolj zahtevne za izvedbo amaterskega pevskega sestava. Izjemno znanje instrumentacije Daniela Zanettovicha odseva tudi v njegovih zborovskih skladbah in prav zaradi tega bo-

do nekatere pesmi iz Nediškega zvona morebiti le pretrd oreh za manj profesionalno pevsko telo.

Zato pa so toliko bolj prepričljive, jasne in klene Zanettovichove priredbe beneških napevov, ki jih je zelo prefinjeno povezal v suito (ali bolje rapsodijo) za orkester s tolkali. Sicer različna razpoloženja, občutja, sporočila enajstih pesmi (*Vince ne prodajamo, Mi smo mi, Štirje fantje špilajo, Je krava ukrepala, Hostnik je že zelen, Nediška fara, Oj Božime, Plesna pesem, Huda žena, Jest bon šu na planine, Muзикant*) je tržaški avtor stkal v celovito in dopadljivo glasbeno pripoved, v kateri smo resnično lahko prepoznavali mojstrstvo orkestracije. Čedno in doživeto so pesmi Nediških dolin poustvarili člani orkestra Arsateljeja, ki so na goriškem Srečanju zaigrali tudi svoj dostojni in prikupni krst. Priložnostna instrumentalna skupina, v kateri so se združili mladi glasbeniki s to stran in onstran meje, so le ena od plemenitih hotenj in ambicij društva Arsatelje, ki želi nadaljevati s tem delom

in aktivirati skupine za raziskovalno, ustvarjalno in poustvarjalno delo.

O novi zbirki Nediški zvon je na Srečanju z glasbo razmišljal Nino Specogna, ki je med drugim poudaril, da je "prijetno spoznanje, da se te melodije, ki so se rodile v naših dolinah in ki jih je prof. Zanettovich priredil, sedaj vračajo v praznični obleki, ki ni samo modna, ampak tudi estetsko bogata."

Goriški večer malih beneških ljudskih draguljev je smiselno in predvsem izpovedno plemenito zaokrožil Hijacint Jussa s projekcijo video filma *Benečija-collage*.

Kdor je po televiziji gledal pravkar minuli festival italijanske popevke Sanremo in spremljal vsakoletne polemike, pisanje o njem, je gotovo ostal presenečen, koliko prahu je dvignil najprej italijanski popevkar Jovanotti s svojo rap pesmijo, v kateri je nagovarjal predsednika italijanske vlade D'Alema, naj odpše del dolga, ki ga imajo najrevnejše države tudi do Italije, in kasneje še slavni rock zvezdnik Bono (na sliki). Dan po večeru, ko je Jovanotti odpel svojo pesem, je italijanski popevkar z v svetu veliko bolj znanim pevcem irske rock skupine U2 Bonom odšel k italijanskemu predsedniku vlade, kjer sta ga skupno prosila, naj zares odpše velik del dolga, ki ga imajo najrevnejše države do Italije. Massimo D'Alema je napovedal, da bo Italija, podobno kot druge bogate države, odpisala okrog 6.000 milijard lir dolga, ki ga imajo do nje najrevnejše dežele.

GALERIJA ARS / PREDSTAVITEV FOTOGRAFSKE MONOGRAFIJE

ČRNOBELA MAGIJA VIPAVSKEGA KRIŽA

Prva razstava v letošnjem letu v prostorih Galerije Ars v Katoliški knjigarni na Travniku je bila posvečena umetniškimi črno-belimi fotografijam Viljema Cigoja, ki je ujel v objektiv svojega aparata očarljive skrivne kotičke arhitektonskega bisera bližnje Vipavske doline - Vipavskega križa. Na otvoritvi fotografske razstave in predstavitvi monografije *Vipavski križ* v petek, 18. februarja, je nastopil tudi moški oktet iz Ajdovščine, katerega krepke domoljubne in ljudske izvedbe pesmi so se spletale z mislimi Ivana Mermolja o fotografijah in monografiji.

Pek in slaščičar ter v zadnjih letih pravi umetniški fotograf Viljem Cigoj se je rodil v Vipavskem križu v družini amaterskih slikarjev. Njegovo umetniško snovanje je že zdavnaj presežlo raven konjička. S svojo kamero opazuje Ci-

goj skladnost med naravo in arhitekturo stare vasi, s čistimi očmi brska po preteklosti in otroških spominih ter odkriva arhitekturne elemente kot kamnite pomnike bogatega življenja iz prejšnjih stoletij. S spoštljivim odnosom do preteklosti je upodobil monumentalne vhode, polkrožne svode, stare strehe, zaraščene loke, grajske razvaline, zapuščene domačije in kamnite fasade, slepa okna, za katerimi ni več nikogar. Vipavski križ zaživi v svoji večni nemi magiji nekdanje gosposkega mesta; ljudje niso upodobljeni, vidni pa so njihovi sledovi skozi čas. Motivi so skrbno izbrani, zamišljeni kot sprehod skozi vas-spomenik. Na koncu naj povemo, da je monografija o Vipavskem križu izšla v samozaložbi s pomočjo sponzorjev.

DD

DOLGOVIH NAJREVNEJŠIH

JURIJ PALJK

Marsikdo je označil najprej nastop Jovanottija in kasneje tudi Bona, ki je zapel s svojim kitaristom Edgeom iz skupine U2 na sanremskem festivalu, kot še za eno reklamno potezo, češ da bosta tako oba pevca še bolje prodajala svoje pesmi, ker pač vse to spada v reklamo, ki je duša vsake prodaje, tudi plošč.

Pa ni ravno tako! Ugledni ameriški tednik Newsweek je v številki, ki nosi datum 21. februar, a izide skoraj teden prej, objavil daljšo reportažo z naslovom Ali lahko Bono reši Tretji svet? V njem je na štirih straneh razgnil pred bralce po vsem svetu zgodbo o tem, kako se je ta irska pop in rock zvezda sploh odločila, da bo javno nastopala v dobrobit revnežev Tretjega sveta.

Malokdo ve, da je Bonu pravo ime Paul Hewson in da je Bono po slovitnem rock koncertu Live Aid leta 1985, na katerem so slavni rock in pop zvezdniki pod vodstvom Boba Geldofa zbirali denar za Afriko, odšel s svojo ženo mesec dni prostovoljno delat v Etiopijo, kjer je spoznal revščino iz prve roke, saj je na lastne oči videl podhranjene otroke, doživel to, da so mu očetje podarjali svoje otroke, da bi le-ti ja ne umrli od lakote, in še in še.

"Takrat si rečeš, da ne boš nikdar pozabil, a pozabiš, še kako pozabiš! Prišel sem nazaj v vsakdanje življenje in spet zaživel kot rock zvezda in za

to nimam opravičila!" je povedal Newsweekovemu časnikarju Bono.

Zgodilo pa se je, da so pred dvema letoma z Bonom, ki je kot Irec katoliško vzgojen, stopili v stik vodilni možje in žene organizacije Jubilej 2000 iz Londona, ki se zavzema za odpis dolgov najrevnejših držav. Ta organizacija si je zadala cilj, da bo uresničila papežev načrt, po katerem bi najrevnejšim deželam na svetu odpisali zanje pogubne zunanje dolgove. Sporočilo slavnemu pevcu je bilo enostavno: "Nas in naših strokovnjakov nihče ne posluša. Ti si slaven in tebi se bodo vrata povsod odprla, vredno je poskusiti!" Prepričali so ga, naj svojo slavo in znanstva usmeri v prepričevanje uglednih in vplivnih politikov ter bančnikov po vsem svetu. Sprava je bilo težko, ker pevec Bona niso jemali resno, češ da gre samo za še enega rockerja, ki se na svetovne finance ne razume. Slava, ki si jo je nabral z rock skupino U2, je Bono odprla povsod vrata in s svojo skupino ljudi je prepričal, da bodo Američani odpisali velik del dolga najrevnejšim; vsaj tako mu je obljubil predsednik Clinton in takrat je domina končno padla: rezultat njegovega naprežanja je bil tudi ta, da je skupina osmih najbolj razvitih držav na svetu G8 junija lansko leto obljubila, da bo odpisala sto milijard dolarjev dolga od skupno 356

milijard; kasneje so Britanci, Kanadčani in Američani obljubili še to, da bodo odpisali ves dolg. Bono se je v letu in pol srečal s skoraj vsemi voditelji velikih in bogatih držav, z večino najvišjih bančnikov na svetu, končno tudi s svetim očetom Janezom Pavlom II., ki je pozorno bdel nad njegovim delom.

"Sedaj, ko sem pobliže spoznal najvažnejše in najvplivnejše politike sveta, vem, da je njihovo življenje umetnost možnega in ni veliko stvari, ki so možne," je dejal Bono pred dnevi in dodal: "Veliko trše je njihovo delo, kot sem si bil mislil, in njihovo življenje je tudi dosti bolj dolgočasno!"

"Vem, da je težko reči vam časnikarjem, da raje poslušate slavne ljudi, a tako je," je povedala visoka predstavnica organizacije Jubilej 2000, ko je odgovarjala na vprašanje, zakaj so v svoje vrste pritegnili Bona in druge slavne pevce.

Seveda Bono sam ne more rešiti težav s preveliko zadolženostjo Tretjega sveta in tudi odpisa dela dolgov najrevnejših držav najbrž ne. Je pa to prvi otipljiv dokaz, da se tudi danes lahko naredi nekaj dobrega, če se le hoče. Prav ima namreč sveti oče, ki od vedno trdi, da ima vsak človek na svetu pravico do dostojnega, človeka vrednega življenja.

VOLILNI PROGRAMI IN ZDRUŽITEV SKD IN SLS*

POSREDOVANJA ZA SPREJEM ZAKONA O ZAŠČITI SLOVENCEV V ITALIJI

MARJAN DROBEŽ

V Sloveniji je politična kronika v prejšnjih dneh zabeležila več pomembnejših dogodkov, ki so zaznamovali čas, razmere in tudi predvolilno obdobje v državi. Kaže, da je združitev SKD in SLS, obeh sredinsko-desnih strank, dogovorjena in priprave nanjo potekajo brez večjih težav. Zdržitveni kongres naj bi bil v mesecu aprilu, takoj po njem pa bi ministri iz slovenske ljudske stranke izstopili iz vlade, nova stranka pa bi se vključila v koalicijo Slovenija, ki sta jo ustanovili kršćansko-demokratska in socialdemokratska stranka, ki ji predseduje Janez Janša. Zdi pa se, da med strankama še niso odstranjene manjše ovire, ki so nastale iz nezaupanja v šestih letih pogovorov o njuni združitvi. Tako je predsednik SLS Marjan Podobnik na nacionalni TV dejal, "kako si želi, da SKD ne bi več pogojevala in poniževala slovenske ljudske stranke". V okviru združenja še niso določili poimenovanja za novo politično stranko, ne ve se, kdo bo njen predsednik, pregledali pa bodo tudi finančno stanje SLS, ki je menda slabo.

Medtem je v Ljubljano prispele dr. Andrej Bajuk, rojak iz zdomstva, ki je prevzel vodstvo strokovnega sveta koalicije Slovenija. V Parizu je bil šest let vodja evropskega predstavništva med ameriške razvojne banke. V strokovnem svetu dela štirinajst t.i. usklajevalcev vodilnega in vladnega programa, ki ga bo koalicija Slovenija objavila do

prihodnjega 10. marca. Dr. Bajuk je ob prihodu v Ljubljano dejal, da "bosta volilni in vladni program odraz zdrave pameti in ustvarjalnosti Slovencev, kar je tudi značilnost demokracije".

ODNOSI S HRVAŠKO

Spodbudne novice so prišle iz Zagreba. Tamkajšnja nova vlada je s posebno noto obvestila Slovenijo, da je sporazum o premoženjsko-pravnih razmerjih med državama začel veljati. Lastniki iz Slovenije bodisi zasebniki ali pa razna podjetja oz. ustanove so tako dobili spet pravico razpolaganja z nepremičninami in drugim premoženjem na Hrvaškem, katerega skupno vrednost ocenjujejo na okrog 3,5 milijard nemških mark. Med nepremičninami v sosednji državi so tudi številni počitniški domovi in zasebne hiše, last Slovencev, s skupaj okoli 35 tisoč posteljami. Hrvaško premoženje v Sloveniji je občutno manjše, vendar je odslej tudi na voljo pravi lastnikom. Med to imovino je tudi mlekarna Kraš v Kobaridu, ki pa predstavlja poseben pravno-imovinski primer. Tolminske zadrage in živinorejci so namreč mlekarno pred leti darovali zagrebški industriji darovali z upanjem, da bo ta lažje rešila finančne in druge težave, nastale pri predelavi mleka in trženju izdelkov. To se ni zgodilo, zaradi česar bodo celoten primer reševali na sodišču.

Nova oblast na Hrvaškem se zavzema tudi za priznanje tamkajšnje slovenske manjšine in njeno ponovno vključitev v določila hrvaške usta-

ve. Zagreb podobno ravnanje pričakuje tudi od slovenske strani, saj v Sloveniji živi več Hrvatov, kot pa je Slovencev na Hrvaškem. Tam naj bi bilo okrog 17 tisoč naših rojakov.

PRIZADEVANJA ZA ZAŠČITO MANJŠINCEV

Morda najvažnejši dogodek v Sloveniji v prejšnjih dneh pa so bili pozivi in posredovanja predstavnikov države in vlade pristojnim organom in osebnostim v Italiji, naj se zavzamejo za nadaljevanje postopka in sprejem zakona o zaščiti slovenske narodnosti v Italiji. Odločno podpora tem prizadevanjem so dali na pogovoru v sredo, 23. februarja, ki ga je sklical predsednik državnega zbora Janez Podobnik. Udeležili so se ga člani državnozbornice komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu, državnozbornega odbora za mednarodne odnose, zunanjega ministrstva, urada predsednika države ter predsednika obeh krovnih organizacij slovenske narodnosti v Italiji, Rudi Pavšič in Sergij Pahor. Predsednik vlade Janez Podobnik je predsednika italijanske vlade Massima D'Alema povabil, naj se zavzame za sprejem omenjenega zakona, predsednik države pa je o tem pisal italijanskemu državnemu poglavarju Carlu Azegliu Ciampiu. V pismu je Milan Kučan tudi zapisal, "da je urejen položaj manjšin in njihovo sožitje z večinskim narodom nepogrešljiv del demokratične Evrope, človekovih pravic in pravne države".

UMRL ALEKSANDER BAJT

V Ljubljani je 24. februarja tik pred svojim 79. rojstnim dnevom umrl dr. Aleksander Bajt, član SAZU. Bil je znanstvenik in ekonomist, ki je skoraj 50 let odločilno vplival na razvoj slovenske ekonomske znanosti in misli. Bil je učitelj štiridesetih generacijam pravnikov. Mnogo pred drugimi je v svoje učbenike vključeval sodobne dosežke v ekonomski vedi. Bil je samosvoji mislec, zato je v obdobju prejšnjega političnega sistema oblast pogosto vznemirjal. Pri njem je bilo očitno, da s svojimi deli in spoznanji prehitveva čas ob prepričanju, da resnica ni odvisna od številne privržencev ali od tega, kaj o njem misli uradna politika. Njegovi študenti in strokovna javnost, tudi tista v drugih delih nekdanje Jugoslavije, so cenili predvsem tri lastnosti dr. Bajta: miselno prodornost, intelektualno poštenost in neverjetno delavnost. Njegova knjiga o osnovah ekonomske politike in analize je še zmeraj učni pripomoček na zagrebški pravni fakulteti. Prav tako še zmeraj deluje Ekonomski inštitut pravne fakultete, ki izdaja redna poročila najboljših slovenskih strokovnjakov o gospodarskih gibanjih v državi.

Dr. Bajt je slovensko javnost pred nekaj meseci presenetil z obsežno knjigo, ki ima naslov *Bermanov dosje*, s katero je posegel na politično področje. Deset let je zbiral in preučeval dokumente iz domačih in tujih arhivov, s katerimi je utemeljil svojo življenjsko pot in prepričanje o naravi in ciljih medvojnih dogodkov v Sloveniji, tedanji Jugoslaviji in v vzhodnoevropskih državah. V knjigi avtor dokazuje, da je bila narodnoosvobodilna vojna v Jugoslaviji in s tem tudi v Sloveniji zgolj povod in priložnost za zmago komunistične revolucije.

M.

PRI KULTURNI DEDIŠČINI LAHKO POSLEDICE POTRESA LE BLAŽIJO

Z ROKO V ROKI

MIRAN MIHELIC

Takoj po potresu na Bovškem so šle na teren delovne skupine spomeniško varstvenih in muzejskih služb in danes lahko rečemo, da so poškodbe, v okviru možnosti, v dobršni meri že sanirane. Izkušnje iz prejšnjih obdobji so pokazale, da je po potresu hiter pristop ugotavljanja stanja in zavarovanja kulturne dediščine nujen. Strokovni pristopi so bili tokrat zahtevni, konzervatorski in restavratorski posegi uspešni, te dni presojajo v muzeju v Tolminu, kjer bo do 17. marca odprta razstava. Medtem se dela na terenu nadaljujejo.

Restavratorska dela govorijo o posegih na dediščino po potresu, ki je Posočje hudo poškodoval 12. aprila 1998. Tako zaradi izraza solidarnosti kot strokovnega pristopa so vsi na teren poslani strokovnjaki takoj vedeli, kaj je treba prvenstveno rešiti pred nadaljnimi poškodbami in kaj popraviti ter restavrirati. Nekaj eksponatov, ki so bili poškodovani že pri potresu leta 1976 so prav tako obnovili, saj se je nekaterih potres ponovno "dotaknil" ali pa takrat sploh niso bili predmet obravnave. Vrnitev teh umetnin v svojo funkcijo pomeni tudi obnovo življenja domačih ljudi v pogoje njihove celovitosti s tem kulturnim prostorom, kar je za restavratorje še dodatna motivacija. Zato ni bila zaželjena nikakršna naglica. Nekatera dela še vedno potekajo. Domačini so na to svojo dediščino še bolj ponosni tudi zato, ker jo cenijo ves slovenski kulturni prostor. Stroka poudarja skrb in odgovornost za ohranitev tudi manj znanih in ob tej priložnosti odkritih likovnih, stavbnih in zgodovinskih dragocenosti in razstava prispeva k temu nedvomno pomembnemu deležu.

Obenem je razvidno, kako pomembno delo so opravile strokovne skupine in koliko prizadevanega dela je vložena. Razstava prikazuje zlasti to, kar se je dalo odnesti v delavnice in se sedaj vrača na svoja mesta. Še pred tem so s hitrimi začetnimi posegi preprečili ponovitev slabih izkušenj nestrokovnih uničevanj iz najrazličnejših razlogov.

Strokovnjaki, ki so prihajali s terena, so pohvalili "presenetljivo kleno in razsodno držo domačinov, ki so ob številnih komisijah, ki so popisovale škodo, tvorno in odgovorno sodelovali pri oblikovanju predloga, kako pri obnovi zapuščenih domov poskrbeti, da ohranijo dušo. Stroka je uspela nekatere objekte ohraniti vzorčno kot primere ljudskega stavbarstva v naseljih Tolminske Ravne, Javorca, Magozd, četrt Mala vas v Bovcu, Lepena, vas Soča in petnajst huje poškodovanih sakralnih objektov, je povedal Silvester Gaberšček, sekretar na ministrstvu za kulturo. Iz dolžnosti stroke, ki narekuje

najprej dokumentiranje in arhiviranje, se je ob pozornem pregledu razpok večkrat odkrila vrsta novih, presenetljivo kvalitetnih likovnih del. Za veliko zavzetost se je zahvalil strokovnim delavcem Uprave za kulturno dediščino republike Slovenije, Inšpektoratu za kulturno dediščino RS, Restavratorskemu centru, Zavodu za varstvo narave in kulturne dediščine iz Nove Gorice, Kranja, Ljubljane, Maribora, Celja, Novega mesta, Pirana, Komisiji Koprške škofije in delavcem Goriškega muzeja iz Nove Gorice in Tolmina.

Tudi Robert Červ, direktor Zavoda za varstvo narave in kulturne dediščine v Novi Gorici je spomnil, da je potres že pred 24 leti usodno spremenil marsikatero istovetnost tudi v vaseh Posočja. Nujno je bilo upoštevati te izkušnje, zato je bila obvezna strokovna sanacija, določena tudi za obnovo kulturne dediščine, da so si lahko vzeli čas za pravilne odločitve. Tako je lahko potekala sanacija kulturnih spomenikov predvsem na dobrih strokovnih osnovah.

Žal postavlja restavratorsko in konzervatorsko službo vsak nov potres pred novo preizkušnjo, spreminja objekt restavriranja v torzo lastne celote, meni Josip Korošec, direktor Restavratorskega centra. Nemočni se zavedajo dejstva, da je potem to vse manj nedotaknjen časovni, kakovostni, oblikovni, materialni in tehnični dokaz neke ustvarjalne preteklosti. Razstava zato prikazuje tudi dileme ob zavesti, da to ni odpravljanje, ampak samo blaženje posledic potresa.

OBVESTILA

LAVRIČEVA KNJIŽNICA Ajdovščina in Cankarjeva založba vabita v ponedeljek, 6. marca, ob 18.30 na predstavitev nove knjige Marjana Tomšiča *Prah vesolja, zgodbe iz labirinta*. V Lavričevi knjižnici (Trg prekomorske brigade 1, Ajdovščina) bo knjigo predstavil urednik Zdravko Duša.

HOMMAGE HUBERTU BERGAN-TU. V avli Kulturnega doma Nova Gorica je na ogled izbor koncertnih plakatov Huberta Berganta; ti kažejo na bogato koncertno dejavnost našega velikega orgelskega mojstra. Razstava bo na ogled do 7. marca.

PRIMORSKO DRAMSKO GLEDALIŠČE / SEZONA 1999-2000

HAMLET MED LEGENDO IN SANJAMI

Abonenti pa tudi drugi gostje so z zanimanjem in radovednostjo prestopili prag novogoriškega gledališčav četrtke, 24. februarja, ko je ansambel Primorskega dramskega gledališča premierno uprizoril najslavnejšo, po Bibliji največkrat prevedeno delo, dramo velikega angleškega pisca W. Shakespeara (1564-1616), ki je s svojim literarnim ustvarjanjem v obdobju pozne renesanse - na Angleškem je doživela svoj višek v času vladavine kraljice Elizabete I. (1558-1603) -, vtisnil neizbrisven pečat v svetovni književnosti. V t.i. elizabetinski dobi sta kar cveteli dramatika in gledališka produkcija. Pisce in gledalce je najbolj pritegovala "tragedija maščevanja", katere motive so povzemali po delih iz davnih rimskih časov pa tudi po narodnem izročilu. Za te drame je značilno, da maščevalec mora maščevati, ker ga v to poleg vesti, družbe in okoliščin

ženejo tudi nadnaravne sile. Večkrat v tovrstnem žanru namreč nastopajo duhovi, prikazni, ki jih v svojih blaznih blodnjah vidijo protagonisti. Tudi Shakespear se je za svoje tragične igre, ki imajo seveda pesimistični konec, uporabil oz. združil vsebinske in oblikovne elemente angleške renesančne dramatike. Zanj je značilno obravnavanje moralnih problemov in poznavanje človeške narave, značajev in psihologije. Take vsebinske značilnosti nosi v sebi tudi njegov *Hamlet*, ki je s svojimi maščevalnimi naklepi, razmišljanjem o življenju in smrti, ljubezni, dvomih in duševnih stiskah še zmeraj aktualen in ima veliko povedati tudi sodobnemu človeku.

Na Slovenskem so Hamleta uprizorili že osemnajstkrat, prvič so ga odigrali l. 1899 v ljubljanskem Deželnem gledališču. Primorsko dramsko gledališče ga je letos prvič uvrstilo v repertoar; režijo Tra-

gedije o danskem princu v tekočem prevodu Otona Župančiča je poverilo trenutno najbolj "iskanemu" slovenskemu režiserju Vitu Tauferju, letošnjemu nagrajencu Prešernovega sklada. Taufer je delo že zrežiral l. 1986 v Narodnem gledališču v Subotici. Prav gotovo bo njegova novogoriška postavitev ostala v spominu kot zanimiv in pomemben gledališki dogodek, ne glede na to, da so jo nekateri gledalci v celoti sprejeli, drugi pa odklonili. S svojiskim režijskim pristopom je tragičnemu razvoju dogodkov odvzel trpko mračnost in v trenutkih pridral protagonistom nekaj lahkotnega "smešno ironičnega" pridiha (pri oblikovanju vloge duhovnika bi se sicer lahko izognil očitnim podobnostim z ljubljanskim cerkvenim dostojanstvenikom), ki je omogočil manj obremenjujoče gledanje temnega dramatičnega razpleta. Le-tega je dopolnjevala in poudarjala središčne

točke izvorna glasbena spremljava Igorja Leonardija. Z neobičajnimi, a tehnično dobro izvedenimi računalniškimi animacijami (avtor Samo Lapajne), ki so se pojavljale na ogromnem prosojnem ozadju, je gledališka predstava posegla že skoro v filmski svet. S posebno osvetlitvijo in megleno tančico se je vse dogajanje ovilo v nekaj sanjski privid. V njem so igralci na golem odru (ne le po vzoru elizabetinskega gledališča, ampak tudi po Tauferju značilno ljubi prazni) bili nesporni izvajalci vlog in so prodorno opisali značajske poteze nastopajočih likov, ki jih gledalec razbira tudi iz njihovih misli, izraženih v čudovitem Župančičevem prevodu. Zapleteno, enigmatično Hamletovo osebnost je v prekipevanju najmočnejših čustev podal Radoš Bolčina. Ob njem sta markantno nastopila kot kraljica Gertruda gostja Ljerka Belak, kot kralj Klavdij in Duh Ivo Barišič; Ofelijo je posebila Helena Peršuh, Laert je bil Rastko Krošlj, Polonij pa Boris Mihalj; v dve, tri ali celo več različnih vlog so se morali preobraziti Tadej Toš, Iztok Mlakar, Peter Musevski in Gorazd Jakomini.

IK

UREDITEV ZAKONODAJE O SPOMENISKEM VARSTVU (4)

DAMJAN HLEDE

Členi 118-129 novega zakonskega besedila predvidevajo tudi nekatere kazenske določbe s sankcijami za kršitelje norm v zvezi z vzdrževanjem in s prometom zaščitnih kulturnih dobrin, v zvezi z njihovo protizakonito uporabo, protizakonitim izvozom, ponaredbo itd., členi 130-137 pa predvidevajo še nekatere pravne sankcije. Vseh kazenskih določb ne bomo sedaj naštevati, omenili bomo le tiste, ki se neposredno tičejo nepremičnin, ob katerih smo se pri dosedanji analizi podrobneje zadrževali.

Člen 118 določa od šest mesecev do enega leta pripora in denarno globo, ki lahko gre od najmanj 1.500.000 lir vse do 75.000.000 lir, za kogarkoli bi izvedel na kulturnih dobrinah katerekoli spremembe ali restavratorske posege, brez potrebnega dovoljenja. Zapor do enega leta in globa od treh do petdesetih milijonov lir pa čakata tistega, ki bi zaščiten nepremičnino prodal brez dovoljenja ali brez prijave ali jo kupcu izročil, preden se izteče rok, v katerem lahko država uveljavi svojo prednostno pravico (člen 122).

Členi 138-165 urejujejo krajinske in ambientne dobrine. Osnovna delitev jih razločuje na t.i. "skupinske lepote" in na t.i. "posamične lepote". Skupinske lepote naštevajo člen 146. Mednje spadajo

npr. priobalna ozemlja do 300 metrov od obalnega pasu; ozemlja, ki obdajajo jezera, prav tako do 300 m od vodnega pasu; reke, potoki in hudourniki ter njihovi bregovi do 150 m širine; alpske gore nad 1600 m višine ter apeninske gore in gore na otokih nad 1200 m višine; poleg teh pa še ledeniki, vrtovi, rezervati, gozdovi, vulkani, arheološko zanimiva področja itd. Med "posamične lepote" pa prišteva člen 139 nepremičnine s posebnimi naravnimi ali geološkimi značilnostmi, vile, vrtove in parke, ki se razlikujejo po izredni lepoti, komplekse nepremičnin, ki dajejo značilen videz z estetskim in tradicionalnim pomenom ter panoramske lepote.

Posamične lepote so zbrane v posebnih seznamih, ki so na pokrajinski ravni, izjava o njihovi javni zanimivosti mora biti vročena lastnikom in prepisana v nepremičniške registre. Pravni promet krajinskih in ambientnih dobrin je prost, zanj namreč ni predvidena nobena omejitev, razen seveda neodtujljivosti dobrin, ki so v lasti države, dežel, pokrajin ali občin in so podvržene pravnemu statusu javnega dobrega. Omejeni pa so seveda urbanistični posegi na te dobrine, ki so - z izjemo posegov rednega in izrednega vzdrževanja, statičnega utrjevanja in ohranitvenega restavriranja, ki ne spremenijo krajinskega stanja in zunanosti zgradb - podvrženi posebne-

mu deželnemu dovoljenju. Kršitev teh obveznosti je kaznovana v skladu z 20. členom zakona št. 47/85.

Naj dosedanji analizi spomeniškovarstvene zakonodaje dodamo še člena 32 in 33 zakona št. 448/98, ki ju skupno besedilo ne vsebuje in bosta morala biti vanj vključena v prihodnjem ažuriranju. Pomemben je predvsem člen 32, ki uvaja možnost prodaje zaščitnih kulturnih nepremičnin, ki pripadajo javnemu dobremu države ali krajevnih uprav. Prenos pa je možen le na podlagi kriterijev, ki jih mora določiti poseben zakonski pravilnik.

KONEC

STARE KUHARSKÉ DOBROTE

Deželna ustanova za razvoj kmetijstva ERSA bo morala do prihodnjega 12. aprila poslati italijanskemu ministrstvu za kmetijstvo seznam tradicionalnih živil, se pravi tistih prehrabnih izdelkov, ki so pripravljeni po starodavnih receptih in metodah dela, a njihova priprava ni v skladu s predpisi o samonadzorstvu pri pripravi in spravilu, kakor tudi ponudbi teh živil; predpisi bodo stopili v veljavo prihodnji mesec.

Predsednik ustanove ERSA Bruno Augusto Pinat je ugovarjal, da so doslej v omenjenih seznamih popisali že kakih 50 značilnih in posebnih specialitet. Med drugim so navedli planšarski sir, slan sir iz doline Argino, karnijske suhomesnate okajene izdelke, v tropinah kisano repo, t.i. friko, nekatere vrste kruha itd. Seznam se bo gotovo zdaljšal, vsekakor pa bo odprtega značaja in bo mogoče tudi kasneje vpisati kako zanimivo in žlahtno posebnost, ki bo v končni fazi dodana vsedržavnemu seznamu tipičnih živil in prehrabnih izdelkov. Ministrstvo bo za vsak primer pripravilo posebno opisno kartico, z navedbo točnega imena in izvora, opisom živil in vseh podatkov o tehnologiji ali postopku priprave.

NOVA SVETOVALNICA
Gre zabeležiti še eno novost. Od 1. marca nudi ERSA tudi nove usluge vsem kmetovalcem, ki to želijo. Gre za poskus, kako bi združili kmete in strokovnjake kmetijstva pri izboljšavi in povečanju pridelkov na kmetijskih površinah. Najprej bo strokovna služba delovala vsak četrtek od 10. do 13. ure v krajih Panticicco in Marianis, kasneje pa v vseh centrih ERSA v deželi Furlaniji-Juljski krajini. Kmetje se bodo s strokovnjaki lahko posvetovali tudi po telefonu, telefaksu in elektronski pošti. Pri zavodu ERSA skušajo tudi tako pripomoči k večji osveščenosti kmetov, večjemu znanju na področju pridelovanja in tudi naravovarstva.

ZA BOLJŠE ODNOSÉ NA DELU

Pri Mladinski knjigi v Ljubljani je pred časom izšla knjiga z naslovom *Kako uživamo v življenju in poklicu*, ki je delo - pravzaprav sad dveh knjig - slovitega ameriškega pisca priročnikov za življenje Dale Carnegie. V svetu je Carnegie poznano po dveh uspešnicah, ki sta postali kulturni knjigi o dobrem obnašanju v družbi, o gledanju na življenje v lepi in človeški luči, o tem, kako si napraviti življenje bolj polno in človeka vredno. Ti dve uspešnici sta postali tudi v slovenskem jeziku knjigi, po katerih bo segel vsakdo, ki hoče v družbi uspeti in tudi lepše sam živeti. *Kako si pridobiš prijatelje* je namreč najbolj poznana knjiga o komuniciranju z ljudmi in knjiga *Kako premagati zaskrbljenost in začneš živeti* je samo dobro in izpljeno nadaljevanje prve. Knjiga *Kako uživamo v življenju in poklicu* pa je nastala na podlagi prvih dveh in skuša danesšnjemu človeku pomagati, da ima od delovnega dne kar največ, mu pomaga v sebi odkriti tisto, kar ga dela bolj ustvarjalnega in drugim prijaznejšega. Skratka: gre za Carnegijev poskus, kako prepričati sočloveka, ki preživlja svoj najlepši čas na delovnem mestu, da se lahko tudi tu živi lepo, da so stvari, za katere nismo vedeli, da jih imamo, in na delovnem mestu in v življenju pomagajo, da harmonično živimo sami s sabo in s sodelavci, kar je več kot samo pomembno. Carnegijev slog je že pregovorno tekoč, slikovit in prijeten, s stvarnimi zgodbami pa samo še podkrepi načela in napatke.

ZUT

SPOR GLEDE POREKLA

ŠE O VINU TOKAJ

Iz uradov dežele Furlanije-Juljske krajine so pred kratkim sporočili, da obstajajo stvarne možnosti za izničenje dogovora med Evropsko unijo in Madžarsko, ki je predvideval, da po letu 2007 lahko imenujejo z imenom tokaj samo madžarsko vino s tem poreklom. Kot je znano, se je ime tokaj dokaj uveljavilo v Furlaniji za določeno belo vino. Po dolgotrajnih tožarjenjih je pred letom dni prišlo do dogovora med Evropsko unijo in Madžarsko, s katerim se je prepovedalo uporabljati ime tokaj za furlanska bela vina. Sedaj pa iz deželne uprave Furlanije-Juljske krajine sporočajo, da je prišlo v pogovorih med predstavniki italijanskih ministrstev za zunanje zadeve, za evropske zadeve in za kmetijske zadeve do možnih novih rešitev, po katerih naj bi se ponovno začela dvostranska pogajanja med Italijo in Madžarsko za ime tokaj. V primeru, da namreč postane Madžarska polnopravna članica Evropske unije, se bodo začeli pogovarjati o imenu tokaj na enakopravni ravni, kar pomeni, da bodo Madžari prisiljeni sprejeti dejstvo, da je tokaj že dolga leta uveljavljeno ime za furlansko belo vino.

katerih naj bi se ponovno začela dvostranska pogajanja med Italijo in Madžarsko za ime tokaj. V primeru, da namreč postane Madžarska polnopravna članica Evropske unije, se bodo začeli pogovarjati o imenu tokaj na enakopravni ravni, kar pomeni, da bodo Madžari prisiljeni sprejeti dejstvo, da je tokaj že dolga leta uveljavljeno ime za furlansko belo vino.

ZA KANDIDATE IZ ZAMEJSTVA BREZ SLOVENSKEGA DRŽAVLJANSTVA

DODIPLOMSKI ŠTUDIJI IN ŠTIPENDIJE V SLOVENIJI ZA LETO 2000-2001 (2)

3. O vpisu tujcev in Slovencev brez slovenskega državljanstva, ki so v skladu z merili oddali *Prvo prijavo za vpis v 1. letnik* bosta odločali univerzi. Zato naj kandidati iz zamejstva, ki želijo študirati na študijskih programih, ki jih izvajajo visokošolski zavodi Univerze v Ljubljani ali pa samostojen visokošolski zavod, najkasneje **do 17. julija 2000** Službi za mednarodno sodelovanje Univerze v Ljubljani predložijo sledeče:

- overjeno fotokopijo spričevala o zaključnem srednješkolskem izobraževanju;
- overjeno fotokopijo spričevala zadnjih dveh letnikov srednješkolskega izobraževanja;
- nostrifikacijsko odločbo ali potrdilo o nostrifikacijskem postopku;
- potrdilo o državljanstvu ali overjeno fotokopijo potnega lista;
- potrdilo o aktivnem znanju slovenskega jezika, če kandidat ni končal šole s slovenskim učnim jezikom;
- zdravniško spričevalo, ki ga je izdal katerikoli zdravnik v Sloveniji (priporočamo Študentsko ambulantno na Aškerčevi 4 v Ljubljani).

Komisija za študij tujih državljanov bo na začetku septembra pre-

gledala vse prijave in izdala soglasja za vpis, ki jih bodo kandidati prejeli po pošti. S soglasjem, originalnimi spričevali in vsem ostalim potrebnim za vpis (kandidati naj se pozanimajo na dotičnem visokoškolskem zavodu), se bodo lahko zainteresirani na odgovarjajočih visokoškolskih zavodih vpisovali do konca septembra 2000.

Kandidati lahko dobijo informacije v zvezi s tem postopkom v Službi za mednarodno sodelovanje Univerze v Ljubljani, Kongresni trg 12, 1000 Ljubljana (tel.: 00386 61 1254 055 int. 270 ali 271) in v Službi za mednarodno sodelovanje ministrstva za šolstvo in šport, ul. Stare pravde 6, 1000 Ljubljana (tel.: 00386 61 13 23 225 ali 322 776, Roman M. Gruden).

Kandidati, ki želijo študirati na študijskih programih, ki jih izvajajo visokošolski zavodi Univerze v Mariboru, pa naj najkasneje **do 17. julija 2000** Centru za mednarodno sodelovanje Univerze v Mariboru predložijo prej navedeni seznam dokumentov in kratek življenjepis. Zainteresirani se bodo na odgovarjajočih visokoškolskih zavodih vpisovali do konca septembra 2000.

Kandidati lahko dobijo podrobne informacije in navodila v zvezi s tem postopkom na Centru za mednarodno sodelovanje Univerze v Mariboru, Krekova 2, 2000 Maribor (tel.: 00386 62 229 64 40) in v Službi za mednarodno sodelovanje ministrstva za šolstvo in šport, ul. Stare pravde 6, 1000 Ljubljana (tel.: 00386 61 13 23 225 ali 322 776, Roman M. Gruden).

4. Kandidati, ki želijo v Sloveniji nadaljevati izobraževanje, morajo pred vpisom ustrezna tuja spričevala nostrificirati. Vsa pojasnila v zvezi z nostrifikacijo daje ministrstvo za šolstvo in šport, Župančičeva 6, 1000 Ljubljana (Oddelek za nostrifikacije tujih spričeval: tel.: 00386 61 1785 390). Svetujemo, da zainteresirani čimprej stopijo v stik z navedenim naslovom in pošljejo vse potrebno za nostrifikacijo.

II. POGOJI ZA PRIDOBITEV ŠTIPENDIJE V SLOVENIJI

Študentje iz zamejstva lahko zaprosijo za štipendijo ministrstva za šolstvo in šport za redni študij v Sloveniji. Ministrstvo za šolstvo in šport bo upoštevalo le popolne prijave, ki bodo prispele najkasneje **do 31. ma-**

ja 2000, in sicer na naslov: Ministrstvo za šolstvo in šport, Služba za mednarodno sodelovanje, ul. Stare pravde 6, 1000 Ljubljana (tel.: 00386 61 13 23 225 ali 322 776, Roman M. Gruden).

Prijava mora obsegati:

- lastnoročno napisano prošnjo z utemeljitvijo (namen študija ipd.) in življenjepisom (z opisom doseženega šolanja);
- dokazilo/a o izvenškolski/h dejavnosti/h v enem izmed slovenskih društev oz. priporočilo ene izmed krovnih slovenskih organizacij v zamejstvu;
- potrdilo o državljanstvu ali fotokopijo potnega lista;
- fotokopijo rojstnega lista;
- fotokopijo spričevala o zaključnem srednješkolskem izobraževanju (kandidat naj jo predloži čimprej po zaključnem srednješkolskem izobraževanju);
- ustrezno/a dokazilo/a o finančnem in socialnem statusu družine kandidata.

Druga možnost je, da zamejski študenti izkoristijo polletno ali enoletno štipendijo v Sloveniji, medtem ko so redno vpisani in študirajo na kateri od italijanskih, avstrijskih ali madžarskih univerz. Doslej so te štipendije izkoristili predvsem študenti, ki so v Italiji, Avstriji ali na Madžarskem študirali slavistiko ali kate-

ro od nacionalnih ved ter so med pol ali enoletnim študijem v Ljubljani (kot "gostujoči študenti") izpopolnjevali svoje znanje oz. pripravljali svoje diplomsko delo. Za to vrsto štipendiranja naj kandidat k zgoraj navedenemu priloži še priporočilo fakultetnega profesorja.

Komisija bo na podlagi sprejetih meril določila kandidate, katerim bo dodeljena štipendija.

III. BIVANJE V ŠTUDENTSКИH DOMOVIH

Študentje iz zamejstva imajo tako kot državljani republike Slovenije možnost zaprositi za bivanje v študentskih domovih, kar naj jasno navedejo v prošnji za štipendijo. Vsakršno naknadno posredovanje bo onemogočeno zaradi že oddanih ležišč. Komisija bo na podlagi sprejetih meril določila kandidate, katerim bo omogočeno bivanje v študentskih domovih.

Za vse dodatne informacije v zvezi s študijem ali štipendijami naj se kandidati obrnejo na naslove, navedene po posameznih točkah. Informacija o pogojih dodiplomskega študija in o pridobitvi štipendije za kandidate iz zamejstva, *Razpis za vpis v študijskem letu 2000-2001* in drugi koristni napotki o študiju v Sloveniji so dosegljivi tudi po Internetu na naslovu: <http://stipend.mss.edus.si>.

KONEC

ATLETIKA

SLOVENSKI ŠPORT DOŽIVLJA VRHUNSKO TRENUTKE

ERIK DOLHAR

Dvoransko evropsko prvenstvo v neizbrisnem spominu Slovenke Alenke Bikar, italijansko pa v znamenju tržaške atletinje Claudie Coslovich.

Da smo Slovenci smučarji, vemo vsi, saj nas na to stalno zafkljivo spominjajo nekdanji "južni bratje"; zlasti zadnje čase pa dokazujemo našo sposobnost doseganja vrhunskih rezultatov tudi v drugih, najrazličnejših športnih panogah, v katerih se običajno bolje znajdejo številčnejši narodi.

A preidimo *in medias res*. Nova športna sobota je, da je Vrhničanka Alenka Bikar na dvoranskem evropskem prvenstvu v očarljivem mestecu Gent v soboto, 26. februarja, v teku na 200 metrov osvojila srebrno odličje, svojo prvo na velikih članskih tekmovanjih. S časom 23,16 je za 3 stotinke popravila svoj državni rekord, ki ga je dosegla dan prej v polfinalu.

Alenka je tako ne samo svetovno športno javnost, a tudi nas opozorila, da so ob doslej najboljši slovenski atletinji, vsem znani Brigiti Bukavec (ki je tokrat ni bilo v Belgiji) tudi druge odlične slovenske atletinje vsaj omembe vredne zaradi doseganja tovrstnih uspehov. Celjan Gregor Cankar je tokrat ostal brez odličja - na petem mestu - v skoku v daljavo (7,94 metra).

Ko smo že pri "kraljici športov", naj omenimo, da je nekdanja Borovka, brhka plavalasa Claudia Coslovich, doma s Piščancev nad Rojonom pri Trstu, na italijanskem prvenstvu v mestu Ascoli Piceno sočasno z Bikarjevo (obe imata osebne trenerja iz matične domovine) izboljšala državni rekord v metu kopja na 61 metrov in 16 centimetrov. Kmalu za tem je bilo deklet s Piščancev spet na vsedravnih tiskovnih agencijah.

Bikarjeva je torej v finalu presenetljivo osvojila srebrno odličje oziroma celinski podnaslov. Pred tem je bila najboljša leta 1996 v Stockholmu, ko je bila četrta; po sobotnem polfinalu pa je dejala: "Iz startnih blokov sem se pogrnala v zrak, po slabšem startu pa sem v nadaljevanju tekla z lahkoto in utrujenosti sploh ne čutim", je po prvem sobotnem teku dejala Bikarjeva, ki je bila že na ogrevanju v mislih v finalu na 200 metrov. Takoj po uspehu v velikem finalu pa je nekemu kolegu presrečna izjavila: "Že po polfinalu sem dejala, da je v finalu vse mogoče. Na srečo se je zame vse izteklo sanjsko."

Po zelo dobrem startu je v zadnjem zavoju pred ciljno ravnino prišla v vodstvo in bila pred temopolto

Francozinjo Muriel Hurtis še slabih deset metrov pred ciljem, vendar je tekunica, ki ima najboljši letošnji rezultat v Evropi in je bila mladinska svetovna prvakinja, v finalu strla odpor slovenske prvakinje (23,06). "Po zadnjem zavoju sem bila še vedno na četrtem mestu. Zadnjih 50 metrov pa sem tekla fantastično in že na prvi tekmi po prehodu v člansko konkurenco osvojila odličje. Upam, da bo tudi poleti tako uspešno," je dejala malce ošabna in prevzetna črnka Hurtisova.

Bikarjeva je tik pred startom dvignila roko in tekmovalke so se pričele znova pripravljati na začetek teka. "Startar nas je zaradi hrupa predolgo držal v startnih blokih, kar mi ni bilo všeč. Tako sem pridobila čas za miren start," je pojasnila Bikarjeva.

"Presrečen sem in obenem presenečen. Alenka je bila tako hitra, da je bila celo blizu zlata, kar pa bi bil za sedaj še nerealen rezultat", je žarel od sreče trener Bikarjeve Jure Kastelič. "Že pred polfinalom sva se dogovorila, da bo tekla prvih 100 metrov bistveno hitreje, kot na dosežanih tekmovanjih. V začetku teka je doslej v primerjavi z najboljšimi tekunicami izgubljala po dve desetinki in ji niti enakovreden tek v zadnjih 100 metrih ni pomagal. Tokrat je bilo drugače. Začela je zelo hitro, v zaključku pa je obdržala ritm in se borila do konca. Njeni nastopi so izjemen obet za olimpijske igre", je menil Kastelič in dodal: "Njena prva članska medalja na velikih tekmovanjih je pravi oblič na vse težave, ki jih je imela po poškodbah, ko pa je uspešno prestala mučno zdravljenje."

Cankarju se tokrat račun ni izšel. Že v kvalifikacijah je imel težave in si je nastop na tekmi zagotovil v zadnji tretji seriji. Tedaj je tehnični direktor Atlantske zveze Slovenije Boris Mikuže dejal, da "nas ima Gregor ponovno na raznjju". Pred finalom je veljal za favorita za odličje, vendar pa so se znova ponovile težave z zaletom, ki so se kazale skozi vso zimsko sezono. "V finalu je šele v zadnji seriji uspešno skočil, vendar bi bil lahko dosegel 20 centimetrov večjo daljavo kot 7,94 metra. Prehitro se je spustil v doskok. Izkazalo se je, da smo bili v mislih že preveč usmerjeni na olimpijske igre v Sydneyu, ki so Gregorjev prvi cilj. Na velikih tekmovanjih pa petdesetodstotna osredotočenost na priprave in tekme niso dovolj," je menil Cankarjev trener Srđan Đorđević. Cankar je bil po nastopu vidno razočaran, posebej pa se je jezil, ker ni za eno stopalo premaknil začetka zaletnega mesta in razkril, da je tudi med zaletom imel veliko težav."

PREGLED ŠPORTNEGA DOGAJANJA NA GORIŠKEM

NAŠI ŠPORTNIKI NIZAJO ZMAGO ZA ZMAGO

IGOR COTIČ

Minulo kolo je bilo za naše športne akterje izredno uspešno, saj so v desetih prvenstvenih nastopih dosegli kar devet zmag. Še posebno sta svoje zveste navijače razveselili tako moška kot ženska vrsta Olympie, ki sta postregli z zelo dobrim nastopom. V ženski C ligi so igralke Olympie Kmečke banke na domačih tleh prikazale učinkovito igro in so tako brez izgubljenega niza premagale četrtovrščno Ottico Tomasini. O izredni formi goriških odbojkaric govori tudi podatek, da so Kristančičeve varovanke v zadnjih desetih srečanjih slavile zmago kar devetkrat. Če bodo tudi v prihodnjih nastopih zaigrale tako borbeno in konstantno, kot so doslej, imajo Corsi in soigralke dobre možnosti, da se prebijejo do tretjega mesta na lestvici, kar je glede na kakovost ekipe povsem uresničljiv cilj.

Z gostovanja v Reani del Rojale se tudi olympijci vračajo s polnim izkupičkom točk, saj so gostitelji proti razpoložnim Klokočnikovim varovancem osvojili le niz. Po tej zmagi so se odbojkarji Olympie Agrarie Terpin povzpeli proti gornjemu delu lestvice. Če bodo ohranili resen pristop do dela, lahko prekrižajo račune še marsikateremu tekmeču in se lahko tako uvrstijo v ožji krog ekip, ki delijo mesta tik pod vrhom.

Tako moška kot ženska postava Vala nadaljujeta s serijo zmag in s tem še vedno ohranjata prednost pred zasledovalci. Vodilni Val Imsa je v pokrajinskem derbiju z Mošo, ki jo vodi slovenski trener Rajko Petejan, segel po treh točkah (0:3). V prihodnjem kolu čaka Jerončičeve varovance težja naloga, saj se bodo na domačih tleh pomerili s četrtovrščenim Marchijem Gomma, ki sodi med boljše ekipe v ligi. Dekletom Vala Siderimpesa pa so pot do zmage (0:3) olajšale same igralke Il Pozza, ki so predvajale enostavno igro s številnimi napakami.

Soča Unitecno se je v Sovodnjah proti ekipi iz Pradamana oddolžila za poraz iz prvega dela prvenstva, ko je izgubila po petih nizih igre. Tokrat so se razigrali predvsem domači centri, kar je povzročilo marsikatero težavo v vrstah Il Pozza, ki je po treh nizih igre moral prepoznati premoč domačinov. S tem uspehom so se sočani usidrili na zavidljivo peto mesto začasne lestvice.

Odbojkarji Našega praporja so na domačih tleh osvojili drugo zaporedno zmago, in to proti šesterki Casarse (3:0), ki je bila lahek plen domačinov. Brici so tako zapluli v mirnejše vode, toda vprašanje obstanka v ligi ostaja še odprto.

KOŠARKA

V skupini za napredovanje moške D lige so domovci na

domačih tleh s tesnim izidom 77:73 premagali peterko iz Fontanefredde. Domačini so zmago zasluženo slavili, saj so s požrtvovalno igro obdržali vodstvo tudi v končnici tekme, ko je nasprotniku šlo vse od rok. Mladi domovci so z osvojitvijo novih prvenstvenih točk obdržali stik s peterkami, ki so v polnem teku za napredovanje in s tem dokazali, da lahko odbornike in navijače še ugodno presenetijo.

NOGOMET

Če so v prejšnjem kolu vsi trije naši predstavniki ostali praznih rok, je bila slika na nogometnih igriščih tokrat drugačna. Doberdobska Mladost in štandreaška Juventina sta vknjižili poln izkupiček točk, neodločeno (2:2) pa so igrali sovodenjski nogometišči, ki so ohranili vodstvo vse do 50. minute drugega polčasa, ko so jim nogometišči Pro Farre prekrižali račune z uspešno izvedbo enajstmetrovke. Juventina je v štandreaškem skromnemu Portualeju nasula kar štiri zadetke, Mladost pa je na gostovanju na Opčinah prekrižala serijo zaporednih porazov in osvojila nove prvenstvene točke z izidom 0:2. V soboto, 4. marca, se bo Mladost na domačih tleh pomerila z Juventino, ki je v prvem delu prvenstva proti Doberdobjem okusila poraz kar na domačem igrišču. Bo štandreaški enajsterici tokrat uspelo obrniti izid tekme v svojo korist, in to v Doberdobju?

KOLESARSTVO

DIRKA ZA 24. TROFEJO ZŠSDI

V nedeljo, 5. marca, bo na Tržaškem in Goriškem tradicionalna mednarodna kolesarska dirka za 24. trofejo Združenja slovenskih športnih društev v Italiji, ki jo prireja Kolesarski klub Adria iz Lonjerja. Gre za uveljavljeno manifestacijo, ki je obenem tudi prva kolesarska dirka v Furlaniji-Juljski krajini v letu 2000. Dirka je že zdavnaj presešla krajevni okvir in je ena najpomembnejših športnih prireditev v širšem prostoru, kar potrjuje dejstvo, da je tudi tokrat prišel na predstavitev v četrtek, 24. februarja, v prostore novega kulturno-športnega centra v Lonjerju predsednik vsedravnih italijanskih kolesarske zveze Gian Carlo Ceruti, poleg njega pa so bili najpomembnejši predstavniki krajevnega športa.

Nedeljske dirke se bo udeležilo 197 kolesarjev, ki pripadajo 26 ekipam iz osmih držav (Italije, Slovenije, Avstrije, Madžarske, Češke, Slovaške, Poljske in Ukrajine). Tekmovalci se bodo zbrali predvidoma ob 12.40 v Lonjerju, od koder se bodo vozili do Barkovelj, kjer bo ob 13. uri start. Kolesarji se bodo podali prek Sesljana, Tržiča, Ronk, Sredipolja in Sovodenj do Gorice, od koder pa bodo prek goriškega Krasa krenili nazaj na Tržaško, kjer bodo prekosarili tržaški Kras in Breg in prispeli na cilj v Lonjer predvidoma ob 16.35. Celotna proga bo dolga 151,5 km.

Letošnja dirka bo potekala tudi v znamenju 30-letnice delovanja ZŠSDI-ja, zato verjetno ni odveč pripomniti, da bo predstavljala nadvse slovesen uvod v praznovanje tega pomembnega mejnika.

15

ČETRTEK
2. MARCA
2000

ODBOJKA

ZMAGA DEKLET OLYMPIE

Preteklo soboto, 26. februarja, so dekleta Olympie osvojila tri pomembne točke z zmago.

Na domačih tleh so namreč premagala solidno ekipo Ottica Tomasini, ki trenutno zaseda tretje mesto na lestvici. Tokrat je na goriški klopi kot trener sedel Stefano Castagnaro, saj je bila trenerka Miranda Kristančič odsotna zaradi bolezni. Castagnaro vodi letos kondicijo naših deklet.

Že v prvem setu so naše igralke pokazale solidno igro. Stalno so z rezultatom vodile, tako da so set osvojile z rezultatom 25-20. Dobro igro so nadaljevale tudi v drugem setu, saj so povedle kar z 19-11. Posebno učinkoviti so bili servisi, ki so večkrat postavili nasprotnice v težave. Set so osvojile s 25-15. Tretji set je bil na začetku precej izežen, nato pa so domačinke spet povedle z 22-17. Pri tem rezultatu so se nasprotnice nevarno približale do dvajsete točke. Naše igralke pa niso popustile in tako pošteno slavile zmago.

MH

SMUČANJE

KUNC DOŽIVLJA DRUGO POMLAD, SUHADOLČEVA SPET ODLIČNA

Športno društvo Mladina iz Križa uspešno priredilo tekmo na Kaninu.

Črnjan Mitja Kunc doživlja svojo drugo pomlad. Po četrtem mestu v sobotnem veleslalomu (26. februarja) je v Jong Pjongu v Južni Koreji v slalomu prvič zmagal dan kasneje, njegova zmaga pa pomeni že drugi zaporedni uspeh slovenskih slalomistov v tekmah za svetovni pokal.

Slovenskih zmag v sezoni 1999/2000 ni in ni konec. Po štirih uspehih Pretnarjeve, po uspehu Suhadolčeve in Vrhovnika je svoj dan dočkal še 28-letni Korošec Mitja Kunc, ki je v devetem slalomu sezone v korejskem Jong Pjongu "pometel" s konkurenco in tretjič v karieri stopil na stopničke za zmagovalce, prvič na najvišjo. Najbližjega tekmeča Norvežana Furusettha je premagal kar za 73 stotink, predvsem po zaslugi imenitne druge voznje, v kateri je dosegel najboljši čas. Kunc je na prvi progi s številko 20 dosegel drugi čas, že njegov zaostanek desetinke sekunde pa je kazal na to, da se bo zgodilo nekaj velikega. Na drugo

progo se je Črnjan, ki je imel doslej dve veleslalomski drugi mesti, pognal izredno pogumno. Za razliko od tretjega cilja, ni imel prav nobenih težav in je imel na cilju kar sekundo prednosti pred zmagovalcem kitzbühelskega slaloma, Avstrijcem Mariom Mattom. V startni hišici je po nastopu Kunca čakal le še Furusetth, že njegov vmesni čas pa je pokazal, da bo Slovenija dosegla drugo zaporedno moško slalomsko zmago.

"Presrečen sem. Na to sem čakal toliko let, v katerih sem se moral odreči marsičemu. Nagrada pa je vendarle prišla... Zdi se, da mi korejski sneg leži, čeprav se na njem ne počutim najbolje, saj je smučanje na njem izredno zahtevno", ni skrival zadovoljstva osmi zmagovalac letošnjih slalomov. Kunc je imel do letošnje sezone, če ne upoštevamo olimpijskih iger v Lillehammerju, ko je bil četrty, najboljšo slalomsko uvrstitev 6. mesto iz Park Cityja l. 1996 (takrat je zmagal Andrej Miklavc), letos pa je bil v Chamonixu že peti. Avstrijska Re-

nate Götschl je bila sočasno najhitrejša na drugem superveleslalomu v Innsbrucku, sedmem letos. S svojo 15. zmago v karieri je še povečala vodstvo v skupnem in superveleslalomskem seštevku svetovnega pokala. Odlično tretje mesto je zasedla Mojca Suhadolc, ki je za zmagovalko zaostala le 20 stotink sekunde.

Ko smo že pri smučanju, povejmo, da je Športno društvo Mladina iz Križa v soboto, 26. februarja, uspešno priredilo na Nevejskem sedlu veleslalom za meščane B kategorije naraščajnic in naraščajnikov, mladinci in mladincev ter članic in članov za Trofejo Zadrudne kraške banke, ki jo je v kamnit pokal izoblikoval kraški obrtnik Pavel Hrovatin. Kriški organizatorji so na društveni lestvici osvojili 4. mesto, smučarski klub Devin pa 9. po zaslugi 17-letnega Matjeja Križančiča, ki je bil 6. na absolutni moški lestvici; tri mesta nižje pa je na ženski absolutni lestvici zasedla Mladinina smučarka Martina Bogatec. Na progi Kanin so se najbolje odrezali tekmovalci društva Ciment iz Vidma.

ED

Na prvi sliki skupina izletnikov Novega glasa pred templjem File. Na drugi sliki levo Keopsova piramida, pred njo skrivnostna sfinga.

Z Novim glasom smo 15. februarja letos odpotovali najprej z ronškega letališča v Milan in od tam z letalom v Kairo. Osem-dnevno potovanje nas je povedlo v staroveško in srednjeveško zgodovino Egipta, na križarjenje po Nilu ter nam odprlo okno v koptski krščanski svet.

V četrtek, 17. februarja, zjutraj smo se odpravili na skoro 120 km dolgo pot v smeri proti Aleksandriji in obiskali koptski samostan v Wadi-el-Natroun, samostan sv. Bišoja. V tej Dolini el-Natroun so se prvi puščavnikovi naselili že v začetku 4. stol. Prvi začetnik puščavnikov in astekov je bil sv. Anton Veliki, ki je

16

ČETRTEK
2. MARCA
2000

POTOVANJE PO EGIPTU IN KRIZARJENJE PO NILU

Sredi popoldneva prvega dne smo z letala opazovali ogromno mesto Kairo, ki se razprostira ob Nilu in kanalih, ter pozneje ugotovili, da je prepleteno s številnimi cestami in cestnimi podvozi in nadvozi ter kaotičnim prometom. To pa nas ni preveč motilo, ker smo se kmalu poglobili v svet 13. in 12. stoletja pred Kristusom. Imeli smo izvrstnega vodiča, prof. E. Gala, ki tudi poučuje na visoki šoli za vodiče-spremljevalce po Egiptu. Odkrival nam je antične skrivnosti piramid, sfinge in kraljevih grobnic ter nam skušal približati muslimanski svet.

Naslednji dan smo si v Kairu ogledali trdnjavo, ki jo je začel v 12. stol. graditi Salah-al-Din (Saladin), seveda je bila tu že utrdba v času grškega in pozneje bizantinskega zavojevanja pred prihodom arabskih zavojevalcev in islama v 7. stol. po Kr.

Ime glavnega mesta Kaira je arabskega izvora in pomeni *Zmagovito* (El Qáhira). V mestu in predmestjih živi nad 14 milijonov ljudi in je največje mesto v Afriki. V Egiptu pa živi nekaj manj kot 60 milijonov ljudi, povečini so muslimanske vere, le 10% je krščanske veroizpovedi.

Po ogledu starodavne mošeje Mohameda Ali in muslimanskega središča smo si ogledali krščansko-koptsko cerkev sv. Sergija. Zgradili so jo v starem delu predmestja, na kraju, kjer naj bi po izročilu živela sv. Družina v Egiptu. Cerkev je iz 4. stol., v notranjosti pa 12 kamnitih stebrov podpira strop, streho in majhno kupolo; dvanajsteri stebri predstavljajo apostole, na katerih sloni vsa cerkev, eden med njimi je poševen, ker predstavlja izdajalca Judo; ikone, ki krasijo stene, so iz 12. do 19. stol. Koptski križ vsebuje tudi starodavni egiptovski znak življenja, ki ga vidimo na faraonovih grobnicah. Liturgično koptsko petje je zelo enostavno, v melodiji slišimo tudi arabske barvite tone. Krščanstvo je v Egiptu že iz apostolskih časov. Evangelist Marko je bil glavni oznanjevalec Jezusovega evangelija. Katoličanov je okrog 200.000, nekaj tisoč je tudi protestantov. Kopti in katoličani imajo svoje škofe, duhovnike ter moške in ženske samostane. Poglavar koptske Cerkve se imenuje papež; katoličani smo z njimi povezani z isto vero, istimi zakramenti ter češčenjem Matere Božje in svetnikov.

Po kratkem uvodu v muslimanski in starokrščanski svet smo popoldne stopili v veliki muzej egiptovske kulture in civilizacije. Vodič nam je navdušeno govoril o veličini te staroveške civilizacije, ki še danes ohranja svojo lepoto, začudenje in božanski čar. Že v starem Egiptu so leto delili na 360 dni, teden po deset dni, 5 ostalih dni pa so imeli praznik. Koptski koledar je označeval tri letne čase, in sicer po reki Nil, ko je ta poplavljal obširna področja in prinašala blaginjo. Vsak letni čas je obsegal štiri mesece, ki so označevali delo na polju; setev, zorenje in žetev. Vse to in še mnogo več iz zgodovine faraonskih rodbin je vklesanega v kamen, granit, napisanega na zlate ploščice in vse ohranjeno v tem muzeju. Najveličastnejši del je tisti, ki obsega Tutankamonov zaklad, ki so ga odkrili leta 1922 v Dolini kraljev in je iz 14. stol. pred Kr.: zlate grobnice, zlati sarkofagi, amuleti in obeski iz dragih kamnov, brezštevila posodic iz zlata, alabastra in slonovine; iz čistega zlata in dragih kamnov faraonovo pokrivalo, kot tudi faraonovo telo prevlečeno z zlatom, od katerega ni ostalo nič.

Nekdo izmed naših sopotnikov je vodiča vprašal, ali obstaja med temi številnimi spomeniki in napisi tudi kakšna omemba o Izraelu. Izvedeli smo tako, da edini napis je na granitni steli iz Teb, kjer so jo odkrili 1895. leta: na njej se omenja sin Ramzesa II. (13. stol. pr. Kr.) faraon Merneptah, ki je uničil Izrael. Skoro triurni ogled muzeja je prehitro šel mimo, da bi lahko v celoti dojeli vso veličino in bogastvo nekdanje kulture in civilizacije, ki je prav gotovo vplivala tudi na Sveto pismo.

Po ogledu muzeja smo poiskali naše Šolske sestre v Kairu. Pristrčno nas je sprejela prednica s. Kristina in nas pogostila s čajem in kavo. Povedala je, da so še štiri redovne sestre, ki skrbijo za 78 gojenk - univerzitetnih študentk, ki so po veri skoro vse muslimanke, toda starši jim zaupajo njihovo vzgojo. V Aleksandriji pa imajo sestre hišo za ostarele.

tudi postavil temelje poznejšega meništva in puščavniškega življenja. Veliko je bilo moških samostanov, samo nekaj je bilo ženskih. Danes so trije moški samostani ob Rdečem morju, ostalih pet pa v Wadi-el-Natroun, Kairu in Tebah (oz. Luxor); štiri samostani so ženski. Vseh koptskih menihov je okoli 250, menihinj pa okrog 100.

Puščavnik in asket sv. Bišoj je živel v tem samostanu od leta 340 do 417, njegovo nestrohnjeno telo je danes v kapeli svetišča. Koptski papež ima tu svoje bivališče. V samostanu gradijo novo veliko baziliko, ker sem prihaja veliko romarjev. Sprejemajo tudi skupine romarjev, študentov in tistih, ki se zanimajo za koptsko krščansko zgodovino. V samostanu imajo tudi muzej nekdanjih orodij in predmetov ter posod, ki so služila samostanskim menihov in bratom. V samostanu je tudi več manjših cerkva in knjižnica. Videli smo tudi nekdanji mlin kot tudi vodnjak, kjer so muslimanski Berberi pobili 49 menihov in jih zmetali v vodnjak. Zato je samostan tudi utrdba, ki je v preteklosti kljubovala številnim sovražnim napadom.

Popoldne smo si ogledali slavne piramide: Keopsovo, Kefrenovo in Mikerinosovo ter zagonetno sfingo pri Gizi. Te spadajo med najbolj obiskane v Egiptu, kjer imajo še druge piramide-grobnice. Sfinga je nastala zgolj po naključju iz obdelanega griča. Ker je le-ta zakrival pogled na Keopsovo piramido, so zaradi lepšega pogleda izdelali to fantastično podobo z levjim trupom in človeško glavo. Obiskovalcev teh spomenikov je nasploh ogromno. Puščavski svet, pesek, arabska noša, kamele, osliči in prodajalci spominčkov ter otroci, ki prosijo za *bakšiš*, nudijo svojevrstno podobo sedanjega Egipta.

Četrty dan je bil namenjen ogledu Asuanskega umetnega jezera. Zgodaj zjutraj, ko se je šele začelo svitati, smo se odpravili na letališče za notranje polete v Kairu. Udobni avtobus nas je odpeljal na Asuanski jezero ob Naserjevem jezeru. Manjša skupina sopotnikov pa je izbrala izlet v Abu Simbel ter nas dohitela v popoldanskih urah. Naserjevo umetno jezero predstavlja velik vir energije in vode za namakanje za ves spodnji ali južni Egipt. Dolg je 1950 m in visok 45 m. Zgodovinske spomenike so s pomočjo UNESCO umaknili v druge kraje. Tako so npr. tempelj File oz. Izide prestavili na otok Agilka. S čolnom smo prispeli do tega veličastnega templja, ki se je bleščal v poletni toploti. Pred zajezom tega območja so umaknili 22 templjev. Po tem osvežujočem obisku smo se napotili v Assuan. To mesto je nekoč označevalo razmejitev med Egiptom in Nubijo. Assuan namreč pomeni trg, kamor so iz osrčja Afrike prinašali na tržnico svoje pridelke in izdelke ter z njimi trgovali. Pozneje je Egipt pomaknil svojo mejo v puščavo nižje od Abu Simbela. V Assuanu smo se vkrcali na ladjo, s katero smo začeli križarjenje po Nilu.

Po Nilu smo nadaljevali pot v Kom-ombo. Tu smo si ogledali tempelj Sobek, ki označuje božanstvo krokodila in plodnosti. Seveda o krokodilih v sedanjem Egiptu ni duha ne sluha. Odpeljali smo se po Nilu do Edfu, ki je privlačno zgodovinsko in turistično mesto. S kočijo smo se odpeljali do templja, ki je bil posvečen bogu sonca Horosu. Tu je imel svoj delež tudi Aleksander Veliki, v kolikor je prikazan kot nosilec darov bogu Horosu; nasploh je tempelj mogočen spomenik rodbini Ptolemejev. Pozneje med njimi je bila slavna kraljica Kleopatra.

Nadaljevali smo pot po Nilu. Na njegovih bregovih so nasadi banan, sladkornega trsa, dateljnove in druge povrtnine. Vse uspeva, ker Nil namaka rodovitno zemljo, vreme je sončno in toplo. Dežja ni skoro nikdar, včasih le nekaj kapljic, ki ne morejo poživiti puščave, ki se razprostira takoj za neobdelanim poljem ali tam, kjer ne namakajo.

Ponoči smo pri Esni prečkali zapornico na vodi in v jutranjih urah prispeli v Luxor. To so nekdanje Tebe, kot so jih imenovali Grki, do prihoda muslimanov središče samostanskega in asketskega življenja. Nekateri samostani so bili kar v nekdanjih templjih. S teh so hoteli odstraniti znamenja poganske religije, kar še danes opazimo. Obiskali smo veličastni tempelj Hatscepsut,

Pogled na trdnjavo v Kairu.

Na obisku pri Šolskih sestrah v Kairu. Za slike se zahvaljujemo dr. Jožetu Markuži in dr. Damjanu Paulinu.

izklesan iz gore z naravnim amfiteatrom; Dolino kraljev in kraljic, kjer so njihove grobnice, med njimi tudi slovita Tutankamonova grobnica. Obiskali smo tri druge grobnice. Nekdo med nami je ugotovil, da smo se poslužili vseh možnih današnjih prometnih sredstev: letala, ladje, avtobusa, čolna, vlaka in kočije. Med vrnitvijo na ladjo smo videli tudi orjaške kipe - kolose Mennon, ki predstavljajo grško zavojevanje.

V nedeljo popoldne smo imeli na ladji sv. mašo. Med nagovorom je voditelj in duhovni vodja g. Jože Markuž omenil delo in življenje slovenskega misijonarja Ignacija Knobleharja, ki je deloval ob Nilu, v današnjem Sudanu v sredini 19. stoletja. Zvečer smo si ogledali tempelj Luxor ob lepi razsvetljavi. Gostitelji na ladji so poskrbeli tudi za zabavo. Tako so v soboto priredili ples v maskah, v nedeljo pa vabili na spored trebušnega plesa.

V ponedeljek zjutraj smo zapustili ladjo, na kateri smo tri noči prenočevali, in odšli na ogled znamenitega templja Karnak. Zgradil ga je Ramzes IV.; osrednji del sestavlja 134 kamnitih visokih stebrov, ki se odpirajo v lotosov cvet. Tudi ta tempelj je bila prava trdnjava, vsekakor ogromno svetišče, kjer je živelo nad 80.000 svečnikov. Posvečeno je bilo bogu Amonu. Temu, kar je dal zgraditi Ramzes IV., so drugi faraoni dodajali svoje tempelje in zgradbe, da bi si pridobili naklonjenost božanstev. Zato je Karnak ogromen sklop številnih templjev, obeliskov in zgradb, ki so priče nekdanje egiptovske veličine in mogočnosti. Navdušeni nad veličastvom starega Egipta in lepoto monumentalnih templjev smo se začeli poslavljati od Egipta. Pozno ponoči smo z letalom prispeli v Kairo. Naslednje jutro smo si ogledali kairski bazar, ki pa se nam ni zdel prikupen zaradi nereda, nesnage in vrveža kupovalcev. Vsi pomembnejši objekti so bili zastraženi kot vhodi v cerkve ali mošeje. Tudi sami smo v začetku imeli spremljevalca-varnostnika.

V torek popoldne smo odleteli iz Kaira v Rim, kjer smo čakali dobre tri ure in ponoči ob 11.30 prispeli na ronško letališče.

Končali smo nepozabno potovanje, ki nas bo v spominu, slikah in videoposnetkih spremljalo še veliko časa. Potovanje je bilo uspešno brez velikih zapletov in težav. Spremljalo nas je sončno vreme, tudi skupina 34 sopotnikov je bila prijetna in vedno lepo razpoložena. Iskreno zahvalo izražamo potovalni agenciji IOT iz Gorice, upravi Novega glasa ter voditelju skupine.

V drugi polovici marca se bomo skupno srečali na večeru, ko si bomo izmenjali slike in gledali videoposnetke ter obujali spomine na lepo preživete dneve ob Nilu in v Egiptu. Povabljeni so tudi prijatelji in znanci.

JM